

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM TRIBUNJ I IZRAČUN PRIHVATNOG KAPACITETA DESTINACIJE TRIBUNJ

Izrađivač: Turistička zajednica Općine Tribunj

Voditelj projekta: Josipa Jerkov, mag. oec.

Autori: Josipa Jerkov, mag. oec.

Nikola Perkov-Stipičin, mag. oec.

Tribunj, 2025.

1.	Uvod.....	5
2.	Profil destinacije.....	8
3.	Analiza stanja	20
3.1.	Turistički proizvodi i usluge	20
3.2.	Resursna osnova	30
3.2.1.	Prirodni resursi	30
3.2.2.	Kulturni i povijesni resursi	32
3.2.3.	Gospodarska resursna osnova.....	35
3.2.4.	Infrastrukturni resursi Općine Tribunj	38
3.3.	Javna turistička infrastruktura	47
3.4.	Komunalna infrastruktura	49
3.5.	Prometna infrastruktura.....	51
3.6.	Analiza stanja digitalizacije u destinaciji Tribunj	54
3.6.1.	Infrastruktura digitalne tehnologije u Općini Tribunj.....	55
3.7.	Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s posebnim potrebama 57	
3.8.	Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji Tribunj	59
3.9.	Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala za destinaciju Tribunj	61
3.9.1.	Istraživanje potreba poslodavaca u turizmu i ugostiteljstvu.....	62
3.9.2.	Istraživanje potreba međunarodnih dionika.....	62
3.10.	Analiza komunikacijskih aktivnosti	63
3.10.2.	Pregled korištenja postojećih komunikacijskih kanala	64
3.10.3.	Analiza digitalnog prisustva.....	65
3.11.	Analiza konkurencije za destinaciju Tribunj	68
3.11.1.	Benchmarking analiza - ključni pokazatelji (2024)	70
3.12.	Izješće o analizi stanja turizma u destinaciji Tribunj	73
4.	Potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističke ponude	80
4.1.	Ciljna publika (segmentacija)	80
4.2.	Elementi konkurentnosti destinacije Tribunj	82
4.3.	Trenutni turistički proizvodi – stanje i procjena kvalitete	84

4.4. Ključni potencijali za razvoj i diverzifikaciju	85
4.5. Mjere za podizanje kvalitete i standardizacije	86
4.6. Produženje sezone – “Tribunj 365” concept.....	86
4.7. Doprinos lokalnoj zajednici	87
4.8. Praćenje i evaluacija	87
5. Prihvatni kapaciteti Općine Tribunj.....	88
6. Pokazatelji održivosti na razini destinacije Općina Tribunj	147
Komunalna infrastruktura.....	147
7.1. Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) - voda	147
6.1. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti.....	153
6.1.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva	153
6.1.2. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom	155
6.1.3. Pristupačnost destinacije	157
6.1.4. Sigurnost destinacije	158
6.2. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti.....	159
6.2.1. Upravljanje vodnim resursima.....	159
6.2.2. Gospodarenje otpadom	161
5.2.3. Zaštita bioraznolikosti.....	163
6.2.4. Održivo upravljanje energijom	164
6.2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama	165
6.3. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti.....	166
6.3.1. Turistički promet.....	166
6.3.2. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu	168
6.4. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma	170
6.4.1. Turistička infrastruktura.....	170

6.4.2. Održivo upravljanje destinacijom	171
6.4.3. Održivo upravljanje prostorom.....	172
7. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima	173
7.1. SWOT analiza	173
7.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma	178
7.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta	180
7.4. Identificiranje ciljeva	181
7.5. Mjere i aktivnosti	184
8. Smjernice i preporuke za dionike razvoja	191
8.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave	191
8.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu	192
8.3. Smjernice i preporuke zadruge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji.....	194
9. Projekti	195
9.1. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	195
10. Mjerenje napretka i izvješćivanje o provedbi plana upravljanja destinacijom Tribunj	207
11. Zaključak	210
POPIS TABLICA	211
POPIS GRAFOVA	212
POPIS SLIKA	212

1. Uvod

U suvremenom turističkom okruženju, koje karakteriziraju dinamične promjene, rastuća konkurencija i sve sofisticiraniji zahtjevi turista, strateško planiranje postaje imperativ za dugoročni uspjeh i održivost svake destinacije. Plan upravljanja destinacijom Tribunj za razdoblje od 2025. do 2029. godine (nadalje i kao: „Plan“) predstavlja temeljni dokument koji definira viziju, ciljeve i konkretne korake za budući razvoj turizma. Ovaj Plan je u suštini formalni dokument, ali u isto vrijeme predstavlja instrument namijenjen svim uključenim dionicima, od lokalne samouprave i turističke zajednice do privatnih poduzetnika i samih građana. Zapravo bi trebao biti kao putokaz za zajedničko djelovanje prema prosperitetnoj i održivoj budućnosti.

Primarna svrha ovog Plana je uskladiti razvoj turizma u Općini Tribunj s načelima održivosti i promovirati kvalitetu turističkog iskustva, istovremeno štiteći okoliš, kulturnu i identitetsku baštinu te živi standard lokalnog stanovništva. Sve navedeno treba biti u skladu s važećim nacionalnim, regionalnim i lokalnim strateškim dokumentima, prostornim planovima, te planovima zaštite okoliša i kulturne baštine. Plan upravljanja destinacijom identificira ključna pitanja u turizmu koja treba uzeti u obzir pri planiranju razvoja turizma, marketinškim aktivnostima, provedbi mjera te donošenju odluka relevantnih dionika. Osigurava održivi razvoj destinacije čuvanjem njenih resursa, prepoznavanjem snaga i slabosti te prilika na tržištu.

Proces izrade i provedbe ovog Plana potiče suradnju između lokalnih vlasti, turističkih zajednica, poduzetnika i lokalnog stanovništva. Kvalitetno izrađen Plan može povećati konkurentnost destinacije na globalnom tržištu, privući turiste i investicije te istovremeno osigurati pozitivan utjecaj turizma na lokalnu zajednicu kroz poboljšanje infrastrukture i usluga. Plan također omogućava kontinuirano praćenje i evaluaciju turističkih aktivnosti, prilagodbu strategija i postizanje postavljenih ciljeva, čime pridonosi učinkovitom upravljanju resursima poput vode, energije i otpada te smanjenju negativnih utjecaja na okoliš i lokalnu zajednicu. Izrada plana uključuje javni i privatni sektor, koji imaju različite uloge i potrebe unutar turističkog sustava. Zajednički rad i razmjena iskustava omogućuju usmjeravanje mjera i aktivnosti prema boljem upravljanju destinacijom na zadovoljstvo svih sudionika.

Zakonska osnova

Plan upravljanja destinacijom kao planski dokument za razvoj održive destinacije sukladno čl. 25. st. 4. Zakona o turizmu (Narodne novine 156/2023) donosi se za razdoblje od četiri (4) godine.

U izradu ovog Plana upravljanja destinacijom, a sve sukladno čl. 25. st. 5. Zakona o turizmu (Narodne novine 156/2023), uključeni su svi dionici određeni smjernicama za izradu Plana destinacije.

Ovaj plan upravljanja destinacijom usklađen je s aktima strateškog planiranja, prostornim planovima, planom upravljanja kulturnim dobrima, planovima upravljanja zaštićenim područjima odnosno ostalim relevantnim planovima i propisima koji se odnose na područje Općine Tribunj.

Sukladno čl. 28. st. 3. Zakona o turizmu (Narodne novine 156/2023) plan upravljanja destinacijom ne temelji se na izračunu prihvatnih kapaciteta.

Plan upravljanja destinacijom donosi se u skladu s čl. 53. st. 1. Zakona o turizmu (Narodne novine 156/2023)

Metodološki pristup

Metodološki pristup temelji se na smjernicama Ministarstva turizma i sporta te Pravilniku o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom.

Dokument je izrađen kroz tri provedene aktivnosti:

1. Dubinska analiza destinacije;
2. Definiranje strateškog okvira te postavljanje komponenata strateškog okvira destinacije;
3. Definicija konkretnih razvojnih mjera i aktivnosti.

Izrada Plana provedena je kroz dvije povezane faze:

- **Faza I:** izračun pokazatelja održivosti
- **Faza II:** izrada Plana upravljanja destinacijom

Za izradu ovog plana korišten je uobičajen metodološki postupak za izradu razvojnih planskih dokumenata koji uključuje sljedeće istraživačke, analitičke i interpretacijske postupke:

- prikupljanje podataka iz javno dostupnih desk istraživanja (stručna literatura, statistički izvori podataka, prostorno-planski i razvojni dokumenti itd.);
- obilazak terena radi valorizacije i inventarizacije turističkih resursa i atrakcija te uvida u tržišnu spremnost/ograničenja za upotrebu u turističke svrhe;
- formiranje radne skupine za izradu Plana;
- radionice s ključnim dionicima turističkog razvoja;
- provođenje i analiza anketa te individualnih intervjua s ključnim dionicima turističkog razvoja destinacije kako bi se prikupile informacije i stavovi o problemima, izazovima i perspektivama razvoja destinacije **Tribunj**.

Ovakav sveobuhvatan metodološki okvir jamči da će Plan upravljanja destinacijom Tribunj biti utemeljen na činjenicama, strateški usmjeren i operativno primjenjiv, čineći ga ključnim alatom za budući razvoj destinacije.

Faze i proces izrade Plana su nabrojane u nastavku.

Slika 1. Faze izrade plana

Proces izrade plana turizma

1	Pokretanje postupka izrade Početak procesa planiranja
2	Izrada nacрта Plana Izrada nacрта plana
3	Javno savjetovanje Traženje povratnih informacija od javnosti
4	Donošenje Odluke Turističkog vijeća Odluka Turističkog vijeća o upućivanju prijedloga na usvajanje
5	Usvajanje Plana od strane Općinskog vijeća Usvajanje plana od strane Općinskog vijeća
6	Objava Plana Objava plana u službenom glasniku i na mrežnim stranicama
7	Dostava popisa projekata Dostava popisa projekata Ministarstvu turizma i sporta

2. Profil destinacije

Tribunj je mjesto smješteno u zapadnom dijelu Šibensko-kninske županije, a ujedno je i sjedište istoimene općine. Njegova je posebnost što ga okružuju prirodne ljepote, Jadransko more s prekrasnim plažama, otočići Lukovnik, Logorun, Prišnjak i Sovljak, koji čine lijepe vizure na moru te bajkovito zaleđe u kojem se nalaze polja, maslinici, vinogradi, šume alepskog bora i hrasta medunca. Na istoku Općina graniči s gradom Vodicama, na zapadu s općinom Tisno, a od središta Županije, Šibenika, udaljena je 15 kilometara. Općina je osnovana 2006. godine, kada je izdvojena iz grada Vodica i postala samostalna jedinica lokalne samouprave.

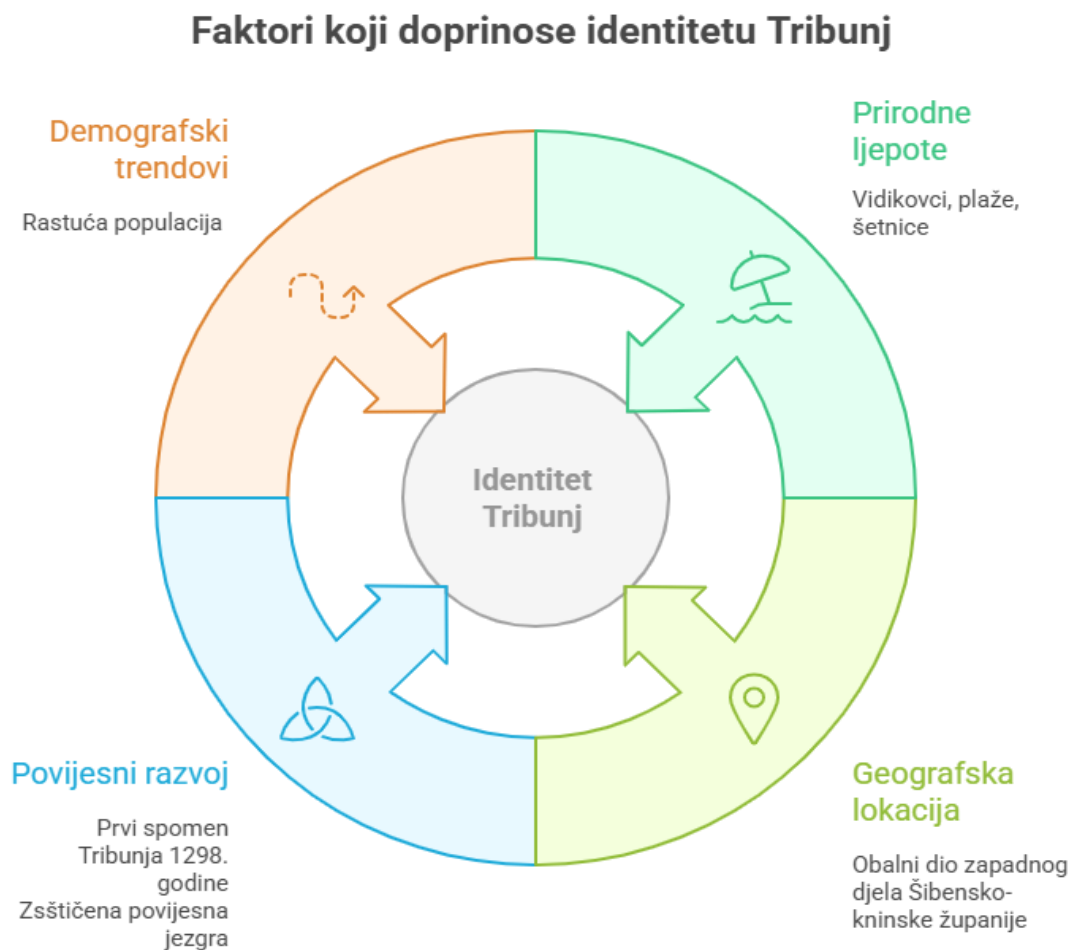
Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine u Općini živi 1.594 stanovnika i vidljiv je trend rasta. Zanimljivo je kako se i posljednjih godina povećavao broj stanovnika, što je ponajviše rezultat promjene statusa vikendaša.

Budući da je Tribunj od najbližeg ulaza/izlaza na autocestu udaljen svega 21 kilometara, dobro je povezan sa svim dijelovima Hrvatske, a time i s emitivnim tržištima. Zbog pozicije u Županiji i dobre povezanosti sa Šibenikom i ostalim mjestima, gostima Tribunja su jednostavno i lako dostupne sve turističke atrakcije i u širem okruženju. Tu se, ponajprije, misli na blizinu nacionalnih parkova Kornati i Krka, Parka prirode Vransko jezero, UNESCO lokaliteti u Šibeniku (katedrala sv. Jakova i Tvrđava sv. Nikole) kao i brojnih drugih.

Destinaciju Tribunj obilježava ambijentalnost zbijenih starih kuća i uskih ulica u njegovoj staroj jezgri na poluotočiću. Privlačnost Tribunja utjecala je na razvoj različitih turističkih proizvoda, od klasičnog 'sunca i mora', nautičkog turizma, različitih oblika kulturnog turizma, ponajviše manifestacija, do gastronomskog turizma i aktivnog odmora.

U Općini, za ljubitelje aktivnog odmora, postoji pet biciklističkih staza različitih zahtjevnosti, nekoliko uređenih plaža posebno ugodnih za obitelji s djecom, do različitih sadržaja za ljubitelje kulture.

Slika 2. Faktori koji doprinose identitetu Tribunja

Opća geografska obilježja, klimatska obilježja, flora i fauna

Područje koje zauzima općina Tribunj smješteno je na jugozapadnom dijelu Šibensko-kninske županije između Vodica i Tisnog, odnosno otoka Murtera. Zauzima površinu od 15,4 četvorna kilometra i tu je prema popisu broja stanovnika za 2021. godinu živjelo 1.594 stanovnika. Općina obuhvaća samo jedno naselje Tribunj, s pripadajućim zaselkom Sovja, smješteno uz obalu Jadranskog mora u šibenskom priobalju. U njenom sastavu su i četiri nenaseljena otočića (Logorun, Lukovnik, Prišnjak i Sovjak) nedaleko središta naselja. Iako se izgrađeni dio naselja Tribunj nalazi na obali mora, područje općine ulazi duboko u unutrašnjost, tako da od obale najudaljeniji dio naselja po svojim prirodnim značajkama pripada povijesnoj mikroregiji Ravnih kotara.

Od ukupno 20 jedinica lokalne samouprave u Šibensko-kninskoj županiji, općina Tribunj je površinom najmanja, dok je prema broju stanovnika na 13. mjestu. Gustoća naseljenosti je 2021. godine iznosila 103,5 stanovnika na km², po čemu Tribunj predstavlja najgušće naseljenu općinu u Županiji, dok je neznatno veću gustoću imalo samo područje grada Šibenika. Na zapadu, općina Tribunj graniči s općinom Tisno, na istoku s područjem grada Vodica, dok na krajnjem južnom morskom dijelu akvatorij općine Tribunj graniči s akvatorijem grada Šibenika. Obalna crta duga je 14,7 kilometara, od čega se 8,1 kilometar odnosi na kopneni dio, a preostalih 6,6 kilometara na obale ostalih otočića, uključujući i dio naselja Tribunj na malom otočiću mostom spojenim s kopnom.

Prostor koji zauzima općina Tribunj ima oblik trokuta s jednim izduženim krakom koji se pruža od obalnog dijela na jugozapadu prema jugoistoku devet kilometara duboko u unutrašnjost. U najširem obalnom dijelu prostor Općine širok je oko pet kilometara, a u unutrašnjosti tek oko kilometar. Prostor Općine je uglavnom blago valovit, a obala strma u zapadnom dijelu i niža u istočnom dijelu, gdje se nalazi izgrađeni dio naselja Tribunj. Na obali se ističe jedan dublji zaljev Sovja uvučen u kopno oko 500 metara te uvala uz samo naselje Tribunj. Od otočića najveći je Logorun s površinom od 39 hektara, slijedi Lukovnik površine 6 hektara i Prišnjak 2,2 hektara, dok je Sovljak površine manje od dva hektara.

Iako je većina teritorija Općine smještena na visini ispod 100 metara nad morem, ističu se četiri manja uzvišenja, koja se pružaju smjerom sjeverozapad - jugoistok paralelno s obalnom crtom, kao i cijeli prostor Sjeverne Dalmacije. Među njima je najviše brdo Kamena, smješteno uz samu obalu s najvišim vrhom Telengrad visine 192 metra, a neznatno niži je Stražni vrh (191 metar) nešto dublje u unutrašnjosti. Između ovih uzvišenja pružaju se plodne površine, koje se koriste za poljoprivredu, uglavnom za uzgoj maslina, vinove loze i ostalih mediteranskih kultura. Najkvalitetnije zemljište odnosi se na najdublji dio unutrašnjosti u Ravnim kotarima, dosta obrađenih površina ima i u neposrednoj blizini izgrađenog dijela naselja, dok preostali dio prostora uglavnom zauzima makija i niska sredozemna šuma.

Na području općine Tribunj nema stalnih tekućica niti jezerskih površina, osim tri lokve (bare) i nekoliko potočića koji se aktiviraju uslijed obilnih kiša, a nema niti prostora pod zaštitom na državnoj razini. Postoje samo dvije male površine na rubovima općine zaštićene u sklopu projekta NATURA 2000, koji su dijelovi velikih zaštićenih područja koja se pružaju u više gradova i općina na području Šibensko-kninske i Zadarske županije.

U prostoru koji zauzima općina Tribunj, kao i u okolnim primorskim dijelovima Sjeverne Dalmacije, vlada sredozemna klima, odnosno umjereno topla vlažna klima sa suhim i vrućim ljetom prema Köppenovoj klasifikaciji. Prosječna godišnja temperatura kreće se oko 16°C, godišnja količina oborina oko 850 mm, vedrih dana u prosjeku ima oko 100, a oblačnih oko 150. Najtopliji mjeseci su srpanj i kolovoz s prosječnom temperaturom od 26°C, a najhladniji prosinac

i siječanj s prosječnom temperaturom od oko 10°C. U periodu od sredine travnja do sredine listopada temperatura rijetko pada ispod 15°C. Oborina je više u hladnijem dijelu godine, od studenog do veljače, kada njihova količina zna prijeci i 100 mm, dok manje od 50 mm oborina ima tijekom ljetnih mjeseci, posebice tijekom mjeseca srpnja.

Klimatska obilježja

Općina Tribunj, smještena na sjevernoj dalmatinskoj obali, nalazi se u području tipične mediteranske klime. To je klima s dugim, toplim i suhim ljetima te blagim, kišnim zimama. Prosječna godišnja temperatura zraka kreće se oko 15–16 °C, a broj sunčanih sati godišnje premašuje 2.700, što ovo područje svrstava među najsunčanije dijelove Hrvatske.

Sezonalnost temperature jasno je izražena: najhladniji mjesec je siječanj, s prosječnim dnevnim vrijednostima oko 4–10 °C, dok su srpanj i kolovoz najtopliji, s prosječnim dnevnim maksimumima koji dosežu 29–30 °C. Zime su blage, snijeg je rijetkost, a ekstremno niske temperature vrlo rijetke, zahvaljujući ublažavajućem utjecaju mora.

More, koje ljeti doseže 24–26 °C, dodatno regulira temperaturne ekstreme i ublažava prijelaze između godišnjih doba.

Oborine su neravnomjerno raspoređene tijekom godine. Najviše ih padne u jesen i zimu, osobito u studenom i prosincu, dok je ljetno izrazito sušno. Prosječna godišnja količina oborina iznosi između 900 i 1.000 mm, s minimumom u srpnju kada padne tek oko 20–30 mm kiše. Ovakav režim pogoduje vinogradarstvu i maslinarstvu, ali istodobno stvara rizik od ljetnih suša i požara.

Vjetrovi su važan klimatski čimbenik. Najčešći su:

- Bura – hladan i suh sjeveroistočnjak, koji zimi donosi naglo zahlađenje i vedrinu, ali i olujne udare.
- Jugo– topao i vlažan jugoistočnjak, donosi kišu i nestabilno vrijeme.
- Maestral– ljetni sjeverozapadnjak, povoljan i osvježavajući, posebno važan za moreplovce i ribare.

Klimatske prilike čine Tribunj izrazito pogodnim za turizam, osobito ljeti, dok blage zime omogućuju cjelogodišnji boravak i poljoprivredne aktivnosti. Ujedno, razdoblja obilnijih jesenskih kiša važna su za obnovu podzemnih voda i vegetaciju, dok su ljetni mjeseci kritični za opskrbu vodom i zaštitu prirodnih staništa od požara.

Flora i fauna

Flora

Vegetacijski pokrov Tribunja oblikovan je spojem prirodne mediteranske vegetacije i višestoljetnog ljudskog djelovanja. Nekadašnja prostrana šuma hrasta crnike danas je uvelike zamijenjena mediteranskom makijom i kultiviranim maslinicima. Makija je gusta, zimzelena zajednica grmova i niskog drveća među kojima prevladavaju kadulja, ružmarin, smilje, planika, brnistra i vrijesak. To su biljke prilagođene suši – imaju kožaste listove, eterična ulja i sposobnost preživljavanja na škrtom, kamenitom tlu.

Poljoprivreda je stoljećima oblikovala krajolik: maslina je najvažnija kulturna biljka i simbol područja, dok se na pogodnijim tlima uzgaja vinova loza, smokva te ostale mediteranske kulture. Oko naselja, u samom naselju i na plodnijim parcelama prisutni su vrtovi s tipičnim mediteranskim voćem i povrćem. Na otočićima ispred Tribunja očuvane su prirodnije vegetacijske zajednice, koje kriju i pojedine endemične biljne vrste svojstvene dalmatinskom arhipelagu.

Fauna

Životinjski svijet Tribunja dijeli se na kopnenu i morsku faunu.

- Kopnena fauna uključuje brojne ptice pjevice, ali i galebove i grabljivice koje koriste hridi i otočiće za gniježđenje. Česti su gušteri i zmije, te bogat svijet kukaca vezan uz kamenjare, maslinike i suhozide.
- Morska fauna izrazito je bogata zahvaljujući čistom i produktivnom Jadranu. U priobalnom moru žive brojne ekonomski važne vrste: srdele, incuni, orade, arbuni i škarpine, kao i razne vrste rakova i školjkaša. Posebnu vrijednost čine livade posidonije (*Posidonia oceanica*), morske cvjetnice koja stvara ključna staništa za mlađ riba i pridnene organizme.

U širem akvatoriju redovito se pojavljuju i strogo zaštićene vrste poput dobrog dupina (*Tursiops truncatus*) i glavate želve (*Caretta caretta*), dok su na kamenitim podlogama prisutne kolonije spužvi i koralja. U prošlosti je u ovim morima živjela i plemenita periska (*Pinna nobilis*), no njezina je populacija u posljednjem desetljeću gotovo nestala zbog bolesti.

Otočići ispred Tribunja imaju posebnu važnost kao gnijezdilišta morskih ptica, ali i kao utočišta manjih životinja, jer su nenaseljeni i manje podložni devastaciji. Ekološka vrijednost ovih staništa ističe potrebu za njihovom zaštitom i održivim upravljanjem, osobito u kontekstu turizma i ribarstva.

Demografska obilježja

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, Hrvatska je zabilježila značajan pad broja stanovnika u odnosu na prethodni popis iz 2011. godine. U odnosu na Popis 2011. broj stanovnika smanjio se za 413 056 osoba ili 9,64 % te je iznosio 3.871.833 stanovnika, od čega 1.865.129 muškaraca (48,17 %) i 2.006.704 žene (51,83 %).

Ovaj pad broja stanovništva prisutan je u gotovo svim dijelovima zemlje, osobito u ruralnim područjima, dok su neki gradovi, posebno veći centri, doživjeli manji pad ili su ostali stabilni.

Demografska slika Šibensko-kninske županije također slijedi sličan trend smanjenja broja stanovnika. Većina gradova i općina u ovoj županiji bilježi negativne demografske promjene, ali postoji nekoliko iznimaka. Tribunj je jedna od rijetkih općina koja je, prema popisu iz 2021. godine, zabilježila porast broja stanovnika.

Dok je u 2011. godini Tribunj imao 1.536 stanovnika, u 2021. godini broj stanovnika je porastao za 58 te iznosi 1.594, od čega 770 muškaraca i 824 žene.

Ovaj pozitivan trend u Tribunju može se pripisati nekoliko faktora:

1. **Povećanje broja novorođenčadi** – Mjere koje je Općina poduzela kako bi potaknula natalitet, poput financijske pomoći za novorođenčad, mogle su imati utjecaja na demografske promjene. Takve mjere mogu utjecati na obitelji da ostanu u općini ili se odluče doseliti, znajući da će imati potporu za odgoj djece.
2. **Doseljavanje obitelji** – Tribunj bilježi porast broja doseljenih obitelji, osobito iz gradova poput Zagreba, Splita i Zadra. Povoljniji uvjeti života u manjoj sredini, ali i blizina mora, čine Tribunj atraktivnim za ljude koji žele živjeti u mirnijem okruženju.
3. **Turizam** – Tribunj je poznat kao popularno turističko odredište, a turizam može imati dugoročne demografske učinke. Tijekom ljeta, broj stanovnika u općini se povećava zbog turista, a investicije u infrastrukturu i turističke objekte mogu dodatno privući nove stanovnike.
4. **Poticaji za obitelji** – Osim mjera poticanja nataliteta, Općina Tribunj ima i mjere potpore za obitelji, poput subvencija za boravak djece u vrtiću, što može doprinijeti stabilnosti stanovništva.

Unatoč pozitivnim pomacima u Tribunju, izazovi demografske slike ostaju. I dalje postoji problem depopulacije u većini ruralnih dijelova Hrvatske, a migracije prema većim gradovima nastavljaju biti trend. Međutim, Tribunj može biti primjer općine koja pronalazi načine za usmjeravanje pozitivnih demografskih promjena, unatoč izazovima s kojima se suočava ostatak županije.

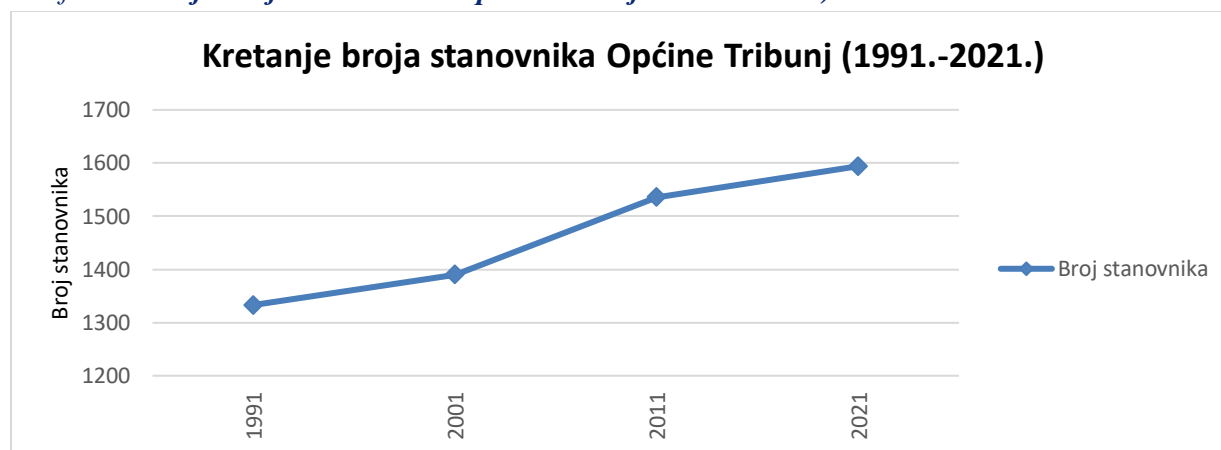
Za daljnje unapređenje demografske slike, općina bi mogla razmotriti dodatne mjere poput poboljšanja infrastrukture, povećanja dostupnosti obrazovnih i zdravstvenih usluga te daljnjeg razvoja lokalnog gospodarstva kako bi potaknula ostanak i doseljavanje mladih obitelji.

Tablica 1. Stanovništvo Općine Tribunj po dobnim skupinama prema popisu iz 2021. godine

Područje	Total	0-14		15-64		65 i više	
		ukupno	%	ukupno	%	ukupno	%
Tribunj	1.594	236	14,8	889	55,8	469	29,4
ŠKŽ	96.381	12.279	12,7	57.702	59,9	26.400	27,4
Hrvatska	3.871.833	552.416	14,3	2.450.178	63,3	869.239	22,5

Izvor: DZS

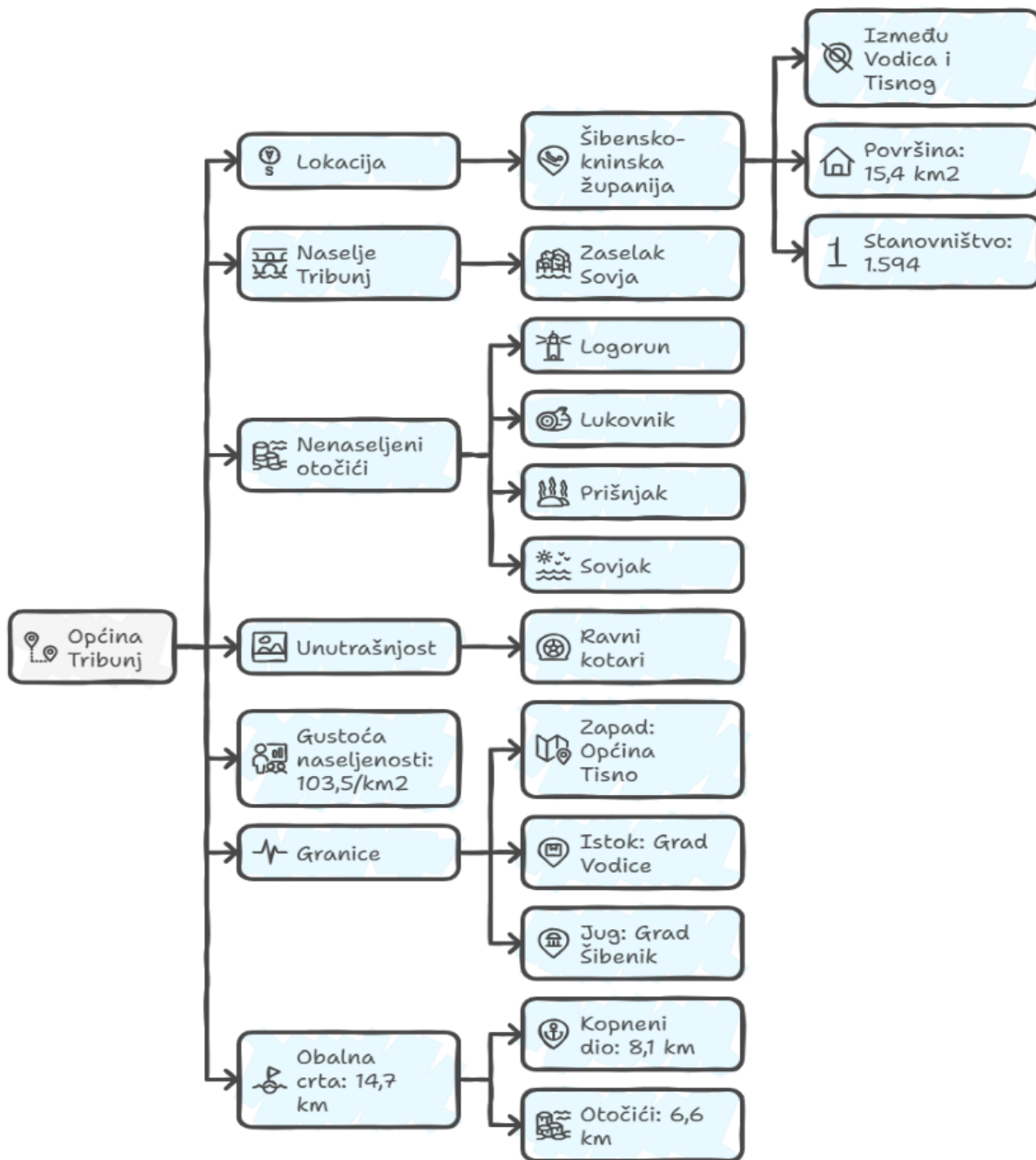
Graf 1. Kretanje broja stanovnika Općine Tribnj (=1991.-2021.)

Izvor: DZS

Slika 3. Demografski profil Općine Tribunj

Geografski i Demografski Profil Općine Tribunj

Kulturne atrakcije

Tribunj se ističe raznolikošću kulturnih atrakcija koje svjedoče o bogatoj povijesti mjesta i njegovom identitetu. Uz to, ističe se svojim jedinstvenim spojem tradicije, prirodnih ljepota i suvremenih sadržaja

Posebno se izdvajaju četiri crkve i to: crkva sv. Nikole (zaštićeno kulturno dobro, Z-5368), župna crkva Velike Gospe, crkva Blažene Djevice Marije (zaštićeno kulturno dobro, Z-5295) i crkva sv Marije

Osim sakralnih objekata, važan dio kulturne baštine čini i stara kamena jezgra Tribunja na otočiću (zaštićena kulturno povijesna cjelina, Z-3647), kao i povijesni kameni most iz 18. stoljeća koji povezuje otok s kopnom (zaštićeno kulturno dobro, Z-4656). Ove atrakcije pružaju autentičan uvid u tradicijski način gradnje i svakodnevni život mjesta kroz stoljeća.

Posebno mjesto u identitetu mjesta zauzima i brončana skulptura magarca, smještena u središtu Tribunja. Podignuta je u čast ovog dugogodišnjeg pomagača lokalnog stanovništva, simbolizirajući vezu s tradicijom, poljoprivredom i težakom svakodnevicom prošlih vremena.

Skulptura je postala omiljeno mjesto za fotografiranje i prepoznatljiv simbol mjesta. Tribunj je poznat i po svojoj bogatoj ribarskoj povijesti, a u prilog tome ide i činjenica da smo u omjeru ribarskih brodova i broja stanovnika među prva tri mjesta u Republici Hrvatskoj.

Kako bismo istaknuli svoj identitet, postavljen je spomenik ribaru u bronci na samom ulazu u naseljeni dio Općine.

Prirodne atrakcije

Tribunj je iznimno bogat prirodnim atrakcijama koje oblikuju njegov autentičan mediteranski krajobraz. Posebnu vrijednost ima spoj mora, otoka, borove šume, maslinika i šetnica koji zajedno nude harmoničan doživljaj očuvane i lako dostupne prirode.

Plaže u Tribunju iznimno su kvalitetno uređene te zadovoljavaju sve suvremene standarde: opremljene su javnim besplatnim tuševima i slavinama s pitkom vodom, besplatnim javnim sanitarnim čvorovima, koševima za otpad i organiziranim sustavom odvojenog prikupljanja otpada. Uz to, sve javne i uređene plaže opremljene su pristupnim rampama, odnosno prilagođene su osobama s invaliditetom.

Dugim, uređenim šetnicama uz more moguće je uživati u pogledu na obližnje otočiće i borovu šumu, što Tribunj čini idealnim mjestom za rekreaciju i opuštanje.

Tribunjski arhipelag čine nenaseljeni otoci i to već prethodno spomenuti Logorun, Sovljak, Prišnjak i Lukovnjak koji je i specifičnog srolikog oblika. Ovi otoci su poznati po netaknutoj prirodi i raznolikosti biljnog i životinjskog svijeta.

Aktivni i rekreativni turizam

Biciklističke staze

- Biciklističke rute uz obalu – povezuju Tribunj s Vodicama, Srimom
- Ruta prema Vranskom jezeru – pogodna za rekreativce i ljubitelje prirode (ornitološki rezervat, promatračnice za ptice).
- Ruta Tribunj – Pirovac – Murter
- Biciklistički izleti u zaleđe – kroz maslinike, vinograde i ruralne predjele.

Poučne staze

- Lokalne staze prema crkvi sv. Nikole – s informativnim pločama o povijesti i pogledu na arhipelag.
- Tematske šetnice uz obalu: Zamalin – Sovlja – povezane s kulturnim i ribarskim nasljeđem.

Manifestacije i događanja

Tribunj tijekom cijele godine nudi raznolika kulturna, gastronomska, vjerska i zabavna događanja koja oslikavaju identitet lokalne zajednice. Programi su raspoređeni kroz cijelu godinu, a osobito su bogati tijekom turističke sezone, kada se održavaju manifestacije koje okupljaju velik broj posjetitelja i sudionika.

Osim ljetnih manifestacija, Tribunj njeguje i bogatu blagdansku i vjersku tradiciju tijekom cijele godine. U vansezoni se u Tribunju održavaju Poklade, uz maskirane povorke i zabavni program. Za Uskrs se pripremaju prigodne mise i blagoslov jela.

U prosincu se obilježava sveti Nikola, kada se daruju djeca i organiziraju priredbe. Advent i Božić donose ukrašavanje mjesta, božićni sajam, (žive) jaslice i glazbeni program.

Sva događanja su pažljivo osmišljena, medijski promovirana i u skladu s karakterom autentične, primorske destinacije. Njihova raznolikost, posjećenost i lokalna uključenost čine ih temeljnim dijelom kulturnog identiteta Tribunja.

Tradicionalna ribarska noć

Organizira se od sredine 1970-tih godina. Okuplja mještane i goste uz glazbu, domaću hranu i prezentaciju ribarskih običaja. Posebnu atrakciju večeri čini promenade tradicionalno ukrašenih brodova, koja stvara dojmljiv vizualni doživljaj i dodatno naglašava (po)morski i ribarski identitet mjesta.

Tradicionalna utrka magaraca

Jedan od zaštitnih znakova Tribunja, jedinstven su događaj koji spaja, tradiciju i natjecateljski duh. Održavaju se svake godine 1. kolovoza i privlače velik broj posjetitelja, uključujući i velik broj stranih turista. Za razliku od svih ostalih u RH, održavane su i za vrijeme pandemije, pod strogim mjerama, jer je očuvanje tradicije i običaja na prvom mjestu.

Okusi Tribunj

Manifestacija je posvećena lokalnoj gastronomiji i običajima. Glavna atrakcija večeri je kulinarsko natjecanje u pripremi dalmatinskih jela, a program uključuje i kušanje domaćih proizvoda, vina i delicija, stvarajući pravi doživljaj okusa i mirisa Mediterana.

Tribunjske ljetne jeseni

Kulturno-gastronomska večer donosi slavonski duh u srcu Dalmacije, kroz zajedničko druženje općina Tribunj i Sikirevci. Zapravo se radi o konkretnom spajanju zelene i plave Hrvatske. Posjetitelji uživaju u slavonskim delicijama poput čvaraka, čobanca, sarme, kobasica, fiš-paprikaša i domaćih kolača.

Tablica 2. *Profil odredišta / baza osnovnih podataka o destinaciji – Tribunj*

Stavka	Opis / podatak
Naziv destinacije	Tribunj
Županija	Šibensko-kninska županija
Površina	15.4 km ² (Izvor: DZS)
Broj stalnih stanovnika	Tribunj ima 1.594 stalnih stanovnika (prema posljednjem popisu).
Broj kućanstava	≈622 (prema popisu 2021.)
Naselja / sastav	Tribunj (uključuje Sovlje)
Poštanski broj	22212
Geografska pozicija / značajke	Priobalno naselje, sa zaleđem; 15 zapadno od Šibenika, katastarski između grada Vodica i općine Tisno
Gospodarske djelatnosti / primarni izvori prihoda	Turizam, ribarstvo, maslinarstvo, obiteljski smještaj

Stavka	Opis / podatak
Turistička infrastruktura / sadržaji	Marina, privatni smještaj (apartmani), plaže i uvale, restorani / konobe, izleti brodom
Glavne turističke atrakcije	Stari zaštićena jezgra, kameni most, brdo i crkvasv.Nikole, lungomare kroz cijeli naseljeni dio općine, blizina NP Kornati i NP Krka.
Prometna povezanost	Cestovno: lokalne i državne ceste (blizina D8 i Vodica). Zračno: najbliži zračni aerodromi Zadar (62 kilometra) i Split (75kilometara). Brodske veze: marina
Sezonalnost	Visoka sezona: lipanj-rujan; vrh: srpanj-kolovoz; izvan sezone značajno niža aktivnost (Izvor: TZ Tribunj, Booking)
Prometna povezanost (zračni prijevoz, cestovne veze, željezničke veze, brodske veze i dr.)	Tribunj je povezan cestovnim putem sa Šibenikom (oko 15 km) i ostalim dalmatinskim gradovima putem Jadranske magistrale. Najbliža zračna luka je Zračna luka Zadar (oko 62 km) i Zračna luka Split (oko 75 km). U blizini se nalazi i trajektna luka Šibenik.
Udaljenost od glavnog grada i glavnih emitivnih tržišta	Udaljenost Tribunja od Zagreba je oko 340 km, Splita 70 km, Zadra 65 km, Šibenika 15 km.
Geografska obilježja (reljef, planine, rijeke i dr.)	Tribunj je primorsko mjesto smješteno uz Jadransko more. Reljefno je obalno, s tipičnim mediteranskim krajolikom i brojnim otocima u okolici. Blizu se nalazi Nacionalni parkovi Kornati i Krka i Park prirode Vransko jezero.
Klimatska obilježja (prosječni broj sunčanih dana, količina padalina, prosječne sezonske temperature)	Klima je mediteranska s toplim i suhim ljetima te blagim i kišnim zimama. Prosječna temperatura zimi oko 8°C, a ljeti oko 25°C. Prosječni broj sunčanih sati godišnje je oko 2600.

Izvori (glavni): TZ Tribunj, osnovni podaci i opisi turističke ponude; Weather-and-Climate / Climate-Data.org / Weatherspark – klimatski podaci (temperatura, oborine, sunčani sati); Rome2rio / Geodatos – udaljenosti i prometna povezanost; R Plan / DZS (HTZ izvješća) – prosječna duljina boravka i turistička statistika za Šibenik-Knin županiju.

3. Analiza stanja

Analiza stanja za destinaciju izrađen je temeljem kombinacije neposrednih opažanja i obrade dostupne dokumentacije, s naglaskom na prepoznavanje kvaliteta i ograničenja turističkog razvoja. Cilj je omogućiti jasnu sliku sadašnjih uvjeta te odrediti smjer daljnjeg širenja turističke ponude na realnim osnovama. Turistička zajednica Općine Tribunj pokriva prostor omeđen upravno-administrativnim granicama.

Cilj ove analize je izdvojiti karakteristične osobine, prednosti, kao i prepreke koje oblikuju konkurentnost i privlačnost destinacije. Rezultati se koriste za kreiranje optimalnih strateških mjera, poticanje turističkog rasta te jačanje resursa. Analiza donosi pregled prirodnih i kulturnih vrijednosti, infrastrukture, ekonomskih utjecaja, sezonalnosti, održivosti i mjesta Tribunja u odnosu na konkurenciju.

Podaci su prikupljeni primarnim istraživanjem (opažanje, evidentiranje, promatranje istraživača) i sekundarnim istraživanjem (izvori JLS, Turističke zajednice, službenih dokumenata i evidencija).

3.1. Turistički proizvodi i usluge

Turistička ponuda uključuje raznolike proizvode i usluge namijenjene različitim potrebama gostiju, od odmora do poslovnih putovanja. U nastavku su analizirani ključni segmenti turističke ponude destinacije Tribunj.

Smještaj

Prema podacima iz sustava eVisitor u travnju 2025. godine na području Općine Tribunj smještajnu uslugu čini 1.626 smještajnih objekata s ukupnim brojem smještajnih kapaciteta od 7.775 kreveta. Najviše je „Nekategoriziranih objekata“, a njihov broj iznosi 1.193, s 4.805 kreveta. Što se tiče kategoriziranog smještaja, najveći dio se odnosi na „Objekte u domaćinstvu“ s kategorizacijom u rasponu od dvije do pet zvjezdica.

Na području općine Tribunj postoje objekti koji spadaju u kategorije od dvije do pet zvjezdica, a ovako su raspoređeni:

- 2 (**) zvjezdice ima 15 objekata, sa 107 glavnih ležaja i 21 pomoćni ležaj
- 3 (***) zvjezdice ima 295 objekata, s 1774 glavna ležaja i 577 pomoćnih ležaja
- 4 (****) zvjezdice ima 47 objekata, s 297 glavnih ležaja i 118 pomoćnih ležaja
- 5 (*****) zvjezdica ima 1 objekt, s 8 glavnih ležaja

U skupinu objekata pod nazivom „Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi)“ spada 33 objekta, s 419 glavnih ležaja i 100 pomoćnih ležaja. Na području općine Tribunj trenutno nema hotela.

Tablica 3. Vrsta smještajnih objekata

Stavka	Broj objekata	Broj smještajnih jedinica	Broj glavnih ležaja	Broj pomoćnih ležaja
Pansion/Aparthotel	2	50	127	12
Objekti u domaćinstvu	398	822	2.424	758
Ostali ugostiteljski objekti zasmještaj (apartman,studio apartman, soba za iznajmljivanje, kuća za odmor)	33	153	419	100
Nekomercijalni smještaj (kuća za odmor-vikendica, stan za odmor-vikendica, kuća stanovnika općine)	1.193	1.235	4.805	1.105

Izvor: eVisitor

Tablica 4. Usporedba dolazaka i noćenja 2023. i 2024.

Stavka	Broj objekata	Broj smještajnih jedinica	Broj glavnih ležaja
Dolasci	25.259	23.919	- 5,31
Noćenja	235.000	225.770	- 3,93

Izvor: eVisitor

Iz navedene tablice jasno je vidljiv pad broja turističkih dolazaka i noćenja u dvije promatrane godine. Smanjenje broja turističkih dolazaka i noćenja u Općini Tribunj u 2024. godini, u usporedbi s 2023. godinom, može se pripisati nekoliko ključnih faktora koji su utjecali na cijeli hrvatski turizam, a time i na Tribunj kao destinaciju.

Jedan od glavnih razloga smanjenja broja turista u 2024. godini bio je značajan rast cijena u turističkoj ponudi. Prema podacima, cijene restorana i hotela porasle su za 9,5% u odnosu na prethodnu godinu, dok su apartmani, hoteli, restorani i kafići u Hrvatskoj zabilježili rekordno visok rast cijena u posljednje tri godine, ukupno između 45 i 80 posto. Ovaj porast cijena učinio je Hrvatsku, uključujući Tribunj, skupljom destinacijom u usporedbi s konkurentskim tržištima poput Grčke, Španjolske i Turske, što je moglo utjecati na smanjenje broja turista koji traže povoljnije opcije.

Pad broja turista iz ključnih emitivnih zemalja, poput Njemačke, također je doprinio smanjenju turističkog prometa. U srpnju 2024. godine, zabilježen je pad broja njemačkih turista na Jadranu za 53.406 u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj pad povezan je s gospodarskim padom u Njemačkoj, što je rezultiralo smanjenjem potrošnje i putovanja među njemačkim turistima. Konkurencija među mediteranskim destinacijama nikada nije bila jača. Turisti sada imaju širi izbor destinacija, a odluke o odredištima često se temelje na odnosu cijene i kvalitete.

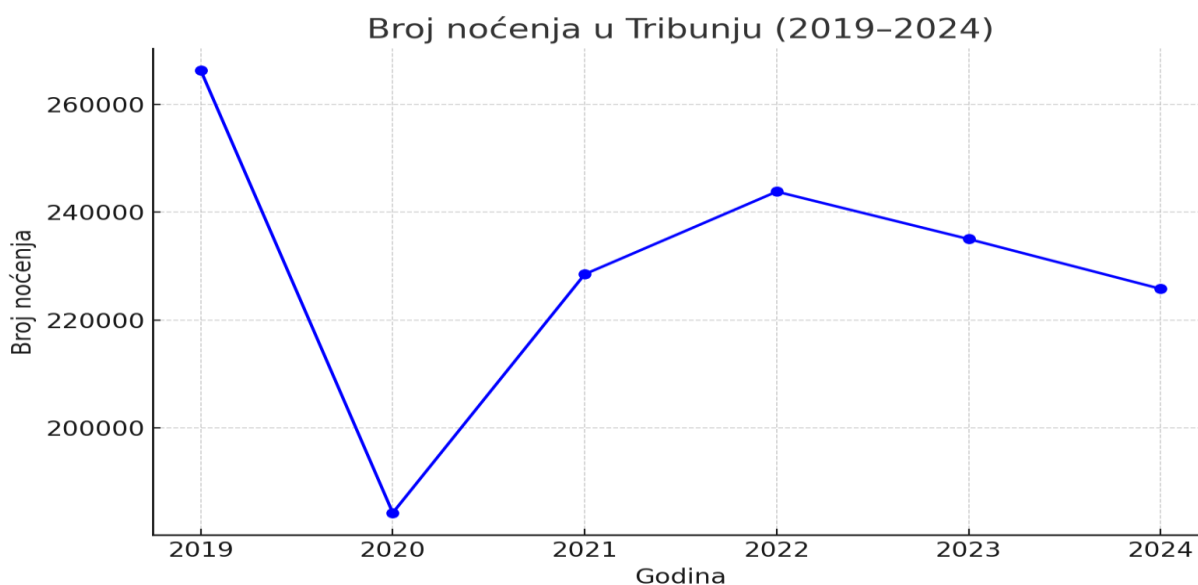
Smanjenje broja turističkih dolazaka i noćenja u Općini Tribunj u 2024. godini rezultat je kombinacije faktora, uključujući povećanje cijena u turizmu, ekonomske izazove u emitivnim zemljama i povećanu konkurenciju među mediteranskim destinacijama. Za oporavak i rast turističkog prometa, trebalo bi se razmotriti strategije koje uključuju prilagodbu cijena, poboljšanje kvalitete usluga i jaču promociju svoje jedinstvene ponude.

Tablica 5. Broj noćenja u destinaciji Tribunj za razdoblje od 2019. do 2024. godine.

Godina	Broj noćenja
2019.	266.275
2020.	184.235
2021.	228.479
2022.	243.792
2023.	235.000
2024.	225.770

Izvor: eVisitor

Graf 2. Grafički prikaz noćenja u Tribunju 2019.-2024.

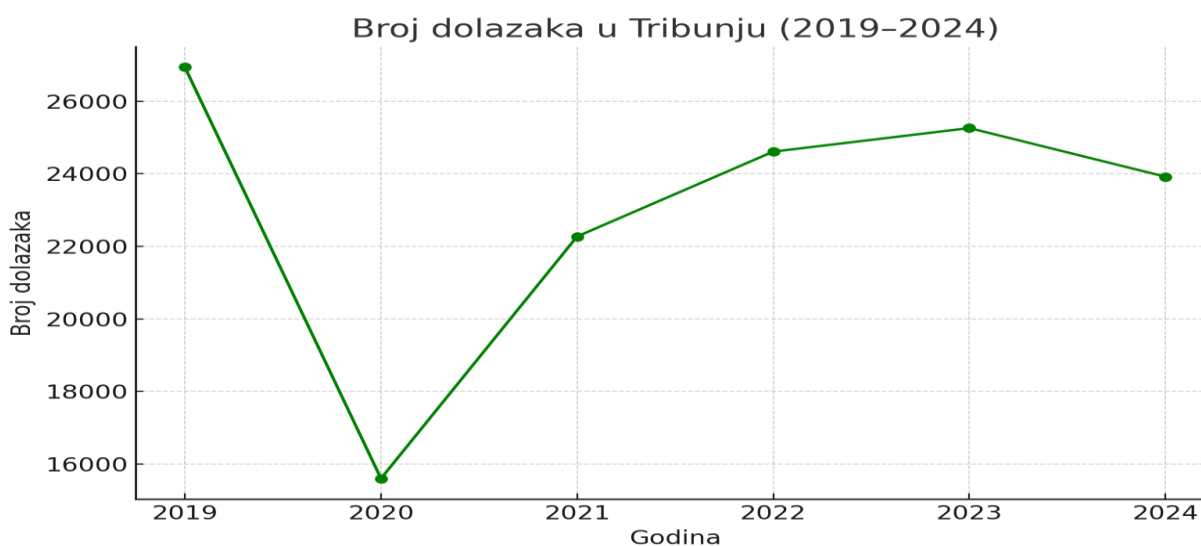
Izvor: eVisitor

Tablica 6. Broj dolazaka turista u destinaciju Tribunj za razdoblje od 2019. do 2024. godine.

Godina	Broj noćenja
2019.	26.940
2020.	15.602
2021.	22.272
2022.	24.610
2023.	25.259
2024.	23.919

Izvor: eVisitor

Graf 3. Grafički prikaz broja dolazaka u Tribunj 2019.-2024.

Izvor: eVisitor

U promatranom šestogodišnjem razdoblju Tribunj su posjetili turisti iz brojnih emitivnih tržišta pri čemu je najveći broj noćenja ostvaren 2019. godine (266.275), dok je 2020. godina, uslijed pandemije, zabilježila značajan pad na 184.235 noćenja. Od 2021. do 2022. godine vidljiv je oporavak turističkog prometa (228.479 i 243.792 noćenja), dok su 2023. i 2024. godine zabilježene blage oscilacije (235.000 i 225.770 noćenja). Trend pokazuje stabilizaciju turističkog prometa u posljednje dvije godine, iako je 2024. zabilježen lagani pad u odnosu na prethodnu godinu.

Prema strukturi posjetitelja, glavni gosti Tribunja dolaze iz Hrvatske, Njemačke, Poljske, Slovenije i Češke. Hrvatski gosti tradicionalno čine značajan udio u ukupnom broju noćenja, dok su gosti iz Njemačke i Poljske među najbrojnim stranim posjetiteljima. Slovenski i češki turisti također bilježe kontinuirani rast, čime pridonose produljenju sezone i većoj popunjenosti smještajnih kapaciteta.

Promatrajući broj dolazaka, uočava se sličan obrazac – 2019. godina bila je rekordna s 26.940 dolazaka, dok je 2020. pala na 15.602. Od 2021. godine dolasci rastu, dosežući vrhunac 2023. s 25.259 dolazaka, a 2024. bilježi 23.919 dolazaka. Iako je broj dolazaka u 2024. godini nešto manji, prosječna dužina boravka gostiju ostaje stabilna, što potvrđuje ispunjenje strateškog cilja hrvatskog turizma – zadržavanje i produljenje boravka turista u destinaciji.

Ugostiteljstvo

Ugostiteljska ponuda Tribunja je raznolika i nudi svojstvenu mediteransku kuhinju i suvremenih gastronomskih trendova. Mjesto ima bogatu ponudu konoba, restorana i pizzerija u kojima turisti mogu uživati u svježoj ribi, morskim plodovima, domaćoj paštici i tradicionalnim dalmatinskim jelima.

Objekti se u Tribunju mogu jasno podijeliti u nekoliko skupina. Najprepoznatljivije mjesto zauzimaju konobe i restorani, smješteni uz more ili u starom dijelu mjesta, gdje se naglasak stavlja na autentičnu kuhinju i ugodnu, domaću atmosferu.

Pizzerije i kombinirani restorani nude nešto neformalniji ugođaj, ali s bogatom ponudom koja spaja mediteranska i internacionalna jela. Fast food lokali prisutni su za one koji traže brzu i jednostavnu hranu, često popularni među mlađim gostima i obiteljima.

Posebnu ulogu imaju caffè barovi i koktel barovi, smješteni duž rive i u centru mjesta, koji su važna mjesta okupljanja, druženja i večernje zabave. Na plažama se ističu beach barovi, s naglaskom na opuštanje, osvježavajuća pića i lagane zalogaje, što posebno dolazi do izražaja tijekom ljetne sezone.

Cijela ugostiteljska scena Tribunja oblikovana je tako da prati ritam života mjesta i potrebe gostiju. U jutarnjim satima kafići su ispunjeni lokalnim stanovništvom i turistima koji uživaju u prvoj kavi, dok se u večernjim satima konobe i restorani pune posjetiteljima željnima dalmatinskih specijaliteta. Uz to, barovi i beach barovi stvaraju živu atmosferu u noćnim satima, čineći ugostiteljsku ponudu raznolikom i prilagođenom različitim profilima posjetitelja.

Tablica 7. Analiza ugostiteljske ponude Tribunja prema razdoblju poslovanja, profilu gostiju i prilagođenosti objekta

Naziv objekta	Razdoblje poslovanja	Profil gostiju	Prilagođenost objekta
Restoran Ante	Sezonski	Strani i domaći	pristupačan
Konoba Bepo	Cjelogodišnje	Strani i domaći	pristupačan/klimatiziran
Konoba Dida Toni	Sezonski	Pretežno strani	pristupačan/klimatiziran
Konoba Markiolac	Sezonski	Pretežno strani	pristupačan/klimatiziran
Konoba Pijero	Cjelogodišnje	Strani i domaći	pristupačan/klimatiziran
Konoba Roko	Sezonski	Strani i domaći	pristupačan/klimatiziran
Restoran Luna	Cjelogodišnje	Strani i domaći	pristupačan/klimatiziran
Restoran Tople	Cjelogodišnje	Strani i domaći	pristupačan/klimatiziran
Restoran Lanterna	Sezonski	Pretežno strani	pristupačan/klimatiziran
Restoran Plavi Val	Cjelogodišnje	Pretežno domaći	pristupačan/klimatiziran
Pizzeria Porat	Sezonski	Strani i domaći	pristupačan/klimatiziran
Pizzeria Ciao Ciao	Sezonski	Strani i domaći	pristupačan/klimatiziran
Pizzeria Martell	Sezonski	Strani i domaći	pristupačan/klimatiziran
Buffet Sinje More	Sezonski	Domaći i strani	pristupačan/klimatiziran
Konoba&bar Stray cat	Cjelogodišnje	Domaći i strani	pristupačan/klimatiziran
Fast food Mate	Sezonski	Domaći i strani	pristupačan/klimatiziran
Fast food Mr.Food	Sezonski	Domaći i strani	pristupačan/klimatiziran
Pizzeria Šušтина	Sezonski	Domaći i strani	pristupačan/klimatiziran
Konoba Trattoria Nonna	Cjelogodišnje	Domaći i strani	pristupačan/klimatiziran

Izvor: TZO Tribunj

Tribunj, kao poznato ribarsko mjesto u Šibensko-kninskoj županiji, nudi raznoliku ugostiteljsku ponudu koja uključuje konobe, restorane, pizzerije i buffete. Destinacija Tribunj je vrlo pristupačna i nudi raznorodne opcije za sve vrste posjetitelja, od obiteljskih okupljanja do poslovnih sastanaka i sve to uz specifične okuse regije i ljubaznu uslugu.

Ugostiteljski objekti u Tribunju karakterizirani su jakim naglaskom na ribarsku tradiciju i mediteransku kuhinju. Većina objekata nalazi se u blizini marine i obale mora, što omogućava gostima autentično iskustvo obalnog mjesta. Sezonski karakter poslovanja dominantan je kod mnogih objekata, što je povezano s turističkom sezonom koja traje od travnja do listopada. Ipak, nekoliko ključnih objekata posluje cjelogodišnje, čime se osigurava kontinuirana ugostiteljska ponuda i za lokalno stanovništvo tijekom cijele godine.

Profil gostiju je mješovit, s naglaskom na strane turiste tijekom ljetnih mjeseci, dok domaći gosti dominiraju u izvansezoni. Objekti su uglavnom prilagođeni osobama s invaliditetom i opremljeni klimatizacijom, što osigurava udobnost u vrućim ljetnim mjesecima.

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

Tribunj se ističe autentičnim ambijentom ribarskog mjesta, Ovaj jedinstveni položaj i očuvana tradicija čine Tribunj atraktivnom destinacijom za ljubitelje autentične dalmatinske gastronomije.

Turističke atrakcije

Tablica 8. *Popis svih turističkih atrakcija na području Općine Tribunj*

Naziv atrakcije	Vrsta atrakcije	Godina osn. / proklam.	Vrsta posjeta	Sezonalnost
PRIRODNE ATRAKCIJE				
Plaža Bristak	Pješčano-šljunčana plaža	n/a	Kupanje, sunčanje	V–X
Plaža Zamalin	Betonirana plaža	n/a	Kupanje, ronjenje	V–X
Plaža Sovlja	Šljunčana i betonirana plaža	n/a	Kupanje, obitelji	V–X
Plaža Zaglava	Prirodna plaza, stjenovita	n/a	Kupanje, sunčanje	
Otok Logorun		n/a	Sidrište	IV–X
Brdo Kamena (Telengrad 192 m)	Prirodna - uzvišenje	n/a		
KULTURNO-POVIJESNE ATRAKCIJE				
Starogradska jezgra (otok)	Povijesna cjelina	1463. (prvi spomen)	Pješačka tura	Cjelogodišnje
Crkva sv. Nikole	Kulturna - sakralna baština	1452.	Pogled, tura	Cjelogodišnje
Crkva Pohoda Blažene Djevice Marije	Kulturna - sakralna baština	1435.	Povremeno održavanje mise	Cjelogodišnje
Crkva Velike Gospe	Kulturna - sakralna baština	1883–1885	Župna crkva	Cjelogodišnje
Crkva Sv. Marije	Kulturni centar	1509.	koncerti, razgledavanje	Cjelogodišnje
Kapelica Sv. Roka s vidikovcem	Kulturna - sakralna baština	-		Cjelogodišnje
Kuća Ferara	Kulturna - profana baština	-		Cjelogodišnje
Kuća s gotičkim prozorom	kulturna - profana baština	-		Cjelogodišnje
Kameni most koji otočić povezuje s kopnom	kulturna - infrastrukturna baština	-		Cjelogodišnje

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

REKREACIJA I SPORT				
Šetnica Luna - Zamalin	Obalna staza	2020 (uređena)	Pješaćenje, trčanje	Cjelogodišnje
Zamalin-Sovlje	Obalna staza	2022 (označena)	Pješaćenje, trčanje	Cjelogodišnje
Tribunj-Vodice	Obalna staza koja spaja Tribunj s Vodicama	2024.	Pješaćenje, trčanje, biciklizam	Cjelogodišnje
Biciklistrička ruta EuroVelo 8 Meditranska ruta	Biciklistička ruta Pješaćka ruta	-	Bicikliranje, pješaćenje	Cjelogodišnje
5 lokalnih biciklističkih ruta	Biciklistička ruta Pješaćka ruta		Bicikliranje, pješaćenje	Cjelogodišnje
NAUTIKA				
D-Marin	Nautički vezovi	2003.	Marina-vezovi, tranzitna luka	Cjelogodišnje
MANIFESTACIJE				
Tradicionalna utrka magaraca	Kulturno-zabavna manifestacija	1952.	Gledanje, sudjelovanje	VIII (1 dan)
Ribarska noć	Kulturno-zabavna manifestacija		Gledanje, sudjelovanje	Kraj VII. mjeseca
Okusi Tribunj	Zabavno-gastro manifestacija			Kraj VIII. mjeseca
Festival Papandopulijana	Kultuna manifestacija			VIII. mjesec

Analiza

Kamena kuća Ferara iz 17. stoljeća ističe se kamenim olucima, a Kuća s gotičkim prozorom lijepim prozorima s kamenim okvirima i profiliranim nadprozorcima, od kojih najzanimljiviji mali gotički prozor na sjevernoj fasadi. Obje stare zgrade smještene su na otočiću, a na njega se odnosi i Stari kameni most dug 24 metra, koji privlači pozornost nadsvođenim lukom iznad mora i konzolama s rupama za vezivanje brodica na obje strane mosta.

Također, za turizam Tribunja veliku važnost od kulturne baštine imaju njegove plaže. Među njima je najatraktivnija plaža Zamalin, koja ,zbog gustog zelenila u okruženju i dijelom prirodne kamenite podloge, privlači i posjetitelje iz šireg okruženja. U uređene plaže ubraja se i plaža Podvrh u nastavku Zamalina, plaža Bristak nedaleko marine te plaža Sovlja na izdvojenoj lokaciji kod istoimenog zaljeva. Kupaći koriste i neuređene dijelove obale, odnosno prirodne plaže Zaglava i Logorun na istoimenom otočiću. Atraktivnosti Tribunja kao destinacije pridonosi i lijepa marina u središtu mjesta.

U važne privlačne sadržaje Tribunja ubrajaju se i njegova priobalna šetnica. Atrakciju čine i biciklističke rute, pri čemu najvažnije mjesto ima dio EuroVelo rute 8 Mediteranska ruta kao jedne od najvažnijih europskih dugolinijskih ruta. No, dio koji prolazi općinom Tribunj nije u dovoljnoj mjeri valoriziran, jer prolazi postojećim cestama, zbog čega bi trebalo raditi na njenom izmještanju bliže obali i dodatnom uređenju. Time bi više došlo do izražaja i pet lokalnih biciklističkih ruta.

Konačno, u važne atrakcije Tribunja ubrajaju se i njegove manifestacije, pri čemu se kao najveća atrakcija nacionalnog značaja ističe 'Tradicionalna utrka magaraca' koja se održava svake godine 1. kolovoza, po kojoj je Tribunj postao prepoznatljiv diljem Hrvatske.

Ukoliko se ostvari planirani projekt „Edukacijskog centra dalmatinskog magarca“ na otočiću Logorun, atrakcija bi mogla imati i međunarodnu važnost. Posjetitelje iz okruženja privlači i tradicionalna 'Ribarska noć' krajem srpnja, kao pretežito gastronomska manifestacija,

Osim atrakcija u samom Tribunju, na njegovu privlačnost kao destinacije veliki utjecaj imaju i atrakcije u neposrednom okruženju. Među njima se od prirodnih atrakcija osobito ističu dva nacionalna parka, Krka i Kornati te parkovi prirode Telašćica i Vransko jezero.

Od kulturnih atrakcija grad Šibenik s Katedralom Sv. Jakova pod zaštitom UNESCO-a i tvrđavama Sv. Mihovil, Barone i Sv. Ivan, kao i obližnji Kanal Sv. Ante, s tvrđavom Sv. Nikole, također pod UNESCO-ovom zaštitom. T

Treba istaknuti i obližnji grad Vodice, koji se ističe kao jedna od vodećih turističkih destinacija Srednjeg Jadrana s bogatom zabavnom i ugostiteljskom ponudom, a blizu je i otok Murter s mjestom Murterom kao sjedištem NP Kornati i Betinom, poznatoj po tradiciji gradnje drvenih brodova.

Turistička usluga

Na području Tribunja u skladu sa popisom usluga u destinaciji sukladno Zakonu o pružanju usluga u turizmu postoji spektar aktivnosti i proizvoda koji su namijenjeni posjetiteljima i turistima kako bi im se omogućilo ugodno, sigurno i bogato iskustvo tijekom putovanja i boravka u Tribunju.

Tablica 9. Vrste turističkih usluga u destinaciji Tribunj

Vrsta usluge	Opis
Prijevoz	DA Autobusne lokalne linije i međugradske linije, rent-a-car lokalni prijevoz (rent-a-boat)
Organizacija puta i aranžmana	NE Na području Tribunja ne postoji registrirana turistička agencija
Vođenje i informiranje	DA Turistički vodiči, brošure
Suveniri i rukotvorine	DA Suvenirnice, lokalni proizvodi, ručni radovi
Informativni centri i karte	DA Turistička informativni centar Tribunj
Turističke usluge u ribolovnom, lovačkom i izletničkom turizmu	DA Izleti s brodom „MB JASTOG” Lovačko društvo „KAMENJARKA” Ribolovno društvo „PIRKA”
Najam opreme	DA Charter brodovi, najam pedalina, jet ski-a, SUP-a, kajaka, ležaljki i suncobrana

Izvor: primarno i sekundarno istraživanje, TZ Tribunj

Analiza

Tribunj nudi razne turističke usluge i atrakcije koje posjetiteljima omogućuju zadovoljavajući turistički doživljaj:

- Tribunj ima razvijenu marinu D-Marin Tribunj koja ima kapacitet za vezove različitih kategorija nautičkih plovila. Marina nudi sve potrebne servise: vodu, struju, tehnički servis, charter usluge, rent-a-boat mogućnosti, što Tribunj čini idealnim polazištem za istraživanje Kornatskog arhipelaga i okolnih otoka.
- Prijevoz i dostupnost - Tribunj je odlično povezan cestovnom infrastrukturom. Udaljen je samo 3 km od Vodica, u blizini je autoceste A1 (exit Pirovac), a željezničke postaje nalaze se u Šibeniku (15 km). Najbliža zračna luka je Zadar (62 km), a Split aerodrom je udaljen oko 75 km. Lokalni prijevoz uključuje autobusne linije.
- Izleti i aktivnosti - Tribunj nudi bogat program izleta i aktivnosti. Popularne su brodske ekskurzije koje organizira M/B Jastog (dnevni izleti do Kornata, NP Krka), SUP vožnje, kayaking i razne vodene sportove.
- Informativni centar i usluge - Turistička zajednica Općine Tribunj pruža sve potrebne informacije turistima, edukativne radionice za iznajmljivače smještaja, promotivne materijale, i podršku za organizaciju posjeta i aktivnosti.

3.2. Resursna osnova

Općina Tribunj ima značajan potencijal za razvoj u sektorima koji koriste lokalne resurse, uz naglasak na održivom razvoju i očuvanju prirodne i kulturne baštine. Resursi destinacije odnose se na sve prirodne, kulturne i društvene resurse koji čine osnovu za razvoj turističke ponude i privlačenje posjetitelja. Ključni elementi resursne osnove turizma u Tribunju mogu se podijeliti u nekoliko kategorija koje su ovdje posebno pojedinačno analizirane.

3.2.1. Prirodni resursi

Prirodna resursna osnova Tribunja pruža temelje za održivi razvoj destinacije, posebno u sektorima turizma, poljoprivrede, pomorstva i ekološke proizvodnje. Za daljnji razvoj potrebno je usmjeriti resurse u zaštitu okoliša i iskorištavanje resursa na održiv način.

More i obalni resursi

Prirodni resursi

Tribunj je smješten na obali Jadranskog mora i okružen je kristalno čistim morem iznimne kvalitete. Obala Tribunja karakterizirana je brojnim plažama, uvalama i prirodnim lučicama koje privlače turiste.

Najpoznatije plaže su Bristak (šljunčana plaža idealna za obitelji s djecom, opremljena restoranima i barovima), Zamalin (omiljena gradska plaža s borovom šumom i blagim maestralom, smještena ispod brežuljka Sv. Nikola), te plaža Sovlje u istoimenoj uvali s pogledom na otočić Sovljak.

More je pogodno za kupanje, ronjenje, nautičke sportove i ribolov. Blizina Kornatskog arhipelaga omogućava pristup jednom od najljepših nautičkih područja na Jadranu.

Otoci i arhipelag

Prirodni resursi

Tribunj je idealna polazna točka za istraživanje bogatog otočnog arhipelaga, uključujući Nacionalni park Kornati koji se nalazi u neposrednoj blizini. Kornatski otoci predstavljaju najgušću otočnu skupinu na Sredozemlju.

Ovaj arhipelag nudi izvanredne mogućnosti za nautički turizam, nautičke izlete, sportski ribolov, ronjenje i istraživanje netaknute prirode. Male uvale i skrivene plaže omogućavaju doživljaj mira i netaknute prirodne ljepote.

Krški reljef i podzemne špilje

Prirodni resursi

Područje Tribunja obilježeno je tipičnim krškim krajolikom karakterističnim za srednje-dalmatinsku regiju. Krški reljef stvara brojne geomorfološke fenomene uključujući špilje, ponikve i kraška polja. Ove prirodne formacije pružaju potencijal za razvoj speleološkog turizma, edukativnih tura i avanturističkih aktivnosti koje privlače specifične segmente turista zainteresiranih za prirodne fenomene.

Poljoprivredno zemljište

Prirodni resursi

Unatoč krškom terenu, u okolici Tribunja postoje plodna poljoprivredna područja pogodna za uzgoj maslina, vinove loze, smokava i drugih mediteranskih kultura. Tribunj je tradicionalno poznat po proizvodnji maslinovog ulja vrhunske kvalitete, što predstavlja važan resurs za razvoj gastro-turizma i proizvoda s oznakama zemljopisnog podrijetla. Lokalna poljoprivreda pruža mogućnosti za razvoj agroturizma i edukativnih posjeta obiteljskim gospodarstvima.

Blizina prirodnih parkova i zaštićenih područja

Prirodni resursi

Tribunj se nalazi u blizini nekoliko značajnih zaštićenih prirodnih područja: Nacionalni park Kornati (nautičkim putem dostupan za izlete), Nacionalni park Krka (35 km, poznat po slapovima Skradinski buk i Roški slap), Nacionalni park Paklenica (110 km), te Park prirode Vransko jezero (30 km, najveće prirodno jezero u Hrvatskoj, bogato pticama). Ova blizina omogućava razvoj izletničkog turizma i integriranih turističkih proizvoda koji kombiniraju različite prirodne atrakcije regije.

Mineralni resursi

Prirodni resursi

Područje Tribunja dio je šire regije gdje se nalaze značajni mineralni resursi, posebno kamena građevinskog materijala. Kamen visokog kvaliteta, karakterističan za kršku regiju Dalmacije, korišten je stoljećima u tradicionalnoj gradnji i još uvijek predstavlja važan resurs. Također, blizina lječilišnih izvora i prirodnih mineralnih voda u široj regiji.

Klima

Prirodni resursi

Tribunj uživa u ugodnoj mediteranskoj klimi s toplim, suhim ljetima i blagim, vlažnim zimama. Prosjek temperatura tijekom ljetnih mjeseci kreće se između 25-30°C, što je idealno za kupanje i nautičke aktivnosti. Zime su blage s temperaturama rijetko ispod 5°C. Maestral, svjež povjetarac s mora, pruža ugodno osvježanje tijekom ljetnih dana. Više od 2.700 sunčanih sati godišnje i nizak broj kišnih dana tijekom turističke sezone čine Tribunj idealnom destinacijom za ljetni odmor. Ova povoljna klima omogućava produženu turističku sezonu od travnja do listopada i podržava razvoj cjelogodišnjeg turizma.

3.2.2. Kulturni i povijesni resursi

Kulturni i povijesni resursi Tribunja važni su za očuvanje identiteta ovog kraja te predstavljaju snažan potencijal za razvoj kulturnog turizma.

<i>Kulturno-povijesna cjelina Tribunj</i>	<i>Kulturni i povijesni resursi</i>
--	--

Stara jezgra Tribunja predstavlja jedinstvenu kulturno-povijesnu cjelinu zaštićenu kao kulturno dobro. Jezgra se nalazi na malom poluotoku koji je s kopnom povezan kamenim mostom iz 18. stoljeća. Karakteriziraju je uske kamene uličice, tradicionalne dalmatinske kamene kuće zbijene jedna uz drugu, što stvara autentičan mediteranski ambijent.

Ovaj urbanistički koncept nastao je tijekom osmanskih napada u 15. i 16. stoljeću, kada se stanovništvo povlačilo na utvrđeni poluotok radi zaštite. Fortifikacije i zidine koje su nekada okruživale mjesto danas su djelomično očuvane i svjedoče burnoj prošlosti. Alberto Fortis, talijanski teolog i putopisac, 1774. godine opisao je Tribunj kao selo okruženo zidom i povezano s kopnom kamenim mostom.

<i>Sakralna baština</i>	<i>Kulturni i povijesni resursi</i>
--------------------------------	--

Crkva sv. Nikole (15. st.) - Najprepoznatljiviji sakralni spomenik Tribunja smješten na brežuljku Sv. Nikola iznad naselja, na mjestu gdje je nekada stajala tvrđava Jurjevgrad. Crkva je započeta 1452. godine po inicijativi Šimuna Šižgorića, ali gradnja je zbog nedostatka sredstava krenula tek 1475. godine. Okružena starim grobljem, crkva služi kao simbol identiteta mjesta i sve je popularnija lokacija za vjenčanja. Put prema crkvi obilježen je kapelicama križnog puta koje se posebno koriste za procesije tijekom korizme.

Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije (Velika Gospa, 1883-1885) - Najmlađa i najveća crkva u Tribunju, sagrađena od bijelog kamena, smještena je na ulazu u staru jezgru, nasuprot poluotoka. Crkva je zaštićena kao spomenik kulture i služi kao župna crkva.

Crkva Pohoda Blažene Djevice Marije (Mala Gospa, 1435) - Najstarija crkva u Tribunju, smještena u dijelu Vrtli. Danas se povremeno koristi za izložbe, a misa se slavi samo 8. rujna na blagdan Male Gospe. Zaštićena je kao spomenik kulture.

Crkva sv. Marije (1509) - Crkva iz 16. stoljeća smještena pokraj rektorije na poluotoku. Obnovljena prije dvadesetak godina, danas je koristi Kulturno-umjetničko društvo Tribunj za kazališne predstave, izložbe i koncerte.

Povijesna arhitektura i znamenitosti

Kulturni i povijesni resursi

Kameni most - Povijesni kameni most koji povezuje staru jezgru na otočiću s kopnenim dijelom mjesta predstavlja prepoznatljiv simbol Tribunja. Most datira iz 18. stoljeća i bio je spomenut još 1774. godine u putopisu Alberta Fortisa.

Kuća Ferara - Tradicijska kamena kuća zaštićena kao kulturno dobro.

Kuća s gotičkim prozorom - Stambena kuća koja svjedoči o povijesnim graditeljskim tradicijama srednjovjekovnog razdoblja.

Ostaci tvrđave Jurjevgrad – nedaleko od naselja nalaze se ruševine nekadašnje utvrde Jurjevgrad, čije se ime koristilo za cijelo mjesto od 13. do 17. stoljeća. Utvrdu je zabilježio venecijanski zapovjednik i proveditor Leonardo Foscolo oko 1650. godine.

Etnografsko i folklorno naslijeđe

Kulturni i povijesni resursi

Tribunj je poznat po očuvanju tradicionalnih dalmatinskih običaja, narodnih nošnji i folkloru. Bogata je sakralna tradicija, običaji i glagoljaško pjevanje. U Tribunju je registrirana i zaštićena Zbirka starog ribarskog alata. Uz to, njeguje se i čuvaju stari zanati (izrada karova-zaprežnih vozila, bukare, vrše, ribarske jagle...)

Tradicijaska kulinarska baština

Kulturni i povijesni resursi

Kultura identiteta Tribunja izražava se i kroz gastronomiju. Tradicionalna dalmatinska jela temeljna su na svježoj ribi, maslinovom ulju vrhunske kvalitete, lokalnom vinu i domaćim proizvodima.

Posebnosti uključuju brudet, pašticadu, salatu od hobotnice, pečenu ribu, friškac (sušena hobotnica s jajima). Tribunj je poznat po proizvodnji maslinovog ulja, koje se proizvodi tradicionalnim metodama i predstavlja važan dio gastro-identiteta.

Blizina UNESCO baštine Šibenika

Kulturni i povijesni resursi

Tribunj se nalazi samo 15 km od Šibenika, čija je katedrala sv. Jakova upisana na UNESCO-vu listu svjetske baštine. Ova blizina omogućava integraciju s većim kulturno-turističkim krugom i privlači posjetitelje zainteresirane za UNESCO lokalitete. Katedrala sv. Jakova (1431-1535) remek-djelo je renesansne arhitekture graditelj majstora Jurja Dalmatinca i Nikole Firentinca, sagrađena potpuno od kamena bez uporabe drugih građevinskih materijala. Ova povezanost s UNESCO baštinom pruža Tribunju dodatnu vrijednost kao turističkoj destinaciji.

Kulturne manifestacije

Kulturni i povijesni resursi

Tribunj organizira niz kulturnih manifestacija tijekom godine koje privlače domaće i strane posjetitelje, a sve kako je opisano u nastavku.

Tradicionalne manifestacije - Tradicionalna utrka magaraca, Ribarska noć, festival Papandopulijana, Sovljanska fešta

Ljetne kulturne večeri - Program koncerata, kazališnih predstava i kulturnih događanja tijekom ljetnih mjeseci.

Izložbe lokalnih umjetnika - Galerije i kulturni prostori organiziraju izložbe slikarstva, fotografije i drugih umjetničkih djela.

Gastronomske manifestacije – „More na stolu”; „Oksui Tribunj”, „Tribunjske ljetne jeseni”.

Arheološka nalazišta

Kulturni i povijesni resursi

Na području Tribunja i okolice nalaze se arheološka nalazišta koja svjedoče o kontinuiranom naseljavanju od prapovijesti preko antike do srednjeg vijeka. Pronađeni su ostaci ilirskih, rimskih i srednjovjekovnih naselja.

Ova nalazišta pružaju potencijal za razvoj kulturnog i obrazovnog turizma kroz organizirane arheološke ture i edukativne programe.

Povijesni događaji i važnost Tribunja

Kulturni i povijesni resursi

Tribunj je kroz povijest bio značajno mjesto u obrani od Osmanlija. Ime Jurjevgrad koristilo se od 13. do 17. stoljeća, a potječe od utvrde na brežuljku sv. Nikole. Šibenski zapisi iz sredine 15. stoljeća spominju imena Tribohunj i Tribohum. Prema don Krsti Stošiću, župniku i povjesničaru koji je 1941. objavio knjigu "Sela šibenskog kotara", naziv potječe od riječi Trebunj ili Trebić, kojima su poganski Hrvati označavali jesenskog boga sunca. Tijekom mletačke vladavine Tribunj je bio dio obrambenoga sustava šibenske regije.

U 18. stoljeću Tribunj postaje odmaralište više klase, posebno kapetana i zapovjednika iz okolice, ali i iz Venecije. Stanovništvo se u 16. stoljeću uglavnom doseljavalo iz okolnih sela, posebno iz Kamenog sela kod Vodica.

Domovinski rat

Kulturni i povijesni resursi

Tribunj je tijekom Domovinskog rata bio dio obrambe Republike Hrvatske. Spomen-obilježja poginulim braniteljima i spomen-prostori u mjestu podsjetnik su na žrtve rata i čuvaju uspomenu na obranu domovine.

Zaključak

Kulturni i povijesni resursi

Tribunj posjeduje bogatu i raznoličnu kulturnu i povijesnu baštinu, koja se ogleda u povijesnim zgradama, spomenicima, muzejima, običajima i manifestacijama. Ovo naslijeđe čini Tribunj privlačnom destinacijom za turiste koji traže spoj prirodnih ljepota i kulturnog naslijeđa.

3.2.3. Gospodarska resursna osnova

Općina Tribunj, kao administrativno i gospodarsko središte, oslanja se na različite gospodarske resurse koji proizlaze iz njezinog geografskog položaja, prirodnih bogatstava i tradicijskih djelatnosti. Ovi resursi pružaju temelje za daljnji razvoj gospodarstva, osobito u sektorima poljoprivrede, turizma, pomorstva i energetike.

Poljoprivreda i stočarstvo

Gospodarski resursi

Općina Tribunj poznata je po uzgoju masline i vinove loze. Tradicionalno poljoprivrednadjelatnost uključuje uzgoj kvalitetnih sorti maslina za proizvodnju visokokvalitetnog maslinovogulja. Vinogradarstvo je također prisutno, s malim obiteljskim vinogradima koji proizvode autohtone sorte. Stočarstvo je ograničenog opsega, pretežno za osobne potrebe lokalnog stanovništva.

Ekološka poljoprivreda

Gospodarski resursi

Sve više proizvođača prelazi na ekološki uzgoj maslina i vinove loze. Tribunjski maslinari prepoznaju potencijal ekološke proizvodnje i organske certificiranosti proizvoda, što povećava tržišnu vrijednost i privlači potrošače zainteresirane za kvalitetna i zdravstveno neškodljiva ulja.

Prirodni turizam

TURIZAM

Gospodarski resursi

Tribunj nudi iznimne prirodne ljepote - kristalno čisto more Jadranskog mora, uređene plaže i prekrasne poglede na šibenski akvatorij. Položaj u blizini nacionalnog parka Kornati i parka prirode Vransko jezero omogućava razvoj ekoturizma i nautičkog turizma. Kupališta, šetnice uz more i netaknuta priroda glavni su turistički aduti destinacije.

Kulturni turizam

TURIZAM

Gospodarski resursi

Stara jezgra Tribunja smještena na malenom otočiću, povezana mostom s kopnom, predstavlja vrijednu kulturno-povijesnu cjelinu. Srednjovjekovna crkva sv. Nikole, tradicionalne kamene kuće i uske mediteranske uličice privlače posjetitelje zainteresirane za autentičan dalmatinski ambijent, tradicijsku arhitekturu i lokalnu baštinu.

<i>Sportski turizam</i>	TURIZAM	<i>Gospodarski resursi</i>
-------------------------	----------------	----------------------------

Razvijen nautički turizam i marine čine Tribunj privlačnom destinacijom za nautičare i ljubitelje mora. Ronjenje u bogatom podmorju, sportski ribolov, kajakaštvo i ostali vodeni sportovi dostupni su turistima. Plaže i prostori uz more pogodni su za različite rekreacijske i sportske aktivnosti.

<i>Eksploatacija šuma</i>	ŠUMARSTVO	<i>Gospodarski resursi</i>
---------------------------	------------------	----------------------------

Šumske površine u okolici Tribunja imaju ograničen gospodarski značaj. Šumski pokrov uglavnom služi za zaštitu okoliša, rekreativne svrhe i povremenu uporabu za ogrjevno drvo lokalnog stanovništva. Intenzivnija eksploatacija nije razvijena.

<i>Drvoprerađivačka industrija</i>	ŠUMARSTVO	<i>Gospodarski resursi</i>
------------------------------------	------------------	----------------------------

U Općini Tribunj nema značajnije drvoprerađivačke industrije. Eventualne male stolarske radionice pretežno opslužuju lokalne potrebe za izradom tradicionalnih drvenih elemenata, namještaja i sanaciju starih kamenih kuća tradicionalnim drvenim detaljima.

<i>Hidroenergija i obnovljivi izvori energije</i>	ENERGETIKA	<i>Gospodarski resursi</i>
---	-------------------	----------------------------

Tribunj ima značajan potencijal za korištenje solarne energije zahvaljujući velikom broju sunčanih dana tijekom godine. Postoji rastući interes lokalnog stanovništva za postavljanje solarnih panela na krovovima zgrada. Razvoj manjih projekata obnovljive energije planira se radi smanjenja ovisnosti o konvencionalnim izvorima energije i poticanja energetske održivosti.

<i>Biomasa</i>	ENERGETIKA	<i>Gospodarski resursi</i>
----------------	-------------------	----------------------------

Šumska biomasa i poljoprivredni otpad iz maslinika nude mogućnosti za manje projekte proizvodnje energije iz biomase. Interes lokalnog stanovništva i poljoprivrednika za održive izvore energije polako raste, premda je praktična primjena još ograničena na manju razinu.

<i>Manja industrijska postrojenja</i>	INDUSTRIJA I ZANATSTVO	<i>Gospodarski resursi</i>
---------------------------------------	-------------------------------	----------------------------

Općina Tribunj nema razvijena industrijska postrojenja u pravom smislu. Prisutne su male obiteljske radionice, servisi i zanatske djelatnosti koje opslužuju lokalno stanovništvo i turiste. Gospodarski fokus je na pružanju turističkih usluga i ugostiteljstvu.

<i>Zanatski obrti</i>	INDUSTRIJA I ZANATSTVO	<i>Gospodarski resursi</i>
-----------------------	-------------------------------	----------------------------

Tradicionalni zanatski obrti poput kamenoklesarstva, izrade ribarske opreme i proizvodnje lokalnih suvenirna čuvaju se u manjoj mjeri kod lokalnih obrtnika. Oživljavanje starih zanata i rukotvorina predstavlja turistički potencijal i dodatnu kulturno-turističku ponudu destinacije koja privlači posjetitelje.

<i>Lokalno tržište</i>	TRGOVINA I USLUGE	<i>Gospodarski resursi</i>
------------------------	--------------------------	----------------------------

Lokalna tržnica i prodajni punkti nude svježe domaće proizvode - ekstra djevičansko maslinovo ulje, svježu ribu s lokalnih brodica, sezonsko voće i povrće. Ugostiteljski objekti predstavljaju glavnu ekonomsku djelatnost, neposredno povezanu s turističkim prometom i privlačenjem posjetitelja.

<i>Uslužni sektor</i>	TRGOVINA I USLUGE	<i>Gospodarski resursi</i>
-----------------------	--------------------------	----------------------------

Dominira turističko-ugostiteljska djelatnost, privatni apartmani i sobe, marina za nautičare, restorani tradicionalne kuhinje i kafići čine osnovnu uslužnu ponudu. Različite specijalizirane usluge za posjetitelje - nautičke usluge, sportsko-rekreacijske aktivnosti, prijevoz i izleti - dodatno obogaćuju i diversificiraju turističku ponudu općine.

<i>Geografski položaj</i>	TRANSPORT I LOGISTIKA	<i>Gospodarski resursi</i>
---------------------------	------------------------------	----------------------------

Tribunj se nalazi na važnom prometnom pravcu duž jadranske obale između Vodica i Pirovca, povezan državnom cestom D8. Blizina većih urbanih središta - Šibenika (15 km), Zadra (40 km) i međunarodne zračne luke Zadar - omogućava izvrsnu prometnu povezanost i pristup širem regionalnom tržištu te omogućava brz i jednostavan dolazak turista u destinaciju.

<i>Obrazovne institucije</i>	<i>Gospodarski resursi</i>
------------------------------	----------------------------

Općina Tribunj kao mala turistička općina nema vlastite obrazovne ustanove višeg stupnja ili istraživačke institucije. Lokalno stanovništvo koristi obrazovnu infrastrukturu obližnjeg grada Šibenika i drugih regionalnih centara (Vodice, Zadar).

Pojedini turističko-ugostiteljski objekti organiziraju programe praktične obuke za zaposlenike. Tradicionalna obrtnička i ribarska znanja te vještine prenose se unutar lokalne zajednice kroz neformalne oblike edukacije i međugeneracijsko učenje.

3.2.4. Infrastrukturni resursi Općine Tribunj

Općina Tribunj, u Šibensko-kninskoj županiji, ima ključnu infrastrukturu za uspješan gospodarski razvoj i poboljšanje kvalitete života stanovnika. Kao administrativna jedinica s naseljem Tribunj i zaselkom Sovlje, Općina raspolaže prometnom, energetsom, komunalnom, telekomunikacijskom i obrazovnom infrastrukturom koja podržava pružanje osnovnih usluga lokalnom gospodarstvu.

<i>Cestovni promet</i>	PROMETNA INFRASTRUKTURA	<i>Infrastrukturni resursi</i>
------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Općina Tribunj nalazi se u blizini autoceste A1 (Zagreb – Split). Pristup autocesti moguć je preko izlaza Pirovac, udaljenog oko 13 km od Tribunja. Odavde se nastavlja cestom 59 i cestom 8 do Tribunja. Ova veza omogućava brzu povezanost s većim gradovima (Split 65 km, Zadar, Šibenik).

<i>Lokalni cestovni promet</i>	PROMETNA INFRASTRUKTURA	<i>Infrastrukturni resursi</i>
--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Tribunj je povezan lokalnom cestom sa susjednim gradom Vodice (3 km), što omogućava pristup lokalnim i županijskim cestama. Unutar Općine postoji mreža lokalnih cesta koje povezuju Tribunj, Sovlje i priobalnu zonu.

<i>Javni prijevoz</i>	PROMETNA INFRASTRUKTURA	<i>Infrastrukturni resursi</i>
-----------------------	--------------------------------	--------------------------------

Autobuska linija povezuje Tribunj s Vodicama i šire regijom. Redovne autobusne linije omogućavaju povezanost sa većim gradovima, čineći Tribunj dostupnim za dnevne migrantske radnike i turistički promet.

<i>Vodoopskrba</i>	KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	<i>Infrastrukturni resursi</i>
--------------------	---------------------------------	--------------------------------

Općina Tribunj ima uspostavljenu komunalnu infrastrukturu za snabdijevanje pitkom vodom. Vodovod Šibenik odgovoran je za održavanje vodovodnog sustava koji osiguravaju kontinuiranu opskrbu vodom svim kućanstvima i poslovnim subjektima.

<i>Odvodnja i kanalizacija</i>	KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	<i>Infrastrukturni resursi</i>
--------------------------------	---------------------------------	--------------------------------

Kanalizacijski sustav je instaliran u nešto manje od polanaseljenog područja Općine Tribunj. Nastavak aglomeracije slijedi u 2026. godini, gdje će se obuhvatiti cijelo područje gdje još nije instalirana kanalizacija.

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

<i>Gospodarenje otpadom</i>	KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	<i>Infrastrukturni resursi</i>
-----------------------------	---------------------------------	--------------------------------

Općina Tribunj ima uspostavljeni sustav za gospodarenje komunalnim otpadom. Leć d.o.o. Vodice, provodi prikupljanje i odvoz kućnog otpada s redovitom frekvencijom. Postoje programa za odvojeno prikupljanje otpada.

<i>Elektrodistribucija</i>	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	<i>Infrastrukturni resursi</i>
----------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Općina Tribunj je povezana na elektroenergetsku mrežu Šibenske elektrodistribucije. Infrastruktura omogućava pouzdanu opskrbu strujom za domaćinstva, javne institucije i gospodarske subjekte.

<i>Obnovljivi izvori energije</i>	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	<i>Infrastrukturni resursi</i>
-----------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Tribunj ima dobar potencijal za korištenje solarne energije i potencijalno energije vjetra. Lokalne kuće i javne institucije sve više koriste solarne panele za proizvodnju toplinske i električne energije, čime se smanjuje ovisnost o konvencionalnim izvorima.

<i>Plinska infrastruktura</i>	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	<i>Infrastrukturni resursi</i>
-------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Tekući plin (butana/propana) koristi se kao energent u domaćinstvima i manjim poslovnim subjektima. S naglaskom da je to iz odvojenih spremnika, te da nema plinske mreže.

<i>Mobilna i fiksna mreža</i>	TELEKOMUNIKACIJE	<i>Infrastrukturni resursi</i>
-------------------------------	-------------------------	--------------------------------

Općina Tribunj ima dobar signal mobilnih mreža svih glavnih hrvatskih operatora (T-Mobile, Telemach). Fiksna telefonska linija dostupna je preko tradicionalne žičane infrastrukture. Pokrivanje je kontinuirano poboljšavano kako bi se osigurala nedisruptivna komunikacija.

<i>Internet i digitalna infrastruktura</i>	TELEKOMUNIKACIJE	<i>Infrastrukturni resursi</i>
--	-------------------------	--------------------------------

Internet je dostupan preko brojnih davatelja usluga kroz različite tehnologije (bakreni priključci, kabela mreže, mobilni internet).

<i>Osnovno i srednje obrazovanje</i>	OBRAZOVANJE	<i>Infrastrukturni resursi</i>
--------------------------------------	--------------------	--------------------------------

Općina Tribunj u vlasništvu ima općinski dječji vrtić „Maslina”, koji obuhvaća četiri odgojne skupine i pruža kvalitetan predškolski odgoj za djecu s područja općine. U mjestu djeluje i područna osnovna škola, koja omogućuje osnovno obrazovanje za učenike od 1. do 4. razreda, čime se osigurava dostupnost edukacije najmlađim stanovnicima Tribunja. Učenici od 5. do 8. razreda pohađaju Osnovnu školu u susjednim Vodicama, dok srednjoškolsko obrazovanje nastavljaju u Šibeniku.

<i>Kultura i društveno obrazovanje</i>	OBRAZOVANJE	<i>Infrastrukturni resursi</i>
--	--------------------	--------------------------------

Općina Tribunj njeguje bogatu kulturnu baštinu i tradiciju, koja je važan dio identiteta lokalne zajednice. Tijekom godine organiziraju se brojne kulturne manifestacije, događaji i radionice kojima se promiče lokalna kultura, umjetnost i običaji.

U suradnji s različitim institucijama i ministarstvima provode se projekti usmjereni na unaprjeđenje kvalitete života stanovnika, poput programa “Živjeti zdravo” Ministarstva demografije, čiji je cilj stvaranje poticajnog okruženja za zdrav odgoj i razvoj djece.

<i>Bolnica i zdravstvene usluge</i>	ZDRAVSTVO	<i>Infrastrukturni resursi</i>
-------------------------------------	------------------	--------------------------------

Općina Tribunj ima dostupnu ambulantu, dok je u Šibeniku smještena Opća bolnica koja je ključna zdravstvena ustanova. Također se koriste zdravstvene usluge u Zadarskoj županiji ili Splitsko-dalmatinskoj županiji.

<i>Hitna pomoć i socijalne usluge</i>	ZDRAVSTVO	<i>Infrastrukturni resursi</i>
---------------------------------------	------------------	--------------------------------

Hitna pomoć i socijalni servisi dostupni su kroz lokalne i županijske sustave. Postoji Županijski zavod za hitnu medicinu Vodice i Šibenik sa brzim odgovorom na hitne slučajeve.

<i>Smještajni kapaciteti</i>	TURIZAM I REKREACIJA	<i>Infrastrukturni resursi</i>
------------------------------	-----------------------------	--------------------------------

Smještajna ponuda na području Općine Tribunj uglavnom se temelji na privatnom smještaju, koji obuhvaća apartmane, kuće za odmor i vile. Na području općine ne postoje hoteli ni kampovi, što ukazuje na slabije razvijenu smještajnu infrastrukturu i potrebu za diversifikacijom kapaciteta u budućem razvoju turističke ponude.

Unatoč ograničenjima u strukturi smještaja, postojeći kapaciteti doprinose ukupnoj turističkoj slici destinacije te pružaju osnovu za planiranje daljnjeg unaprjeđenja i uravnoteženog razvoja turizma u skladu s održivim načelima.

Informacijski centri i vodiči

TURIZAM I REKREACIJA

Infrastrukturni resursi

Turistička zajednica Općine Tribunj djeluje kao registrirani informacijski centar te aktivno radi na promociji lokalne turističke ponude. Posjetiteljima su dostupne brošure, karte i online informacije o destinaciji, a Turistička zajednica održava aktivnu komunikaciju i redovitu prisutnost na društvenim mrežama, čime doprinosi vidljivosti i promociji Tribunja kao turističke destinacije.

Sportski objekti

KULTURA I SPORT

Infrastrukturni resursi

Općina Tribunj raspolaže nogometnim igralištem koje služi za treninge i natjecanja lokalnog nogometnog kluba "NK Mladost", ali i za rekreativne aktivnosti mještana. Uz postojeće sadržaje, u izradi je školska sportska dvorana, koja će značajno unaprijediti uvjete za tjelesnu aktivnost djece i mladih te omogućiti održavanje sportskih i društvenih događanja tijekom cijele godine.

Također je u tijeku izgradnja višenamjenskog vanjskog betonskog igrališta, namijenjenog različitim sportovima i rekreativnim sadržajima, čime se dodatno potiče razvoj sportskog života i aktivnog načina života u zajednici.

Modernizacija prometnica

PROMET I URBANI RAZVOJ

Infrastrukturni resursi

Planirana su ulaganja u modernizaciju lokalnih prometnica, uključujući asfaltiranje nerazvijenih i ruralnih dijelova Općine, s ciljem poboljšanja povezanosti i dostupnosti unutar naselja. Također se planiraju uređenja obalnog područja i zelenih površina, te uređenje parkirališnih mjesta radi unapređenja funkcionalnosti i uređenosti javnog prostora u urbanim središtima Općine Tribunj.

Urbanistički razvoj

PROMET I URBANI RAZVOJ

Infrastrukturni resursi

Svake godine se radi na barem jednom infrastrukturnom projektu važnom za urbanistički razvoj, a sve u cilju podizanja kvalitete života kroz nove ponude i mogućnosti u prostoru.

Zaključak

Infrastrukturni resursi

Infrastrukturni resursi Općine Tribunj omogućavaju stabilan razvoj općine i regije kao što postoje podrška gospodarstva, poljoprivrednog zemljišta i vode, uz rastući turistički sektor, imaju ključnu ulogu koju zahtijevanja u gospodarskom održavanju mjesta.

Daljnji napredak će ovisiti o sustavnom investiranju u prometne infrastrukture, energetske racionalnost, modernizaciji infrastrukture i nuđenje ostalih javnih usluga.

3.2.5. Ljudski resursi Općine Tribunj

Ljudski resursi Tribunja ključ su održivog razvoja ovog primorskog naselja. Iako se suočava s izazovima poput starenja stanovništva i iseljavanja, potencijal leži u obrazovanju, poticanju poduzetništva, razvoju turizma i inovativnim inicijativama. Uz adekvatnu podršku i ulaganja, Tribunj postaje privlačno mjesto za život, rad i ulaganje.

<i>Stanovništvo i demografske značajke</i>	STANOVNIŠTVO	<i>Ljudski resursi</i>
--	---------------------	------------------------

Stanovništvo općine Tribunj broji 1594 stanovnika prema popisu stanovništva iz 2021. godine. S trendom blagog rasta u posljednjim godinama. Demografske značajke pokazuju relativno visoki udio starijeg stanovništva (29,4% iznad 65 godina). Ljudski resursi u Tribunju karakterizirani su aktivnim uključivanjem u primarne djelatnosti poput turizma, ribarstva i poljoprivrede.

<i>Dobna struktura</i>	STANOVNIŠTVO	<i>Ljudski resursi</i>
------------------------	---------------------	------------------------

Starenje je prisutno – značajan udio stanovnika starijih od 65 godina: prema podacima, dobna skupina 65+ iznosi 469 osoba od ukupno 1.594.

U mlađim dobnim skupinama (0-14) oko 236 osoba, od (15-64) broji 889 osoba ili 55,8%.

<i>Obrazovna struktura</i>	STANOVNIŠTVO	<i>Ljudski resursi</i>
----------------------------	---------------------	------------------------

U Tribunju postoji područna škola (Osnovna škola Vodice, Područni odjel Tribunj) Za srednje i visoko obrazovanje većina učenika mora ići u susjedna mjesta (Vodice, Šibenik)

<i>Posao i zapošljavanje</i>	STANOVNIŠTVO	<i>Ljudski resursi</i>
------------------------------	---------------------	------------------------

Glavne gospodarske djelatnosti: turizam/ugostiteljstvo (smještaj, priprema i usluživanje hrane) – udio 29%, poljoprivreda, ribarstvo 22%, trgovina 13%, građevinarstvo 9%.

<i>Izazovi</i>	STANOVNIŠTVO	<i>Iseljavanje, infrastruktura</i>
----------------	---------------------	------------------------------------

Negativan migracijski saldo – iseljavanje mladih prema većim gradovima

Infrastruktura kanalizacije / odvodnje: projekt aglomeracije Vodice-Tribunj-Srima radi poboljšanja sustava odvodnje i pročišćavanja, jer trenutno priključenost na kanalizacijski sustav iznosi ~ 29 % u nekim naseljima. Sustav vodoopskrbe: mreža zastarjela, veliki gubici vode. Ograničeni broj stručne radne snage u specijaliziranim sektorima (IT, visoko specijalizirane usluge)

Sezonskost zaposlenosti visoka – veliki udio aktivnosti vezan uz ljetnu sezonu (turizam)

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

<i>Povratak i poticanje</i>	<i>STANOVNIŠTVO</i>	<i>Re-pristup, poduzetništvo</i>
-----------------------------	---------------------	----------------------------------

Potencijal poticaja mladih da se vrate ako se osiguraju stanovanje, radna mjesta u turizmu, ugostiteljstvu, digitalnim djelatnostima
Podrška razvoju malih i srednjih poduzetničkih aktivnosti u ruralnom, turističkom, servisnom sektoru
Promicanje agroturizma, valorizacija maslinarstva i lokalnih proizvoda

<i>Javna inicijativa</i>	<i>STANOVNIŠTVO</i>	<i>Podrška</i>
--------------------------	---------------------	----------------

Općina je sudjelovala u projektima aglomeracije s EU sredstvima za vodoopskrbu i odvodnju (projekt Vodice-Tribunj-Srima)
Strategija razvoja turizma Općine Tribunj za razdoblje 2021-2026. – dokument kojega općina koristi kao temelj za planiranje
Uključivanje zajednice u planiranje turizma i održivog razvoja, suradnja sa županijskim i regionalnim planovima
U prostornim planovima Županije predviđena zonasport/rekreacije projekta za Tribunj

<i>Potencijal za budućnost</i>	<i>STANOVNIŠTVO</i>	<i>Podrška</i>
--------------------------------	---------------------	----------------

Turizam: daljnji razvoj održivog i kvalitetnog turizma (posebice nautički turizam)
Razvoj marina i infrastrukture vezane uz nautiku
Potencijal golf-projekta u zoni Kamena
Agroturizam i valorizacija lokalnih poljoprivrednih proizvoda (masline, maslinovo ulje)
Rad na digitalnoj i kreativnoj ekonomiji – rad na daljinu, mali startupovi
Unapređenje infrastrukture (voda, kanalizacija) kao temelj daljnjeg

3.2.6. Razvojni i marketinški potencijal

Cilj identificiranja prirodne i kulturne baštine s turističkim potencijalom je definirati ključnu "sirovinu" koju treba odgovarajuće valorizirati, sustavno štiti i unaprjeđivati prema kriterijima održivog razvoja.

Tribunj je destinacija koja spaja mediteranski šarm, autentičnu dalmatinsku tradiciju i izvornu povezanost s morem. Riječ je o jedinstvenom turističkom prostoru gdje se starogradska jezgra smjestila na otočiću, povezanom kamenim mostom, u neposrednoj blizini zaštićene prirode i plavetnila Jadrana.

Tribunj turistima nudi:

- netaknutu obalu i čisto more – savršeno za ljubitelje kupanja, ronjenja i vodenih sportova
- očuvanu starogradsku jezgru – autentična arhitektura i kamene uličice s bogatom kulturnom tradicijom
- blizinu nacionalnih parkova – iz Tribunja su lako dostupne prirodne ljepote NP Krka i NP Kornati
- ribarsku tradiciju i gastronomske specijalitete – autohtona jela i poznata ribarska fešta privlače posjetitelje kroz cijelu godinu
- mir za odmor, ali i raznovrsne aktivnosti u prirodi – biciklizam, pješaćenje, organizirani izleti

Tribunj je mjesto koje istovremeno pruža mir i autentičnost za one koji žele bijeg od gužvi, ali i bogate turističke sadržaje za aktivne goste i obitelji.

Tablica 10. Ocjena razvojnog i marketinškog potencijala turističkih proizvoda destinacije Tribunj

Stavka	Sezonalnost	Prihvatni kapacitet	Boravišno-izletničke značajke	Značaj u smislu privlačenja turista
RAZVOJNI POTENCIJAL				
Plaže: Bristak, Zamalin, Sovlje	cjelogodišnje	neograničen	Kupanje/sunčanje	Visok
Obalne šetnice (Šetnice Luna, Zamalin-Sovlje, Tribunj-Vodice)	cjelogodišnje	neograničen	Za sve ljubitelje prirode i aktivnog turizma	Visok
Starogradska jezgra kameni most	cjelogodišnje	neograničen	Povijest, kulturni značaj	Visok
Sakralni objekti	cjelogodišnje	neograničen	Povijest, religijski	Standardno

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

Stavka	Sezonalnost	Prihvatni kapacitet	Boravišno-izletničke značajke	Značaj u smislu privlačenja turista
(Crkve)			značaj	
Otok Logorun	proljeće/ljeto	ograničeno	Kupanje, sidrište-nautički turizam	Standardno
D-Marin marina	cjelogodišnje	ograničeno	marina, sidrište, charter brodovi, ugostiteljstvo,	Visok
Biciklističke rute (EuroVelo 8, lokalne)	cjelogodišnje	neograničen	Za sve ljubitelje prirode i aktivnog turizma	Standardno
Brdo Kamena (Telengrad)	cjelogodišnje	neograničen	Za sve ljubitelje prirode i aktivnog turizma elje	limitirano ograničen pristup
Kulturna baština (Kuća Ferara, gotički prozor)	cjelogodišnje	neograničen	Povijest, kulturni značaj	standardno
MARKETINŠKI POTENCIJAL				
Atrakcija	Posebnost i prepoznatljivost	Mnogo aktivnosti u jednom	Dostupnost turista	Razvijeno tržište atrakcije/atrakcija posjećena ili poznata među turistima
Plaže: Bristak, Zamalin, Sovlje	Lokalno, regionalno, nacionalno, međunarodno	obilježeno	dobra pristupačnost, parkirna mjesta, oznake	dobro razvijena (sezonski gužve)
Obalne šetnice (Setnice Luna, Zamalin-Sovlje, Tribunj- Vodice)	Lokalno, regionalno do nacionalno	obilježeno	dostupno (vodi duž obale, signalizacija)	u razvoju (privlači lokalne i turiste)
Starogradska jezgra, kameni most	Lokalno, regionalno, nacionalno, međunarodno	obilježeno	dostupno	dobro prepoznatljivo (fotografska atrakcija)
Sakralni objekti	lokalno do regionalno	obilježeno	dostupno	ograničeno (posebni događaji, mise, koncerti)
Otok Logorun	regionalno	obilježeno	dostupno (brodom, čamcem)	u razvoju
D-Marin marina	nacionalno do	obilježeno	dostupno	dobro razvijeno

Stavka	Sezonalnost	Prihvatni kapacitet	Boravišno-izletničke značajke	Značaj u smislu privlačenja turista
	međunarodno			(značajna nautička destinacija)
Biciklističke rute	regionalno (EuroVelo međunarodno)	obilježeno	dostupno	u razvoju (rastući interes za sportski turizam)
Brdo Kamena	lokalno	djelomično obilježeno	ograničeno (treba obilježiti stazu)	ograničeno (potencijal za razvoj)
Kulturna baština	Lokalno, regionalno do nacionalno	obilježeno	dostupno (šetnja kroz naselje)	ograničeno (treba razvoj interpretacije)
Legende	Lokalno, regionalno do nacionalno	neobilježeno	ograničeno (treba priču)	nerazvijeno (velik potencijal brandinga)
Gastronomija	Lokalno, regionalno do nacionalno	obilježeno	dostupno (restorani duž obale i u centru)	dobro razvijeno (autentična ponuda)

Izvor: primarno i sekundarno istraživanje

Tablica 11. Prirodni i kulturni resursi koji trenutno NISU u funkciji a predstavljaju turistički potencijal destinacije Tribunj

Stavka	Sezonalnost
PRIRODA I OKOLIŠ	
Otoci	Otok Logorun Interpretacijski park dalmatinskog magaraca.
Planine i gorja	Brdo Kamena (Telengrad 192 m) - prostori za vidikovce / panoramske staze / outdoor aktivnosti / interpretacijske ploče / avanturistički turizam Zaleđe Tribunja s potencijalom za planinarske i pješačke ture
Druge značajke	Prostor za izgradnju tematskih parkova ili eco-friendly turistička infrastruktura Vinogradi i maslinici u zaleđu - potencijal za agro i enoturizam Tradicionalna ribarska baština - potencijal za autentična iskustva
Kulturna dobra	Muzej tradicionalnih trka magaraca, muzej Borisa Papandopula Ribarsko nasljeđe i tradicija
KULTURA I BAŠTINA	
Materijalna i nematerijalna	Legenda - potencijal za branding destinacije i storytelling Stare konobe i kuće - potencijal za autentična turistička iskustva
Drugi aspekti	Stari zanati i ribarske tehnike - edukativni programi i demonstracije

Izvor: primarno i sekundarno istraživanje

U prethodnoj tablici navedeni su prirodni i kulturni resursi koji su trenutno u funkciji dok resursnu osnovu destinacije Tribunj čini i dio resursne osnove koja trenutno nije u funkciji ali koji predstavlja temelj za budući razvoj, atraktivnost i održivost turističke destinacije.

3.3. Javna turistička infrastruktura

Javna turistička infrastruktura obuhvaća sve objekte i sadržaje koji su od ključne važnosti za razvoj i funkcioniranje turističkog sektora. Ona predstavlja temelj turističkog doživljaja jer omogućuje pristup turističkim destinacijama, boravak i kretanje unutar njih. Ova infrastruktura osigurava učinkovito funkcioniranje turističkih aktivnosti te doprinosi unapređenju ukupne kvalitete turističke ponude.

Tablica 12. Pregled primarne i sekundarne javne turističke infrastrukture destinacije Tribunj

Vrsta infrastrukture	Opis	Javni / Privatni	Primarna / Sekundarna Trenutno stanje
Pristupačnost - cestovna infrastruktura	Državna cesta D8 (Jadranska magistrala) povezuje Tribunj s Vodicama i Šibenikom; lokalne ceste povezuju naselje s autocestom A1 (izlaz Pirovac - 10 km)	Javni	PRIMARNA Dobra cestovna povezanost s glavnim turističkim centrima. Ceste su u solidnom stanju, ali u sezoni dolazi do zagušenja.
Parkirališta za automobile i autobuse	Javna parkirališta uz obalu, parkirališta u blizini centra; sezonska naplata parkinga	Javni i privatni	PRIMARNA Kapacitet parkirališta je nedovoljan tijekom sezone. Potrebno je proširenje kapaciteta.
Nautička infrastruktura - marine i vezovi	D-Marin Tribunj sa 245 vezova u moru i 150 vezova na kopnu; sidrište za nautičare; mali ribarski vez	Privatni (D-Marin) Javni (ribarski vez)	PRIMARNA D-Marin je moderna marina s kvalitetnim uslugama i infrastrukturom. Predstavlja značajan element nautičkog turizma u destinaciji. Marina privlači velik broj nautičara i doprinosi cjelogodišnjem turizmu.
Javni prijevoz	Autobusne linije povezuju Tribunj s Vodicama, Šibenikom, Zadarom i drugim mjestima;	Javni i privatni	SEKUNDARNA Javni prijevoz je nezadovoljavajuć u sezoni, učestalost linija je

Vrsta infrastrukture	Opis	Javni / Privatni	Primarna / Sekundarna Trenutno stanje
	taxi službe		slaba, šptrebno poraditi na broju linija u ljetnim mjesecima. Taxi službe dostupne.
Biciklističke staze i pješačke staze	EuroVelo 8 Mediteranska ruta prolazi kroz Tribunj; lokalne biciklističke rute; obalne šetnice (Setnice Luna, Zamalin-Sovlje, Tribunj-Vodice)	Javni	PRIMARNA Biciklističke rute su označene i povezane s širom mrežom. Potrebno je daljnje ulaganje u signalizaciju i odmorišta duž ruta.
Plaže i kupališta	Plaža Bristak (pješčano-šljunčana), plaža Zamalin (betonirana), plaža Sovlja (šljunčana i betonirana), plaža Zaglava (prirodna, stjenovita); osnovni sadržaji (tuš, svlačionice)	Javni	PRIMARNA Plaže su glavna atrakcija destinacije tijekom sezone. Infrastruktura je osnovna ali funkcionalna. Potrebno je ulaganje u plažu Bristak, II. Fazu plaže Sovlje te svim plažama je potrebno ulaganje u dodatne sadržaje.
Turistički informativni centar	Smješten u centru Tribunja, pruža informacije o smještaju, atrakcijama, događanjima i uslugama	Javni	PRIMARNA TIC je novouređeni prostor u centri mjesta, funkcionalan je i pruža potrebne informacije.
Javne toalete	Nekoliko javnih toaleta uz plaže	Javni	SEKUNDARNA Broj javnih toaleta je zadovoljavajući
Javna rasvjeta	LED rasvjeta duž šetnica, plaža i u centru naselja	Javni	PRIMARNA Rasvjeta je moderna i energetske učinkovita.
Turistička signalizacija i orijentacija	Prometna signalizacija, smjerokazi prema atrakcijama, informativne table	Javni	SEKUNDARNA
Vodoopskrba i kanalizacija	Priključak na regionalnu vodoopskrbnu mrežu;	Javni	PRIMARNA

Vrsta infrastrukture	Opis	Javni / Privatni	Primarna / Sekundarna Trenutno stanje
	kanalizacijski sustav povezan s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda		Infrastruktura je adekvatna i zadovoljava potrebe turističke destinacije. Sustav pročišćavanja je u skladu s ekološkim standardima.
Sakupljanje i zbrinjavanje otpada	Organizirano prikupljanje komunalnog otpada; reciklažno dvorište; kontejneri za odvojeno prikupljanje	Javni	SEKUNDARNA Sustav je funkcionalan, ali zahtijeva dodatne napore u edukaciji turista o recikliranju. Tijekom sezone potrebno je češće pražnjenje kontejnera.
Električna mreža i punionice za e-vozila	Stabilna električna mreža; punionice za električna vozila dostupne u D-Marinu	Javni i privatni	SEKUNDARNA Infrastruktura je dobra, ali bi trebalo proširiti mrežu punionica za e-vozila kako bi se podržao održivi turizam.
WiFi i telekomunikacijska infrastruktura	Dostupan besplatan WiFi u nekim javnim prostorima; mobilna mreža pokriva cijelo područje	Javni i privatni	SEKUNDARNA Pokrivenost je dobra, ali bi besplatni WiFi trebao biti dostupniji na više lokacija (plaže, šetnice) kako bi se poboljšalo iskustvo turista.

Izvor: primarno i sekundarno istraživanje

Sekundarna turistička infrastruktura dopunjuje osnovni turistički ekosistem i olakšava boravak turista u destinaciji. Infrastruktura je u velikoj mjeri prilagođena zahtjevima održivog turizma, s naglaskom na integraciju u prirodni i kulturni okoliš te očuvanje autentičnosti mediteranskog ambijenta.

3.4. Komunalna infrastruktura

Komunalna infrastruktura Općine Tribunja omogućava sve osnovne usluge i mreže koje omogućavaju funkcioniranje svakodnevnog života u tom mjestu što uključuje širok spektar

usluga vezanih za vodu, odvodnju, električnu energiju, promet, te usluge vezane uz održavanje čistoće i zelenih javnih površina.

Stanje komunalne infrastrukture u općini Tribunj je prema zadnjim usporedivim podacima iz 2011. godine na vrlo visokoj razini, višoj od prosjeka Šibensko-kninske županije i znatno iznad prosjeka Hrvatske. Naime, u općini Tribunj, na struju, vodovod su spojena sva kućanstva, dok su na odvodnju (kanalizacijsku mrežu) spojena gotovo polovica domaćinstva. Nešto je niži samo udio domaćinstava koja raspolažu klimatizacijskim uređajima, no i taj udio od 50% je znatno viši od prosjeka Šibensko-kninske županije i Hrvatske. Za očekivati je, da se od zadnjeg popisa stanovništva stanje i dodatno popravilo.

U Općini djeluje i Mjesno poduzeće d.o.o. (u stopostotnom vlasništvu Općine Tribunj) koje skrbi o čistoći javnih površina, odvodnji, ali i o uslugama parkirališta, održavanju javnih plaža i djelatnosti na tržnici i u nautičkoj luci. Tribunj ima visoku razinu komunalne opremljenosti, iznad županijskog i nacionalnog prosjeka, ali sustav odvodnje još nije do kraja riješen i to je najveći infrastrukturni izazov u narednim godinama.

Analiza ključnih aspekata komunalne infrastrukture općine Tribunj detaljnije je razrađena u točkama u nastavku.

1. Vodoopskrba i odvodnja

Tribunj je potpuno priključen na županijski vodoopskrbni sustav i sva domaćinstva imaju osiguranu pitku vodu iz javnog vodovoda. Kanalizacijska infrastruktura još nije u potpunosti razvijena – otpadne vode zadržavaju se u septičkim jamama, a do kraja 2030. godine je predviđen projekt dogradnje pročistača i projekt javne odvodnje unutar šire aglomeracije Vodice-Srima-Tribunj

2. Elektroenergetska infrastruktura

Svi objekti u Tribunju priključeni su na nacionalnu elektroenergetsku mrežu, a opskrba električnom energijom se odvija bez značajnih problema u zimskim mjesecima, dok u ljetnim mjesecima ponekad dolazi do preopterećenja zbog velikog broja kućanstava i gospodarskih objekata. Međutim, mreža je u pravilu stabilna i povezana s regionalnim sustavima Dalmacije.

3. Plinovoda mreža

Na području Tribunja ne postoji plinovodna mreža.

4. Održavanje čistoće

Za održavanje čistoće javnih površina zaduženo je Mjesno poduzeće d.o.o., pri čemu su ekološke inicijative usmjerene na povećanje recikliranja te bolji sustav razvrstavanja otpada.

Što se tiče prikupljanja i odvoza miješanog i reciklabilnog otpada, tu uslugu na prostoru Općine Tribunj provodi tvrtka LEĆ d.o.o. čiji je manjinski suvlasnik Općina Tribunj, uz Grad Vodice.

5. Zelene površine i parkovi

Mjesno poduzeće d.o.o. zaduženo za održavanje zelenih površina i parkova. Tribunj ulaže u uređenje i održavanje javnih zelenih površina, parkova i vrtova, čime povećava kvalitetu života, ulazeći i u projekte iz ekološke domene, s naglaskom na zaštitu okoliša.

6. Javna rasvjeta

Javna rasvjeta danas je temeljito moderne i obnovljene, a na području općine djeluju službe komunalnog nadzora i zaštite od požara i drugih izvanrednih situacija. Nedavno je završen projekt sanacije i modernizacije cijele javne rasvjete u Tribunju.

3.5. Prometna infrastruktura

Tribunj ima razmjerno dobar geoprometni položaj i zadovoljavajuće cestovne veze. Najbliže čvorište Pirovac na autocesti Dalmatini je od središta Tribunja udaljeno 21 km, državna cesta DC 8 Jadranska magistrala 5 km, a Šibenik kao nadležno županijsko središte 16 km. Tribunj ima i marinu i luku lokalnog značaja, ali se u njoj ne odvija javni putnički pomorski promet. Naselje Vodice, u kojem se nalazi policijska uprava nadležna za Tribunj i osnovna škola, u čijem je sastavu područna škola Tribunj, gotovo je spojeno s Tribunjem, iako su središta obaju naselja međusobno udaljena nešto više od tri kilometra.

Područjem općine Tribunj prolazi jedna državna, jedna županijska i dvije lokalne ceste ukupne duljine 7,6 km. Od njih je na području Općine najdulja lokalna cesta LC-65032 Tribunj - Ivinj (4,1 km), koja Tribunj povezuje s Tisnom i otokom Murterom. No, od nje je važnija županijska cesta LC-65032, koja Tribunj povezuje s Vodicama i Šibenikom, iako kroz općinu Tribunj prolazi duljinom od svega 100 metara. Veliku važnost ima i lokalna cesta LC-65033 Tribunj - čvor Dubrave duga 2,6 km, koja se jedina cijelom duljinom proteže kroz područje Općine i povezuje Tribunj s državnom cestom DC-8 i u nastavku s autocestom A-1

'Dalmatinom'. Sama državna cesta D-8 G.P. Pasjak (granica Slovenije) - Rijeka - Zadar - Split - Dubrovnik - G.P. Karasovići (granica Crne Gore), poznatija kao Jadranska magistrala, kroz općinu prolazi duljinom od svega 800 metara.

Na području Općine postoji i dvadesetak kilometara nerazvrstanih cesta, odnosno mjesnih ulica, koje pojedine dijelove naselja Tribunj povezuju s osnovnom prometnom mrežom. Sve javne ceste i gotovo sve nerazvrstane ceste su asfaltirane, a kao jedina dulja nerazvrstana cesta, s pretežito makadamskom podlogom, izdvaja se prometnica koja od čvora Dubrave na Jadranskoj magistrali vodi do najsjevernijeg dijela općine u Ravnim kotarima nedaleko naselja Gaćezezi na državnoj cesti D-27 Gračac - Obrovac - Benkovac - Stankovci - Zaton.

Tablica 13. Popis državnih, županijskih i lokalnih cesta na području Općine Tribunj

Broj ceste	Opis	Duljina u kilometrima	Duljina na području općine Tribunj u km
D-8	G.P. Pasjak (granica Slovenije) - Šapjane - Rijeka - Zadar - Split - G.P. Klek (granica BiH) - G.P. Zaton Doli (granica BiH) - Dubrovnik - G.P. Karasovići (granica Crne Gore)	643,4	0,8
Ž-6086	Tribunj (LC-65032) - Vodice - Gaćezezi (DC-27)	9,2	0,1
LC-65032	Tribunj (Ž-6086) - Ivinj (DC-121)	7,4	4,1
LC-65033	Tribunj (LC-65032) - Dubrave (DC-8)	2,6	2,6

Izvori: Narodne Novine 17/2020 i baza podataka Instituta za turizam

Za povezivanje Tribunja s ostalim dijelovima Šibensko-kninske županije i Hrvatske, veću važnost od cesta u samoj Općini imaju državna cesta DC-8 i autocesta A-1 'Dalmatina'. Državna cesta DC8 ističe se kao glavna državna cesta u priobalju Hrvatske, ključna za povezivanje većine mjesta uz jadransku obalu, tako da preko nje prolaze i veze javnog prijevoza iz Tribunja prema Šibeniku i drugim dijelovima Hrvatske.

Autocesta A-1 Dalmatina Zagreb (čvor Lučko) - Karlovac - Bosiljevo - Split – Ploče, s odvojkom prema Bosni i Hercegovini i planiranim nastavkom prema Dubrovniku, ističe se kao okosnica cjelokupnog prometa u Hrvatskoj i veza Dalmacije sa Zagrebom i ostalim dijelovima Europe. Iako neznatno dulja od veze preko Vodica, cestom Ž-6086 do čvorišta Pirovac, povoljnija je veza cestom LC-65033, jer nije izložena velikom automobilskom prometu.

Među cestama na području općine Tribunj najveći intenzitet prometa ima županijska cesta Ž-6086 koja povezuje Tribunj s Vodicama. Iako na ostalim prometnicama nisu vršena mjerenja, s obzirom na prometne potrebe, može se pretpostaviti da je bio znatno manji. Promet na cestama u bližem okruženju Tribunja znatno je veći, posebice na Jadranskoj magistrali kod Pirovca.

Na području općine Tribunj ima povremenih prometnih gužvi samo na nekim nerazvrstanim cestama u središtu mjesta i na cestama uz glavne plaže, zbog otežanog mimoilaženja uslijed suženja pojedinih dijelova. Stoga se u Prostornom planu Šibensko-kninske županije predviđa izgradnja nove ceste koja bi istočnim rubom općine Tribunj, od županijske ceste ŽC-6086 izravno vodila do plaže Bristak.

Najbliža željeznička stanica u Šibeniku udaljena je 16 kilometara i preko nje je moguć promet prema Zagrebu i dalje. No, zbog sporosti vlakova i rijetkih veza, željeznica se gotovo uopće ne koristi. Najbliža luka u kojoj se odvija javni pomorski promet je u tri kilometra udaljenim Vodicama, ali se odnosi primarno na vezu prema obližnjem otoku Prviću, što za Tribunj nema većeg značaja, a i Šibenik ima javne veze samo s otocima šibenskog arhipelaga.

Od zračnih luka najbliža je zadarska, udaljena 60 kilometara, preko koje se odvija uglavnom promet niskobudžetnih avioprijevoznika. Stoga veću važnost za Tribunj ima zračna luka Split udaljena 65 kilometra, kao jedna od najjačih u Hrvatskoj, s brojnim vezama prema gradovima diljem Europe.

3.6. Analiza stanja digitalizacije u destinaciji Tribunj

Destinacija Tribunj je u procesu digitalne transformacije, uz izazove karakteristične za manje obalne destinacije s turističkom sezonskom varijabilnošću. Općina poduzima značajne korake kako bi osigurala modernu digitalnu infrastrukturu i usluge za građane, turistički sektor i poduzetnike.

Tablica 14. Analiza trenutnog stanja digitalizacije u Općini Tribunj

Kategorija	Stanje i opis
Digitalna infrastruktura	
Širokopojasna povezanost	Dostupna je širokopojasna internet povezanost (optike i ADSL), no u dijelovima općine još ima ograničenja pristupa internetu u slabije pokrivenim ruralnim dijelovima u sastavu općine. Radi se na širenju infrastrukture.
Optički internet	U tijeku je uvođenje optičke infrastrukture za brži pristup internetu
5G i mobilna mreža	U fazi implementacije na području općine, nije u punoj pokrivenosti.
Portal Općine Tribunj	Web stranica funkcionalna, pruža osnovne informacije i usluge građanima.
Elektroničko izdavanje dozvola	
Pametni grad	
Pametne usluge	Postoje planovi za uvođenje pametnih usluga ali su većina u ranijim fazama implementacije.
Sustavi za upravljanje otpadom	
Obrazovanje i digitalne vještine	
Digitalne učionice	U školama se koriste digitalne tehnologije, ali su potrebna dodatna ulaganja u opremu i platforme za online učenje.
Sigurnost i zaštita podataka	
Cyber sigurnost	Postoje osnovni okviri zaštite podataka, potrebna su dodatna ulaganja u sigurnost informacijskih sustava.

Izvor: primarno i sekundarno istraživanje

3.6.1. Infrastruktura digitalne tehnologije u Općini Tribunj

Općina Tribunj kao turistička destinacija ulaže u razvoj i implementaciju digitalnih tehnologija i infrastrukture. Cilj je osigurati pristup širokopojasnom internetu visokih brzina, digitalnim uslugama i alatima za građane, poduzetnike i posjetitelje.

Tablica 15. *Digitalna povezanost*

Vrsta ulaganja	Opis
Širokopojasna mreža	U tijeku je izgradnja i proširenje širokopojasne mreže, uključujući optičke linije i visokokvalitetni bežični pristup, kako bi se pokrile sve zone općine, uključujući i ruralne dijelove. U nekim dijelovima još postoje ograničenja u dostupnosti interneta.
Digitalizacija infrastrukture za civilnu zaštitu	U realizaciji su projekti vezani uz opremanje sustava za učinkovito upravljanje kriznim situacijama i civilnu zaštitu, uključujući digitalne alate za upravljanje i praćenje.
Edukacija i digitalni alati za građane	Planirani programi edukacije u korištenju digitalnih tehnologija i e-usluga za građane i turističke djelatnike s ciljem povećanja digitalne pismenosti i integracije u digitalnu ekonomiju.

Izvor: primarno i sekundarno istraživanje

Besplatan pristup internetu na javnim površinama ranije je omogućavan kroz europski projekt WiFi4EU te je postojalo deset uređaja na pet javnih lokacija (Plaža Zamalin, Plaža Sovlje, centar mjesta i druge točke). Projekt je završetkom inicijalnog razdoblja prestao s financiranjem, ali je u planu nastavak pružanja besplatne WiFi usluge tijekom 2025. godine, što lokalna samouprava vidi kao ključan korak u unapređenju kvalitete života građana i turističke ponude.

Dostupnost interneta na javnim površinama osobito je važna za turiste i lokalno stanovništvo zbog pristupa digitalnim uslugama i turističkoj informaciji.

Cijela općina pokrivena je mobilnom mrežom, ali brzina pristupa varira ovisno o tipu uređaja, tarifi, signalu i trenutnom prometu. Na pojedinim, udaljenim lokacijama zabilježena je slabija pokrivenost ili niže brzine povezivanja

Sustavi za upravljanje odnosima s turistima

Turistička zajednica Općine Tribunj (TZO Tribunj) ima web stranicu koja:

- Omogućuje jasno i pregledno pretraživanje atrakcija, događanja i smještajnih kapaciteta.
- Informacije su razrađene po logičkim kategorijama („što raditi“, „događanja“, „gastronomija“, „smještaj“).
- Omogućen je pristup na više jezika (hrvatski, engleski) kako bi se zadovoljile potrebe inozemnih i domaćih turista.
- Sadrži detaljne opise atrakcija (npr. Stari grad, marine, crkve, plaže), kulturnih i prirodnih znamenitosti.
- Redovito se ažurira novostima, manifestacijama i važnim obavijestima.
- Nudi preporuke za gasonomske i rekreativne aktivnosti, lokalne proizvode i restorane.
- Ima dobru tehničku izvedbu (brzo učitavanje, mobilna prilagodljivost), relevantnu vizualnost te profesionalne fotografije Tribunja.
- Povezana je s aktivnim profilima na društvenim mrežama (Facebook, Instagram).
- Promovira jedinstven lokalni identitet i tradiciju kroz posebne rubrike i priče.
- Sadrži interaktivni kalendar događanja te pruža informacije osobama s posebnim potrebama.
- Kontakt informacije su jasno istaknute za jednostavnu komunikaciju.

Online rezervacijski sustavi

Što se tiče turističkog sektora, određeni iznajmljivači smještaja su uključeni u međunarodne online rezervacijske platforme (Booking, Airbnb), dok većina još radi putem e-mail upita i direktne provjere dostupnosti. Postoje i lokalni pružatelji usluga koji koriste agencijske platforme tipa Novasol ili slične, ali to nije standard u svim segmentima ponude.

Digitalne platforme za rezervaciju događanja i manifestacija još uvijek nisu standardizirane, jer su brojna lokalna događanja besplatna i organizirana kroz TZO.

Digitalna integracija lokalnih pružatelja usluga

Sigurnost i privatnost

- U općini Tribunj ulaže se u osnovnu zaštitu digitalnih sustava, ali sofisticirani sustavi kibernetičke sigurnosti još nisu široko implementirani na lokalnoj razini.
- Podaci turista prikupljaju se u skladu s nacionalnim i europskim regulativama (GDPR), posebice putem sustava eVisitor za smještaj.
- Transparentnost u odnosu na upotrebu i zaštitu podataka je zadovoljavajuća, s jasnim informacijama na stranicama turističkih zajednica i pružatelja usluga.

Izazovi u digitalizaciji destinacije Tribunj

- Relevantni izazovi uključuju fragmentiranost digitalnih sustava kod pojedinih pružatelja usluga, neujednačenost u korištenju digitalnih alata i ograničenu infrastrukturu u nekim dislociranim dijelovima općine.
- Nedostatak široke primjene naprednih CRM i sustava za personalizaciju korisničkog iskustva ograničava potencijal bolje individualizacije turističke ponude.

Preporuke za unapređenje

- Ulaganje u digitalnu infrastrukturu, posebice u širenje javnih besplatnih internetskih zona i poboljšanje pristupa mobilnim mrežama u udaljenim područjima.
- Povećanje edukacije za lokalne pružatelje usluga o korištenju naprednih digitalnih alata i platformi, uključujući CRM sustave i online marketing.
- Jačanje kibernetičke sigurnosti kroz primjenu suvremenih zaštitnih mjera i kontinuirano educiranje subjekata o zaštiti podataka.
- Razvoj nove digitalne strategije destinacije koja uključuje modernizaciju digitalne ponude, korisničke podrške i interaktivnih platformi.

3.7. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s posebnim potrebama

Pristupačni turizam u općini Tribunj teži stvaranju uvjeta u kojima svi ljudi s različitim potrebama, sposobnostima i karakteristikama mogu neovisno i ravnopravno koristiti usluge, proizvode i objekte destinacije.

Fizička pristupačnost

- Infrastruktura: Većina restorana u Tribunju ima osnovne prilagodbe za osobe s poteškoćama u kretanju, javni WC-a na plažama u potpunosti su prilagođeni osobama s invaliditetom, no nedostaju uniformne prilagodbe u manjem smještaju i javnim prostorima.
- Pristupačnost javnih prostora: Glavni trgovi, šetnice i centar mjesta imaju zadovoljavajuću pristupačnost, s uređenim pristupima i asfaltiranim površinama, ali dijelovi plaža još nisu u potpunosti prilagođeni kolicima ili osobama s ograničenom pokretljivošću.

Komunikacijska pristupačnost

- Informacije: Turističke informacije dostupne su na web stranicama prilagođenim čitačima zaslona, ali nema posebnih sadržaja poput Brailleovog pisma ili zvučnih zapisa.
- Signalizacija i označavanje: Postoje jasni znakovi u glavnim turističkim područjima, no nedostaje univerzalna signalizacija prilagođena različitim vrstama invaliditeta.

Pristupačnost usluga

- Smještaj: Nekoliko apartmana nudi prilagođene sobe za osobe s invaliditetom, ali nije standard u cijeloj ponudi.
- Ugostiteljski objekti: Većina restorana i kafića ima minimalne prilagodbe, a dostupnost jelovnika na brailleu ili drugim prilagođenim formatima nije zabilježena.
- Kulturni i zabavni sadržaji: Najvažnije kulturne atrakcije imaju osnovnu fizičku pristupačnost, no prilagodbe za osoblje i sadržaje za osobe s posebnim potrebama su rijetki.

Društvena i kognitivna pristupačnost

- Obuka osoblja: Postoje inicijative na razini županije za edukaciju turističkog i ugostiteljskog osoblja o radu s osobama s invaliditetom, no sustavni dugoročni programi još nisu u potpunosti razvijeni.
- Kulturalna osviještenost: Svijest o potrebama osoba s invaliditetom postupno raste, ali je potrebno dodatno senzibilizirati sve dionike turističkog sektora.

3.8. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji Tribunj

Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji Tribunj pruža ključni uvid u trenutno stanje ponude, razinu specijalizacije i prednosti destinacije.

Uslužne djelatnosti

- U općini Tribunj dostupne su razne uslužne djelatnosti koje zadovoljavaju potrebe lokalnog stanovništva i turista. To uključuje trgovine, ugostiteljske objekte, usluge prijevoza, i druge manje trgovačke i uslužne djelatnosti.
- Radno vrijeme često je prilagođeno turističkoj sezoni, što omogućuje veću dostupnost usluga tijekom vrhunca turističkog prometa.

Zdravstvena zaštita

- Na području destinacije postoji osnovna zdravstvena zaštita pružena kroz zdravstvenu ambulantu i ljekarnu koja je dostupna i stanovnicima i turistima.
- Hitne medicinske službe (HMP) dostupne su iz šireg područja županije, uz dobru koordinaciju s lokalnim službama i organizacijama civilne zaštite.
- Spašavanje na kopnu i moru organizirano je kroz lokalne i županijske jedinice civilne zaštite, vatrogasne službe i hitnih intervencijskih timova, koje imaju definirane protokole za djelovanje u slučaju nesreća, prirodnih katastrofa i drugih hitnih situacija. Općina Tribunj osobito je aktivna u prikladnoj organizaciji i opremanju ovih službi za učinkovit odgovor.

Vjerske zajednice

- U Tribunju djeluju vjerske zajednice koje osim redovnih vjerskih službi i obreda sudjeluju u organizaciji kulturnih i društvenih događanja i prilagođavaju svoje aktivnosti turistima tijekom sezone.

Javne ustanove u obrazovanju, kulturi i sportu

- Obrazovanje: Općina ima područnu školu koja pruža osnovnoškolsko obrazovanje do četvrtog razreda, s programima koji su usklađeni sa suvremenim standardima.
- Kultura: Kroz lokalne manifestacije, tradicionalne događaje promovira se kulturna baština.
- Sport: Postoje sportski nogometni teren koji koriste i lokalni stanovnici i turisti, uz aktivno djelovanje sportskih udruga.
- Javne ustanove usklađuju aktivnosti tijekom godine kako bi zadovoljile potrebe obje skupine korisnika.

Financijske, platne i poštanske institucije

- Na području Tribunja postoje bankomati i poštanski ured koji su dostupni i turistima i stanovnicima.

Opremljenost i uredenost javnih prostora

- Glavni trgovi, parkovi, plaže i šetnice su uređeni i održavani kako bi bili funkcionalni i ugodni za korištenje.
- Planiraju se dodatna ulaganja u pristupačnost i održavanje javnih prostora, s posebnim naglaskom na prilagođenost osobama s invaliditetom.

3.9. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala za destinaciju Tribunj

Kao i većina turističkih destinacija u Hrvatskoj, i Tribunj se suočava sa strukturnim izazovima na području ljudskih potencijala. Glavni problemi uključuju sezonski karakter turizma, odliv mladih stanovnika prema većim gradovima u potrazi za boljim mogućnostima, te nedovoljnu povezanost obrazovnog sustava sa specifičnim potrebama lokalnog tržišta rada. Održivi razvoj turizma u Tribunju ovisi o rješavanju ovih izazova kroz strateške aktivnosti.

3.9.1. Istraživanje potreba poslodavaca u turizmu i ugostiteljstvu

Za točno utvrđivanje potreba poslodavaca u Tribunju, preporuča se sljedeći pristup:

- **Ankete i intervjui s poslodavcima:** Provesti ciljanu anketu i dubinske intervju s vlasnicima apartmana, restorana i drugih turističkih objekata. Cilj je prikupiti podatke o:
 - **Specifičnim zanimanjima** u kojima je nedostatak najizraženiji (konobari, kuhari, čistači, recepcioneri).
 - **Potrebim vještinama** (npr. poznavanje stranih jezika, rad s POS sustavima, poznavanje autentične kuhinje).
 - **Razini obrazovanja i iskustvu** koje traže.
 - **Izazovima u zadržavanju** radnika izvan sezone.
- **Analiza radnih mjesta:** U suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje – Područni ured Šibenik, potrebno je analizirati oglase za posao i statistiku kako bi se identificirala najtraženija zanimanja u destinaciji. Prethodna iskustva upućuju na konstantnu potražnju za **kuharima, konobarima, sobaricama i pomoćnim kuharskim osobljem**.
- **Procjena sezonalnosti:** Istraživanje treba kvantificirati jaz između broja potrebnih radnika u vršnoj sezoni (lipanj-rujan) i izvan nje. Ovo će pomoći u planiranju fleksibilnijih modela zapošljavanja i programa privremenog rada.

Očekivani nalazi za Tribunj:

Poslodavci u Tribunju vjerojatno se suočavaju s akutnim nedostatkom kvalificirane radne snage tijekom ljeta. Poseban izazov predstavlja pronalazak radnika spremnih raditi u manjim, obiteljskim objektima, gdje su često potrebne svestrane vještine. Također, postoji potreba za radnicima koji poznaju lokalnu povijest i kulturu kako bi mogli pružiti autentično iskustvo gostima.

3.9.2. Istraživanje potreba međunarodnih dionika

Za unapređenje konkurentnosti, Tribunj mora razumjeti i ispuniti očekivanja međunarodnih dionika.

- **Istraživanje potreba međunarodnih turista (npr. iz Njemačke, Austrije, Poljske):** Turistička zajednica Općine Tribunj trebala bi provoditi anketiranje turista kako bi saznala više o sljedećem:

- **Očekivanjima:** Preferencije smještaja (hotel vs. apartman), percepcija o pristupačnosti (cijene, usluga), zadovoljstvo kulturnom ponudom.
- **Jezičnim potrebama:** Koji jezici su ključni za komunikaciju (osim engleskog, njemački, talijanski, poljski).
- **Transportnim vezama:** Kako su došli do Tribunja i kakva su njihova iskustva s lokalnom mobilnošću.

Proučiti kako slične mediteranske destinacije (npr. u Italiji ili Grčkoj) rješavaju problem sezonalnosti radne snage i privlače međunarodne radnike.

3.10. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Analiza komunikacijskih aktivnosti destinacije Tribunj uključuje pregled strategija, kanala i sadržaja koji se koriste za promociju ovog područja kao turističke destinacije. Komunikacija u turizmu ima ključnu ulogu u promociji destinacije, stvaranju pozitivnog imidža, povećanju posjećenosti i jačanju brenda.

U današnjem digitalnom okruženju važno je koristiti učinkovite komunikacijske strategije koje odgovaraju potrebama i željama turista, uz inovativni pristup digitalnim alatima i društvenim mrežama.

Ova analiza pruža osnovu za razvoj učinkovitije komunikacijske strategije, uzimajući u obzir izazove i prilike koje destinacija Tribunj ima na domaćem i međunarodnom turističkom tržištu.

3.10.2. Pregled korištenja postojećih komunikacijskih kanala

Komunikacijski kanali koje destinacija Tribunj koristi za promociju uključuju službene internetske stranice, društvene mreže, suradnju s medijima i partnerima iz turističkog sektora.

Tablica 16. Pregled komunikacijskih kanala koje koristi destinacija Tribunj

STAVKA	DA	NE
Tradicionalne komunikacijske aktivnosti		
Tiskani materijali	✓	
Oglasi u medijima	✓	
Sajmovi i konferencije		✓
Digitalna komunikacija u turizmu		
Web stranice	✓	
Sadržajni marketing (Content Marketing)	✓	
Društvene mreže (Facebook, Instagram, Tik tok)	✓	
E-mail marketing		✓
Online oglašavanje	✓	
Online recenzije i e-reputacija		✓
Mobilne aplikacije		✓
Interaktivna i personalizirana komunikacija		
Chatbotovi i umjetna inteligencija		✓
Personalizirano praćenje	✓	
Upotreba analitike	✓	
Krizna komunikacija		
Transparentnost i pravovremeno informiranje	✓	
Upotreba društvenih mreža i digitalnih kanala	✓	
Podrška turistima	✓	
Utjecaj influencera i ambasadora brenda		
Influenceri i blogeri		✓
Ambasadori brenda		✓
Uloga sustava i preporuka		
User-generated content (UGC)		✓
Online zajednice i forumi		✓

Izvor: primarno i sekundarno istraživanje

3.10.3. Analiza digitalnog prisustva

Digitalno prisustvo destinacije Tribunj obuhvaća aktivnosti na službenim internetskim platformama, društvenim mrežama te suradnju s online turističkim platformama. Analiza digitalnog prisustva ustanovljava stupanj razvijenosti digitalnih komunikacijskih kanala u odnosu na konkurenciju i potrebe suvremenih turista.

Turistička zajednica Općine Tribunj održava vlastitu web stranicu i profile na društvenim mrežama, s ciljem promoviranja lokalnih atrakcija, događaja i smještajnih kapaciteta. Web stranica je funkcionalna i redovito ažurirana informativnim sadržajem prilagođenim korisnicima.

Poseban naglasak stavlja se na vizualni prikaz destinacije kroz fotografije i video sadržaje te korištenje društvenih mreža (Facebook, Instagram, Tik tok) za angažman s korisnicima i širenje dohvata. Upravo putem društvenih mreža ostvaruje se izravna komunikacija s posjetiteljima, promocija događanja te prikupljanje povratnih informacija.

Tablica 17. Analiza digitalnog prisustva destinacije Tribunj

Aktivnost	DA	NE
Dizajn i funkcionalnost web stranice	✓	
Sadržaj na web stranici	✓	
SEO optimizacija	✓	
Call to action (kontakti, prijave, n.)	✓	
Facebook stranica	✓	
Instagram profil	✓	
TikTok profil	✓	
YouTube kanal	✓	
Konzistentnost i angažman	✓	
Google Ads/Plaćeno oglašavanje		✓
Remarketing kampanje		✓
Suradnja s influencerima		✓
Odgovaranje na recenzije	✓	
Prikaz recenzija na webu	✓	
Mobilne aplikacije/servisi		✓
Virtualne ture i 360° prikazi	✓	

Izvor: prilagodba prema javno dostupnim podacima te primarnim i sekundarnim istraživanjima digitalnih kanala TZ Tribunj

Turistička zajednica Tribunj održava web stranicu koja pruža sve informacije o atrakcijama, događanjima i smještajnim kapacitetima. Stranice na Facebooku, Instagramu i Tik toku redovito se ažuriraju atraktivnim vizualnim sadržajem. Angažman publike je relativno aktivan, osobito tijekom ljetnih mjeseci.

Analiza offline aktivnosti

Analiza offline aktivnosti destinacije Tribunj uključuje promociju destinacije kroz tradicionalne metode, fizičke događaje i inicijative koje nisu primarno vezane za digitalne kanale.

Analiza suradnje s trećim stranama

Suradnja destinacije Tribunj s trećim stranama ključna je za jačanje turističke ponude i promocije. Analiza trenutne situacije pokazuje da se destinacija oslanja na partnere, uključujući lokalne pružatelje usluga (ugostitelji, ribare), kulturne udruge i regionalnu turističku zajednicu. Postoji bliska suradnja s Općinom Tribunj i komunalnim mjesnim poduzećem, uključujući promociju zajedničkih aranžmana.

Tablica 18. Analiza offline aktivnosti destinacije Tribunj

Aktivnost	DA	NE
Sudjelovanje na turističkim sajmovima i konferencijama		
Turistički sajmovi	✓	
Lokalne konferencije i edukacije	✓	
Lokalni festivali i manifestacije	✓	
Organizacija i sudjelovanje u manifestacijama i kulturnim događanjima		
Lokalni festivali i manifestacije	✓	
Događaji na otvorenom	✓	
Suradnja s lokalnim udrugama		
Sudjelovanje u raznim događanjima	✓	
Suradnja s lokalnim dionicima		
Edukacija lokalne zajednice	✓	
Volonterski programi	✓	
Sudjelovanje u inicijativama za zaštitu prirode (čišćenje morske obale)	✓	
Promocija destinacije u fizičkim prostorima		
Plakati i letci	✓	
Suradnja s restoranima i turističkim objektima	✓	

Turistički informativni centar	✓
--------------------------------	---

Izvor: prilagođeno prema primarnom i sekundarnom istraživanju

Tribunj se povremeno predstavlja na turističkim sajmovima. Tiskani promotivni materijali (brošure, karte) distribuiraju se u Turističkom informativnom centru, smještajnim objektima.

Destinacija koristi i fizičke načine oglašavanja, poput postera na prometnim lokacijama. Lokalni stanovnici su aktivno uključeni u događaje kroz volontiranje i sudjelovanje u tradicionalnim feštama. Turistička zajednica ostvaruje brojna partnerstva s lokalnim udrugama i kulturnim institucijama za promicanje tradicije.

Analiza mogućnosti prikupljanja i distribucije informacija za turiste

Izvori informacija:

- **Primarni izvori:** Web stranica Turističke zajednice Općine Tribunj pruža sve bitne informacije o atrakcijama, događanjima i smještaju. Društvene se mreže aktivno koriste za promociju, brošure se distribuiraju po smještajnim objektima
- **Sekundarni izvori:** Šibensko-kninska županija (Turistička zajednica županije), nacionalni turistički portal (Croatia.hr), medijski članci o Tribunju, korisnički generirani sadržaj na platformama poput Google Maps.

Analiza mogućnosti marketinškog pozicioniranja unutar komunikacije na regionalnoj i nacionalnoj razini

1. Način usklađivanja uloga, ciljeva i poruka s regionalnim i nacionalnim smjernicama:

- **Usklađivanje s nacionalnim brendom "Hrvatska":** Tribunj se može pozicionirati kao destinacija koja utjelovljuje autentičnost, tradiciju što je u skladu s nacionalnom strategijom promicanja Hrvatske kao destinacije autentičnih iskustava i kulturne baštine, a ne samo sunca i mora.
 - **Cilj:** Tribunj kao mikro-destinacija unutar makro-brenda "Hrvatska – Mediteran kakav je nekada bio".
- **Usklađivanje s regionalnom (Šibensko-kninska županija) strategijom:** Županija se promovira kao s bogatom prirodnom i kulturnom baštinom. Tribunj savršeno pristaje uz ovu narativ:
 - **Cilj:** Istaknuti Tribunj kao jedan od ključnih ambasadora županijske teme "autentične dalmatinske tradicije i ribarstva".
 - **Akcija:** Aktivno uključivanje Tribunja u županijske promo materijale, videozapise i turističke pakete koji ističu baštinu.

2. Uključivanje u promociju na regionalnoj i nacionalnoj razini:

- **Kroz medijske odnose:** Osiguravanje da se Tribunj spominje u županijskim i nacionalnim turističkim vodičima, na portalima (Croatia.hr) te kao preporuka u putopisima medija koji posjećuju Dalmaciju.
- **Kroz sajmove:** Sudjelovanje na sajmovima turizma zajedno sa zajedničkim štandom Županije ili Hrvatske turističke zajednice, gdje će svojim autentičnim ponudama dopunjavati širu ponudu.

3.11. Analiza konkurencije za destinaciju Tribunj

Identifikacija konkurentskih destinacija

- **Direktna konkurencija:** Destinacije koje nude autentičnu dalmatinsku ambijentalnu atmosferu, ribarsku tradiciju, miran obiteljski odmor
- **Indirektna konkurencija:** Destinacije u neposrednoj blizini koje privlače turiste zbog geografske blizine i pristupačnosti, nudeći drugačiji, ali atraktivan proizvod.

Direktna konkurencija

Tribunj se u kontekstu Šibensko-kninske županije natječe s malim obalnim mjestima koja nude slične turističke proizvode

Tablica 19. Analiza direktne konkurencije

Općina	Osnovno obilježje	Komparativna prednost u odnosu na Tribunj	Prijetnja po Tribunj
Pirovac	<i>Obiteljska destinacija</i>	<i>Bolja dostupnost (blizina autoceste), šira lepeza smještaja.</i>	<i>Privlači isti segment (obitelji) koji traže kvalitetniju plažu, oduzimajući mu značajan dio turista.</i>
Rogoznica	<i>Mjesto s raznolikom ponudom: mirne uvale s jedne strane, živahna jezgra s druge strane</i>	<i>Strateški položaj između Šibenika i Splita, Marina Frapa, različiti tipovi smještaja i plaža.</i>	<i>Nudimir i aktivnost, što može biti privlačnije za turiste koji ne žele biti ograničeni na jedan tip atmosfere.</i>
Murter	<i>Otočna destinacija povezana kopnenim mostom, glavna baza za istraživanje NP Kornati.</i>	<i>Jedinstven položaj izrazito privlačan nautičarima i ljubiteljima netaknute prirode. Jača marina. Kampovi i</i>	<i>Privlači turiste koji traže autentično mjesto, ali s jedinstvenim selling point-om (Kornati).</i>

Općina	Osnovno obilježje	Komparativna prednost u odnosu na Tribunj	Prijetnja po Tribunj
		<i>pješćane plaže.</i>	
Primošten	<i>Slikovita starogradska jezgra na poluotoku, renomirana vinska markica (Babić) i kvalitetne plaže.</i>	<i>Izrazito jaka vizualna i kulturna markica. Bolje razvijena gastro-vinska ponuda više klase.</i>	<i>Doživljava se kao "premium" destinacija unutar županije. Privlači turiste s većom kupovnom moći koji traže ljepotu i romantičnu atmosferu, umjesto jednostavne autentičnosti.</i>

Indirektna konkurencija

Definicija: Destinacije koje nude **drugačiji primarni turistički proizvod**, ali se natječu za iste turiste zbog **geografske blizine, slične pristupačnosti** ili jer su dio **istog putničkog itinerara** unutar županije.

Tablica 20. Analiza indirektna konkurencije

Grad	Primarni proizvod / Razlog konkurencije	Zašto je indirektni konkurent?
Šibenik	Urbani, kulturni i kongresni turizam. Glavne atrakcije: Katedrala sv. Jakova (UNESCO), Tvrđava sv. Mihovila, kulturni festivali.	Gateway destinacija. Mnogi turisti koji lete u Zračnu luku Split ili koji dolaze autocastom prvo naiđu na Šibenik. On može "zadržati" turiste na nekoliko dana zbog svojih atrakcija, umjesto da oni odu direktno u Tribunj.
Vodice	Živahna destinacija s opsežnom marinom, šetnicom i bogatom noćnom životom	Šira i raznolikija ponuda (zabava, trgovine, restorani, sportski sadržaji). Jači brend i veća prepoznatljivost. Privlači turiste koji traže mir ali žele imati opcije za zabavu i šetnju u blizini. "Odvlači" one koji se boje da će im u Tribunju biti previše mirno.
Skradin	Mirna destinacija uz rijeku Krku, baza za posjet Nacionalnom parku Krka i degustaciju vina.	Konkurencija po načelu "odabir baze" . Turist koji dolazi u županiju kako bi istraživao NP Krka često bira Skradin kao smještajnu bazu.

Konačni komentar: Ova analiza pokazuje da Tribunj nije samo u natjecanju s drugim mirnim mjestima (direktna konkurencija), već da se takmici i s jačim, atraktivnijim gradovima i specijaliziranim destinacijama (indirektna konkurencija) za ograničen broj turista i noćenja u županiji.

3.11.1. Benchmarking analiza - ključni pokazatelji (2024)

Tablica 21. *Smještajni kapaciteti (2024)*

Destinacija	Broj objekata	Broj kreveta	Broj soba	Dominantni tip smještaja	Kategorizacija
Tribunj	180-220	2.000-3.000	900-1.100	Apartmani (70%), sobe (25%), kuće (5%)	Većinom 3* i 4*
Vodice	450-550	16.000-17.000	5.500-6.500	Hoteli (25%), apartmani (60%), kampovi (15%)	Raznolik spektar 2*-5*
Primošten	280-320	8.000-9.000	1.600-2.100	Apartmani (65%), hoteli (20%), sobe (15%)	Većinom 3* i 4*
Rogoznica	220-270	9.000-10.000	1.300-1.600	Apartmani (70%), marina smještaj (15%), hoteli (15%)	Većinom 3* i 4*
Pirovac	120-160	3.000-4.000	650-850	Apartmani (60%), kampovi (30%), sobe (10%)	Većinom 2* i 3*

Tablica 22. *Smještajni kapaciteti (2024)*

Destinacija	Hoteli	Apartmani	Sobe	Kampovi	OPG/ruralni smještaj
Tribunj	0	130-160	40-50	0	2-3
Vodice	15-20	300-350	100-120	8-12	5-8
Primošten	8-12	180-220	70-80	2-3	3-5
Rogoznica	5-8	150-180	50-60	1-2	2-4
Pirovac	2-3	70-90	25-35	5-8	8-12

Tablica 23. *Turistički promet (2024) / Osnovni pokazatelji prometa*

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

Destinacija	Dolasci turista	Noćenja	Prosječan boravak (dana)	Popunjenost (%)	Sezonalnost
Tribunj	28.000-32.000	190.000-210.000	6,5-7,0	65-70%	Vrlo izražena
Vodice	165.000-190.000	1.300.000-1.500.000	7,5-8,0	75-80%	Izražena
Primošten	65.000-75.000	480.000-520.000	7,0-7,5	70-75%	Izražena
Rogoznica	45.000-55.000	320.000-370.000	7,0-7,5	68-72%	Izražena
Pirovac	18.000-22.000	130.000-150.000	6,5-7,5	55-60%	Vrlo izražena

Tablica 24. *Prosječne cijene po osobi/noć (EUR)*

Visoka sezona (srpanj-kolovoz)

Destinacija	Apartman 2*	Apartman 3*	Apartman 4*	Hotel 3*	Hotel 4*	Hotel 5*
Tribunj	50-70	85-125	130-170	-	-	-
Vodice	60-80	95-145	150-200	110-160	160-260	300-450
Primošten	65-90	105-150	160-210	130-190	190-290	-
Rogoznica	55-80	95-135	145-190	120-170	-	-
Pirovac	45-60	70-100	110-145	-	-	-

Tablica 25. *Marina vezovi i nautički turizam (2024)*

Destinacija	Broj vezova	Cijena vez/dan (m) visoka sezona	Cijena vez/dan (m) srednja sezona	Godišnji vez (EUR)
Tribunj	250-300	2,5-3,5	1,8-2,5	3.500-5.500
Vodice	400-450	2,8-4,0	2,0-3,0	4.000-6.500
Primošten	300-350	2,6-3,8	1,9-2,8	3.800-6.000
Rogoznica	450-500	3,0-4,5	2,2-3,2	4.500-7.000
Pirovac	250-300	2,5-3,5	1,8-2,5	3.500-5.500

Tablica 26. *Pokazatelji kvalitete i zadovoljstva gostiju (2024)*

Online ocjene i reputacija

Destinacija	Booking.com ocjena	TripAdvisor ocjena	Google ocjena	Broj recenzija
Tribunj	8,4-8,7	4,0-4,2	4,3-4,5	2.500-3.500
Vodice	8,2-8,5	3,8-4,0	4,2-4,4	15.000-20.000
Primošten	8,5-8,8	4,1-4,3	4,4-4,6	8.000-12.000
Rogoznica	8,6-8,9	4,2-4,4	4,4-4,6	5.000-7.000
Pirovac	8,2-8,5	3,8-4,0	4,1-4,3	1.800-2.500

Tablica 27. Najčešće pohvale i prigovori

Destinacija	Top 3 pohvale	Top 3 prigovora
Tribunj	Mir i autentičnost, ljubaznost domaćina, gastronomija	Nedostatak sadržaja, parking, komunalna infrastruktura
Vodice	Raznolikost ponude, plaže, zabava	Gužve, buka, cijene
Primošten	Ljepota mjesta, vinogorje, gastronomija	Nedostatak parkinga, cijene, pristupačnost
Rogoznica	Ljepota prirode, marina, mir	Cijene, ograničena ponuda restorana, pristupačnost
Pirovac	Autentičnost, cijene, blizina NP Krka	Ograničena ponuda, plaže, infrastruktura

Napomena: Svi podaci su bazirani na procjenama i dostupnim službenim statistikama za 2024. godinu

Zaključak komparativne analize - Pozicija Tribunja u konkurentskom okruženju

Tribunj se pozicionira kao srednje velika obiteljska destinacija u okviru Šibensko-kninske županije, s jasno definiranom tržišnom nišom autentičnog dalmatinskog ribarskog mjesta s razvijenom nautičkom infrastrukturom. U usporedbi s glavnim konkurentima, Tribunj zauzima specifičan položaj između masovnog turizma Vodica i ekskluzivnije ponude Primoštena, čineći ga privlačnom destinacijom za segment turista koji traži ravnotežu između kvalitete, autentičnosti i pristupačnosti.

3.12. Izvješće o analizi stanja turizma u destinaciji Tribunj

Analiza stanja turizma u destinaciji Tribunj provedena je sukladno suvremenim metodologijama destinacijskog menadžmenta, obuhvaćajući sveobuhvatnu procjenu turističkih resursa, infrastrukture, tržišne pozicije i konkurentskog okruženja. Izvješće predstavlja temeljni dokument za strateško planiranje i upravljanje razvojem turizma u destinaciji Tribunj za srednjoročno i dugoročno razdoblje.

Kada se promatraju faktori turističke razvijenosti destinacije Tribunj, uočava se stabilan trend u broju posjetitelja i noćenja, s potencijalom za značajnijim rastom. Temeljna snaga destinacije leži u njezinoj autentičnoj ribarskoj tradiciji, očuvanoj staroj jezgri i izrazitoj obiteljskoj atmosferi. Iz provedene analize može se zaključiti da se turizmom u Tribunju upravlja u skladu s resursnom osnovom.

Kumulativni pregled i preporuke za daljnji razvoj i podizanje kvalitete proizvoda

Iz provedene analize stanja definirane su odredbene preporuke koje destinacija može provesti kako bi povećala svoju konkurentnost. Preporuke su navedene taksativno i samo za ona poglavlja za koja je utvrđeno da ih je potrebno poboljšati.

Preporuke - turistički proizvod i atrakcije

Tribunj posjeduje izuzetno jake temelje u ribarskoj tradiciji, što ga izdvaja od direktne konkurencije. Da bi se ova prednost iskoristila, neophodno je **produbiti i diversificirati gastro-kulturnu ponudu**.

Konkretno mjere uključuju:

- Razvoj "Ribarskog puta" – organizirane ture ili mapa koja vodi posjetitelja kroz niz autentičnih konoba uz luku i Muzej ribarstva.
- Uvođenje cjelogodišnjih radionica i doživljajnih paketa (npr. radionice kuhanja ribljih specijaliteta, edukativne ture o ribarstvu uz lokalne ribare).
- Unaprijeđenje Muzeja ribarstva interaktivnim sadržajima (npr. audio vodiči, simulacije, edukativni programi za djecu) kako bi postao još atraktivnija prosvjetiteljska točka.

Budući da kvaliteta plaža predstavlja izazov u odnosu na konkurenciju, preporuča se **kvalitetno uređenje obalne crte**. Ovo uključuje izgradnju dodatnih platformi za sunčanje, uređenje zelenih površina uz more te stvaranje specifičnih, tematskih kupališnih zona (npr. "obiteljska plaža s igralištem") kako bi se nadomjestio nedostatak prirodnih pješčanih plaža.

Preporuke - pozicioniranje i tržišna strategija

Analiza konkurencije pokazuje da se Tribunj ne može natjecati s destinacijama kao što su Pirovac ili Primošten na njihovim uvjetima (plaže, vizualne ikone). Stoga, strateški je opravdano **usmjeriti se na strategiju uske niše**.

Destinaciju treba pozicionirati kao "**Autentično srce ribarske Dalmacije – mjesto gdje tradicija još uvijek živi**". Ovakvo pozicioniranje će privući specifične segmente tražitelja autentičnih iskustava:

- **Gastro-turisti** zainteresirani za lokalnu kuhinju i radionice.
- **Obitelji** koje traže sigurno i mirno okruženje s edukativnim sadržajem za djecu.
- **Turisti zrele životne dobi** koji cijene mir, tradiciju i neturistiziranu atmosferu.

Ovo strateško usmjeravanje destinacije Tribunj prema autentičnom i gastronomskom turizmu opravdanost pronalazi i u rezultatima istraživanja globalnih turističkih trendova, prema kojima raste potražnja za "lokalnim i autentičnim iskustvima", "sporim putovanjem" i "gastronomskim turizmom". Ovakvom ponudom, Tribunj nastoji privući turiste koji ulažu u kvalitetna iskustva, što može rezultirati većom dnevnom potrošnjom i produženjem sezone od strane gostu koji dolaze izvan vrhunskih ljetnih mjeseci.

Preporuke za smještajne kapacitete destinacije Tribunj

Analiza postojećeg stanja pokazuje da smještajnu ponudu Tribunja dominantno čine privatni apartmani. Ovakva struktura poslužila je dosadašnjem tržištu, ali za daljnji rast i povećanje konkurentnosti, neophodno je strateški unaprijediti i diversificirati smještajnu ponudu.

1. Proširenje i unapređenje postojećih kapaciteta

- **Kvaliteta privatnog smještaja:** Potrebno je poticati vlasnike privatnog smještaja na **kontinuirano ulaganje u kvalitetu i dodatne sadržaje**. Preporuča se uvođenje programa potpore ili edukacija za vlasnike usmjerene na:
 - Poboljšanje opreme apartmana (klima-uređaji, kvalitetni namještaj, brzi Wi-Fi).
 - Ponuda dodatnih usluga (npr. organizirani izleti, unaprijed naručena dostava doručka, najam bicikala).
 - Zeleni certifikati i primjena energetski učinkovitih rješenja kako bi se privukao segment turista osjetljiv na održivost.
- **Kampovi:** trenutno ne postoje kampovi u Tribunju, što otvara dodatnu mogućnost za strateško iskorištavanje ove neispunjene tržišne niše kroz izgradnju kvalitetnih kampova, čime bi se destinacija pozicionirala kao atraktivna i pristupačna lokacija za sve one koji cijene autentičan, aktivan odmor u prirodi. Uvođenjem smještajnih jedinica višeg

komfora (npr. luksuzni šatori, mobilne kućice) mogu se privući novi segmenti tržišta koji traže blizak kontakt s prirodom, ali uz veći komfor i privatnost.

2. Razvoj novih, strateških smještajnih formata

Kako bi se povećala konkurentnost u odnosu na susjedne destinacije poput Pirovca i Primoštena, te produžila turistička sezona, Tribunju je kritično nedostajanje **srednje velikog hotela (3-4 zvjezdice) s dodatnim sadržajima**.

- **Sportski i wellness hotel:** S obzirom na prirodne predispozicije za aktivni odmor (biciklizam, planinarenje, sportski ribolov), izgradnja hotela s **sportskom infrastrukturom** (npr. zatvoreni bazen, teretana, prostor za pohranu sportske opreme) bila bi izuzetno opravdana. Ovakav objekt mogao bi privući sportske timove na pripreme, ali i pojedinačne turiste koji cijene aktivni odmor. Wellness centar bio bi dodatna vrijednost za produženje sezone u pred i post sezoni.
- **Obiteljski resort:** Kako je Tribunj izrazito obiteljska destinacija, razvoj namjenski dizajniranog obiteljskog resorta s organiziranim animacijama za djecu, plitkim bazenom i igralištem predstavljao bi snažan konkurentski argument.

3. Usuglašavanje smještaja s turističkom strategijom

Budući da se Tribunj strateški pozicionira kao destinacija autentičnog doživljaja, preporuča se razvoj smještaja koji to iskustvo **produbljuje i čini integralnim dijelom boravka**.

- **Tematizirani smještaj:** Poticati vlasnike smještaja na blagu tematizaciju u skladu s ribarskom baštinom (npr. dekor, ponuda domaćih proizvoda za dočaravanje atmosfere).
- **Ribarski "Bed & Breakfast" / "Konoba & Apartman":** Podržati razvoj manjih, autentičnih objekata koji gostima nude uži kontakt s lokalnim domaćinima i mogućnost uključivanja u svakodnevni život (npr. zajednički ručkovi s domaćinskom hranom).

Zaključak: Dosadašnja struktura smještaja u Tribunju osigurava osnovne uvjete za turistički promet, ali za postizanje kvalitativnog skoka i boljeg pozicioniranja na tržištu, ključno je **diversificirati ponudu**. Kombinacija **poboljšanja kvalitete privatnog smještaja, unapređenja kampova te izgradnje jednog strateški važnog hotela** koji će ponuditi sadržaje koje nedostaju na tržištu (sport, wellness) osigurat će održivi rast i povećati ukupnu atraktivnost destinacije.

Preporuke za razvoj i unapređenje turističkih atrakcija destinacije Tribunj

Kako bi se iskoristio ogroman neiskorišteni potencijal i ojačala konkurentska pozicija, Tribunj mora tematski razvijati svoje atrakcije oko svoje najjače karike – **autentične ribarske tradicije**. Sljedeće preporuke usmjerene su ka stvaranju jedinstvenih doživljaja koji će posjetitelje učiniti dijelom te priče.

1. **Muzej tribunjske baštine "Starog ribarskog alata, trka i Borisa Papandopula"**
Ovaj sveobuhvatni muzej okupit će tri ključna elementa identiteta Tribunja. U njemu bi bila izložena **zbirka starog ribarskog alata**, postav posvećen **povijesti i tradiciji jedinstvenih "Tradicionalnih utrka magaraca"**, te memorijalni prostor u čast **skladatelja Borisa Papandopula**, koji je boravio i stvarao u Tribunju. Cilj je stvoriti živo kulturno središte.
2. **Put tribunjskih legendi**- Kako bi se oživjele brojne lokalne legende, preporučuje se izrada tematske šetnice – "Put legendi". Staza bi, označena informativnim panoima s pričama i QR kodovima za audio-priče, vodila kroz ključne točke starog jezgra, kao što su ulaz u podzemne tunele ili mjesto gdje se, prema predaji, ukopalo blago. Ovo će turistima pružiti doživljajno istraživanje povijesti kroz prizmu mašte.

Preporuke za unapređenje prometne povezanosti Tribunj

1. **Razvoj cestovne infrastrukture:** Nastaviti s planiranom modernizacijom i proširenjem ključnih prometnica unutar Tribunja i veznih cesta prema autocesti, ovisno o financijskim mogućnostima, kako bi se osigurala bolja pristupačnost i rasteretio promet u sezoni.
2. **Jačanje održive mobilnosti:** Proširiti mrežu biciklističkih staza i pješačkih ruta kako bi se osigurala kvalitetnija i sigurnija poveznica između naselja, obale, te prirodnih ljepota u zaleđu

Preporuke za razvoj digitalne infrastrukture i tehnologije

1. **Implementacija pametnih gradskih rješenja:** Razviti i implementirati sustave pametnog grada, uključujući:
 - Senzore za praćenje kvalitete zraka, temperature i buke.
 - Sustave za optimizaciju potrošnje energije i vode u javnoj rasvjeti i objektima.
 - Pametna parkirališta i sustave za upravljanje prometnim tokovima.
2. **Podrška digitalnoj transformaciji poduzeća:**
 - Poticati uvođenje digitalnih alata za poslovanje, financijsko upravljanje i komunikaciju s kupcima.
 - Osnivanje digitalnog poduzetničkog inkubatora ili coworking prostora za startupove u tehnologiji i digitalnim uslugama.

3. **Unapređenje digitalnih usluga građanima:**
 - Integrirati i automatizirati digitalne usluge vezane uz komunalne djelatnosti i gradske upise.
4. **Edukacija i razvoj digitalnih vještina:**
 - Pokrenuti programe edukacije i usavršavanja za građane i poduzetnike u području digitalnih vještina, cyber sigurnosti i korištenja novih tehnologija.
5. **Jačanje cyber sigurnosti:** Ulagati u zaštitu podataka i sigurnost informacijskih sustava jedinice lokalne samouprave i kritične infrastrukture, primjenom najboljih praksi cyber sigurnosti.

Preporuke - online rezervacijski sustavi za Tribunj

1. **Razvoj integrirane online platforme "Visit Tribunj"**
 - Omogućiti online rezervaciju smještaja, prijavu za vodene ture...
 - Implementirati sustav rezervacija za vođene ture

Preporuke - unapređenje pristupačnosti destinacije Tribunj osobama s posebnim potrebama

Preporuke za fizičku pristupačnost

1. **Poboljšanje pristupačnosti javnih površina**
 - Osigurati pristupačne ulaze u sve javne ustanove i turistički informativni centar
2. **Prilagodba smještajnih kapaciteta**
 - Poticati vlasnike smještajnih objekata na izgradnju ili adaptaciju jedinica potpuno prilagođenih osobama s invaliditetom
 - Osigurati minimalno 2% smještajnih jedinica u svim novim objektima u skladu s propisima o pristupačnosti
 - Opremiti prilagodene jedinice širokim vratima, dizalima, tuš kabinama bez pragova i alarmnim sustavima za osobe s oštećenjem sluha

Preporuke za komunikacijsku pristupačnost

1. **Poboljšanje informiranja na lokaciji**
 - Postavljanje informativnih panela s Brailleovim pismom na ključnim lokacijama (TIC, početak šetnica)
 - Osigurati dostupnost audio vodiča kroz staru jezgru
 - Omogućiti usluge prevoditelja znakovnog jezika za organizirane ture

Preporuke za poboljšanje ukupne pristupačnosti

1. Edukacija i osvješćivanje

- Organizirati edukacije za lokalne pružatelje usluga o specifičnim potrebama različitih tipova invaliditeta
- Razviti sustav certificiranja "Pristupačni Tribunj" za objekte i usluge koje ispunjavaju standarde

Preporuke za unapređenje ljudskih potencijala

1. Poboljšanje radnih uvjeta i privlačnosti zaposlenja

- Uspostaviti konkurentne plaćne razine usklađene s europskim standardima za ključne pozicije u turizmu
- Razviti programe subvencioniranog smještaja za sezonske radnike u suradnji s privatnim iznajmljivačima
- Osigurati sezonskim radnicima pristup osnovnim zdravstvenim uslugama i transportnim pogodnostima

2. Obrazovna povezanost s gospodarstvom

- Razviti program stručnog osposobljavanja
- Uvesti stipendijske programe za studente turizma uz obvezu rada u destinaciji nakon studija

3. Zadržavanje mladih talenata

- Pokrenuti program "Mladi u turizmu Tribunja"
- Osigurati mogućnost cjelogodišnjeg zapošljavanja kroz diversifikaciju turističke ponude
- Uključiti mlade stručnjake u donošenje odluka o razvoju destinacije

Preporuke za međunarodne dionike

1. Istraživanje i analiza tržišta

- Provesti detaljno istraživanje potreba međunarodnih turista kroz ankete
- Razviti sustav praćenja zadovoljstva stranih gostiju s posebnim naglaskom na njihove specifične potrebe
- Analizirati konkurentske destinacije u Mediteranu kako bi se identificirale najbolje prakse

2. Jezične i interkulturalne kompetencije

- Uvesti obvezne tečajeve engleskog i njemačkog jezika za sve zaposlene u direktnom kontaktu s gostima

Preporuke za komunikacijske aktivnosti

1. Digitalna transformacija marketinga

- Razviti sveobuhvatnu digitalnu strategiju koja uključuje SEO, content marketing i društvene mreže
- Implementirati sustav virtualnih tura kroz ključne atrakcije destinacije

2. Međunarodna partnerska mreža

- Aktivno sudjelovati na međunarodnim turističkim sajmovima s fokusom na nautički i gastro turizam
- Razviti suradnju s globalnim online platformama ([Booking.com](https://www.booking.com), TripAdvisor, Airbnb Experiences)
- Uspostaviti partnerstva s inozemnim turističkim operaterima specijaliziranim za nautički i ruralni turizam

3. Edukacija i mjerenje učinkovitosti

- Organizirati redovite edukacije za lokalne pružatelje usluga o digitalnom marketingu i trendovima
- Implementirati sustav analitike za praćenje učinkovitosti svih marketinških kampanja
- Uvesti KPI-e za mjerenje medijske prisutnosti i prepoznatljivosti brenda Tribunja na međunarodnom tržištu

4. Cjelogodišnja promidžbena strategija

- Kreirati sezonske promotivne kampanje koje naglašavaju prednosti posjeta izvan ljetne sezone
- Razviti sustav loyalty programa

Tribunj ima izniman potencijal da se pozicionira kao autentična dalmatinska destinacija koja spaja ribarsku tradiciju, ekoturizam i nautički luksuz. Kroz diverzifikaciju ponude, produženje sezone i fokus na kvalitetu i održivost, moguće je postići prepoznatljiv brend i konkurentsku prednost u odnosu na obližnje destinacije.

4. Potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističke ponude

Tribunj ima izniman potencijal da se pozicionira kao autentična dalmatinska destinacija koja spaja ribarsku tradiciju, ekoturizam i nautički luksuz. Kroz diverzifikaciju ponude, produženje sezone i fokus na kvalitetu i održivost, moguće je postići prepoznatljiv brend i konkurentsku prednost u odnosu na obližnje destinacije.

4.1. Ciljna publika (segmentacija)

Na temelju karakteristika mjesta i trendova u turizmu, moguće je definirati nekoliko potencijalnih ciljnih skupina, a sve kako je prikazano u sljedećoj tablici.

Tablica 28. *Potencijalne ciljne skupine*

Segment	Osobine / što traže	Zašto bi Tribunj mogao privući taj segment?
Obiteljski turisti	Obitelji s djecom koje žele mir, sigurnost, prirodu, plažu, nešto kulture, ali bez pretjerane gužve	Tribunj ima mirniju atmosferu nego veći turistički centri; ima plaže, uvale, blizu Vodica ako je potrebna "šira ponuda".
"Slow travel" / autentični doživljaj	Ljudi koji žele lokalnost, tradiciju, gastronomiju, prirodu, izoliranije uvale, miran odmor, istraživanje	Tribunj nudi stari dio s uskim ulicama i kamenim mostom, sakralnu baštinu, maslinici, vinogradi, suhozidi i bunje, ribarstvo, prirodne staze, događaji koji nisu masovni.
Aktivni turisti / outdoor	Biciklizam, planinarenje, šetnje, staze, vidikovci, morski sportovi, izleti	Postoji zaleđe sa stazama, brdo Sveti Nikola, ribarske i morske mogućnosti.
Parovi / "romantični bijeg"	Parovi koji traže prekrasan ambijent, dobre restorane, mir, uvalu, pogled, sunce, more	Stari dio, otočić, plaže, uvale, priroda i blizina mora su jak mamac.
Starija populacija / umirovljenici	Mir, pristupačnost, dobro zdravlje, lokalna zajednica, sigurnost, lagani pristup uslugama	Manja gužva, lokalni sadržaji, smještaj privatnog tipa.
Turisti izvan sezone	Ljudi koji žele biti izvan špice - proljeće, jesen – radi nižih cijena, manje gužve, zdravog zraka, aktivnosti	Tribunj ima potencijal u vansezonskom turizmu jer priroda i lokalni sadržaji funkcioniraju i izvan ljeta.

Obiteljski turisti predstavljaju obitelji s djecom koje traže sigurno i mirno okruženje, prirodu i plažu, ali bez prevelike gužve i buke tipične za veće turističke centre. Tribunj im može ponuditi upravo to – tišu atmosferu, pristupačne uvale i plaže, kao i mogućnost da u blizini, u Vodicama, pronađu dodatne sadržaje ako žele malo življu ponudu.

Ljubitelji “slow travel” i autentičnih doživljaja su ljudi koji žele upoznati lokalnu tradiciju, baštinu i gastronomiju. Oni traže mir i prirodu, izoliranije uvale i istinsko iskustvo lokalnog života. Tribunj je njima idealan jer čuva stari dio mjesta s uskim kamenitim ulicama, autentičnim sakralnim objektima, maslinicima, vinogradima i ribarskom tradicijom, a istovremeno nudi prirodne staze i manje turističkih događaja.

Aktivni turisti i ljubitelji aktivnosti na otvorenom su oni koji uživaju u biciklizmu, planinarenju, pješaćenju, izvrsnim vidikovcima, morskim sportovima i izletima. Tribunjsko zaleđe, brdo Sveti Nikola, kao i mogućnosti za ribolov i ostale morske aktivnosti, čine ga privlačnom destinacijom za ovu skupinu.

Parovi u potrazi za romantičnim bijegom traže predjele s prelijepim prirodnim ambijentom, mirne uvale, dobre restorane s lokalnom hranom i posebne momente uz more i sunce. Stari dio Tribunja, otočić ispred obale, dostupne plaže i priroda pružaju idealno okruženje za takav odmor.

Starija populacija i umirovljenici cijene mirnu atmosferu, pristupačnost uslugama, dobru zdravstvenu skrb i sigurnost, te lokalnu zajednicu koja im je bliska i ugodna. Tribunj im nudi manje gužve, smještaj u privatnim kućama i lagani pristup potrebnim sadržajima.

Turisti izvan sezone su oni koji žele izbjeći velike gužve i visoke cijene ljetnih mjeseci, preferirajući proljeće ili jesen za svoj odmor. Traže zdrav okoliš, mogućnosti za aktivnosti i mir. Tribunj ima potencijal da zadovolji ove turiste jer priroda i lokalni sadržaji funkcioniraju i izvan glavne ljetne sezone, što čini destinaciju privlačnom i u tihi dio godine.

Ukratko, Tribunj je destinacija koja svojim mirom, prirodom, tradicijom i sadržajima može privući vrlo različite skupine ljudi, od obitelji i aktivnih sportaša do zaljubljenika u kulturu i stariju populaciju koja traži opuštanje i sigurnost.

4.2. Elementi konkurentnosti destinacije Tribunj

Elementi konkurentnosti destinacije su svi oni faktori koji utiču na to koliko je neka turistička destinacija privlačna, uspješna i sposobna da se razlikuje od drugih destinacija na tržištu. Ukratko – to su komponente koje određuju koliko dobro destinacija može privući i zadržati turiste u odnosu na konkurenciju.

Elementi konkurentnosti destinacije Tribunj

1. Prirodni resursi i okoliš

- Čisto more, plaže i očuvana priroda
- Blizina nacionalnih parkova (Krka, Kornati)
- Mikroklima pogodna za cjelogodišnji turizam

2. Kulturno-povijesna baština

- Stara jezgra na otočiću povezana kamenim mostom
- Tradicionalna ribarska kultura i običaji
- Manifestacije poput Ribarske noći i Utrke magaraca

3. Turistička infrastruktura

- Smještajni kapaciteti (hoteli, apartmani, kampovi, privatni smještaj)
- Marina Tribunj kao centar nautičkog turizma
- Uređene šetnice, biciklističke staze i plaže

4. Dodatna turistička ponuda

- Gastronomija (ribarski i mediteranski specijaliteti, domaće maslinovo ulje, vino)
- Aktivnosti: ronjenje, jedrenje, biciklizam, izleti na obližnje otoke i NP
- Kultura i zabava: festivali, koncerti, tradicionalne fešte

5. Prometna povezanost

- Blizina autoceste A1 i aerodroma Zadar/Split
- Dobra lokalna povezanost s Vodicama i Šibenikom

6. Marketing i brendiranje destinacije

- Pozicioniranje kao autentično ribarsko mjesto s nautičkom i kulturnom tradicijom
- Digitalni marketing: web stranica, društvene mreže, promotivni video sadržaj
- Suradnja s regionalnim turističkim zajednicama i touroperatorima

7. Ljudski resursi i usluga

- Kvaliteta usluge u ugostiteljstvu i turizmu
- Edukacija i razvoj lokalne radne snage
- Gostoljubivost i autentičnost lokalnog stanovništva

8. Održivost i upravljanje destinacijom

- Održavanje balansa između turizma i života lokalnog stanovništva
- Zaštita okoliša (gospodarenje otpadom, energetska učinkovitost)
- Razvoj održivog i cjelogodišnjeg turizma (ne samo sezonalnog)

Tablica 29. *Matrica proizvoda i razvojnih potencijala, samostalna izrada*

Proizvod	Tip resursa	Trenutna vrijednost	Potencijal rasta	Prioritet	Vrsta intervencije
<i>Nautička marina</i>	Prirodno-antropogeni	Visoka	Visok	1	Standardizacija + elite usluge
<i>Plaže i more</i>	Prirodni	Visoka	Srednji	2	Upravljanje kapacitetima
<i>Kulturna jezgra</i>	Kulturni	Srednja	Visok	1	Interpretacija + digitalizacija
<i>Gastro ponuda</i>	Antropogeni	Srednja	Visok	1	Certificiranje + ruta
<i>Aktivni turizam</i>	Prirodni	Niska	Visok	2	Označavanje + povezivanje
<i>Ekoturizam (Logorun)</i>	Prirodni	Niska	Visok	2	Edukacija + infrastruktura
<i>Manifestacije</i>	Antropogeni	Srednja	Srednji	3	Produženje sezone

4.3. Trenutni turistički proizvodi – stanje i procjena kvalitete

Tablica 30. Pregled, ocjena kvalitete (1–5) i sezonalnost ključnih proizvoda

Proizvod / resurs	Glavne karakteristike	Ocjena kvalitete*	Sezonalnost	Ključni nedostaci
More i plaže	3 velike + 5 manjih uvala,	4	6 mjeseci	Gužva 7–8, nedostatak hlada
Nautička marina	220 vezova, ISO 14001, charter baza	5	cjelogodišnje	elite-usluga
Kulturna baština	Stara jezgra, kameni most, crkva sv. Nikole	3	cjelogodišnje	Bez interpretacije
Manifestacije	Ribarska fešta, Magareće trke	4	2–3 dana god.	Kratko trajanje
Gastronomija	20 ugostiteljskih objekata, 1 vinoteka, OPG-ovi	4	6 mjeseci	Nema brendiranja
Aktivni turizam	3 biciklističke staze, 3 pješačke	2	4 mjeseci	Nedovoljno označeno
Ekoturizam	Otok Logorun, farma Ćušin raj	3	4 mjeseci	Nedostaje infrastruktura

Izvor: Ocjena kvalitete temelji se na: certifikatima, recenzijama (Booking/Google), inspeksijskim izvještajima i anketi lokalnih dionika (N = 48, travanj 2024.).

4.4. Ključni potencijali za razvoj i diverzifikaciju

Nautički turizam – prema elitnom segmentu

- Proširenje usluga: **conciierge, chef na brodu, e-check-in, car-wash baraka, spa-wellness kutak**
- Eco-smart standard: **solarne ploče na pontonima, sustav za prikupljanje otpadnih voda, digitalni monitoring plimnosti**
- Indikator uspjeha: **udio 5* gostiju ↑ s 8 % (2023.) na 20 % (2027.)**

Kulturno-baštinski turizam

- Interpretacijski centar “Tribunj – otok most i more” (**adaptacija stare tribunjske (težačko-ribarske) kuće, 250 m²**)
- Tematske rute: **“Šetnjom kroz stoljeća” (QR audio-vodič, “Ribarskim stazama” (noćna ruta po ribarskim „poštama“)**
- Indikator: **broj posjetitelja centra ≥ 15.000 godišnje do 2026.**

Aktivni & outdoor turizam

- Povezivanje na Šibensko-kninsku bike-mrežu: **35 km novih staza (Tribunj–Vodice–NP Krka)**
- Rekreativne regate: **“Tribunj Spring Cup” (travanj) i “Advent Regatta” (prosinac)**
- Indikator: **2.000 aktivnih biciklista/god. i 400 regatnih učesnika**

Ekoturizam – otok Logorun kao “Dalmatian Donkey Heritage Park”

- Uvodni projekt: **uredski kontejner, solarna napajanja, 2 km edukativne staze, volonterski kamp**
- Financiranje: **EU Interreg (green islands) + LAG Šibenik-Knin**
- Indikator: **5.000 posjetitelja/god., 3 edukativne radionice tjedno izvan sezone**

Gastro-turizam – brend “Tribunj Taste”

- Certificirani restorani (**min. 60 % lokalnih sirovina**) → **10 objekata do 2026.**
- Gastro-ruta: **8 točaka (pekara, vinarija, konoba, OPG) s QR kodovima i mikro-website**
- Indikator: **prosječna potrošnja gosta ↑ 15 %, recenzije ≥ 4,6/5**

4.5. Mjere za podizanje kvalitete i standardizacije

Tablica 31. Vremenski okvir i odgovornost

Mjera	Certifikat/standard	Nositelj
Eco-label marina	EU Ecolabel	Marina Tribunj
Bike-friendly destinacija	National label	TZ Tribunj
Heritage hotels (2 objekta)	HR-Croatian Heritage	Privatni investitori
Digitalna platforma destinacije	ISO 27001	Općina Tribunj
Edukacija 50 radnika mjeseca	EU funds (ESF)	Općina Tribunj

Izvor:samostalna izrada

4.6. Produženje sezone – “Tribunj 365” concept

- Proljeće: “Days of Young Wine & Olive Oil” (ožujak), “Tribunj Trail Half-marathon” (travanj)
- Jesen: “Squid Festival” (listopad), “Magareći dani” (studeni – edukacija + volontiranje)
- Zima: “Advent na otoku” (prosinao), “Salt & Silence” wellness weekend (siječanj)

Tablica 32. “Tribunj 365” concept

Indikator	Jed.	2023.	Cilj 2028.	Izvor	Frekvencija
Prosječna ocjena gosta	/ 5	4.3	≥ 4.7	Google/Booking	Kvartalno
Ponovni dolazak	%	22	≥ 35	Anketa TZ	Godišnje
Potrošnja po gostu	€/dan	78	≥ 95	POS	Kvartalno
Certificirani smještaj	%	8	≥ 30	Min. turizma	Godišnje
Van-sezonska noćenja	%	18	≥ 30	eVisitor	Godišnje
Udio lokalnih sirovina	%	35	≥ 60	Kontrolni izvještaji	Godišnje
Zadovoljstvo lokalaca	%	65	≥ 80	Anketa (LAG)	Godišnje
Otpad po gostu	kg/gost	1.9	≤ 1.3	Komunalno	Godišnje

Izvor:samostalna izrada

4.7. Doprinos lokalnoj zajednici

- Zapošljavanje: **+80 cjelogodišnjih radnih mjesta (28 % u sektoru baštine i ekoturizma)**
- Lokalni dobavljači: **obveza minimalno 50 % u certificiranim restoranima**
- Mikro-grantovi: **10.000 €/god. za osnivanje obiteljskih B&B-ova i OPG-izleta**

4.8. Praćenje i evaluacija

Tablica 33. Ključni KPI-ovi, samostalna izrada

KPI	Cilj 2028	Izvor	Frekvencija
Prosječna ocjena gosta (Google/Booking)	≥ 4.7	Revije	Kvartalno
Ponovni dolazak	≥ 35 %	Anketa TZ	Godišnje
Potrošnja po gostu/dan	+20 %	Prodajna mjesta	Kvartalno
Certificirani objekti (% ukupnih)	≥ 30 %	Registri	Godišnje
Van-sezonska noćenja	+30 %	eVisitor	Godišnje
Udio lokalnih sirovina u cert. restoranima	≥ 60 %	Kontrolni izvještaj	Godišnje

Izvor: samostalna izrada

5. Prihvatni kapaciteti Općine Tribunj

Procjena prihvatnog kapaciteta u turizmu za destinaciju Tribunj temelji se na detaljnoj analizi ključnih pokazatelja relevantnih za održivi razvoj turizma. Ova analiza je temelj za praćenje i procjenu utjecaja turizma na područje Tribunja.

Pravilnik o izračunu prihvatnog kapaciteta dijeli pokazatelje na obvezne i dodatne, a njihovo sustavno praćenje omogućuje dubinsko razumijevanje kako turizam utječe na lokalnu zajednicu, posjetitelje, gospodarstvo, prostor i okoliš. Praćenjem ovih pokazatelja moguće je precizno identificirati najopterećenija područja u destinaciji. Dobiveni rezultati služe kao temelj za objektivno sagledavanje pozitivnih i negativnih aspekata turizma te za daljnju definiciju i upravljanje prihvatnim kapacitetom mjesta Tribunj.

Nakon određenja vrijednosti pokazatelja prihvatnog kapaciteta za Tribunj, definirane su prihvatljive razine aktivnosti, odnosno granične vrijednosti koje destinacija može podnijeti bez narušavanja kvalitete prirodnih i društvenih resursa te kvalitete života lokalnog stanovništva, uzimajući u obzir strateške razvojne smjernice Tribunja i relevantne znanstvene nalaze.

Pokazatelji prihvatnog kapaciteta za destinaciju Tribunj analizirani su za dostupne godine na osnovi sekundarnih podataka i primarnih istraživanja provedenih među lokalnom zajednicom i turistima tijekom 2025. godine.

Procjena prihvatnog kapaciteta Tribunja temelji se na cjelovitoj analizi trenutne turističke aktivnosti, kapaciteta infrastrukture, ekoloških pokazatelja te razine zadovoljstva lokalnog stanovništva i posjetitelja. Važno je istaknuti da se prihvatni kapacitet u budućnosti može prilagođavati i optimizirati kroz strateška ulaganja u infrastrukturu, ljudske resurse i razvoj inovativnih turističkih proizvoda.

Za destinaciju Tribunj definirano je kroz obvezne i dodatne pokazatelje prihvatnog kapaciteta, raspoređenih u deset kategorija, što omogućuje sveobuhvatnu i dubinsku analizu ključnih aspekata održivog turističkog razvoja mjesta.

Obavezni pokazatelji

Institucionalni i strateški okvir**Stav o turizmu kao faktoru povećanja blagostanja stanovnika**

Pokazatelj	Stav o turizmu kao faktoru povećanja blagostanja stanovnika	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom cjelokupnih učinaka turizma na kvalitetu života u destinaciji.
	Opis	Prema teoriji društvene razmjene, kao dominantnom teorijskom modelu podrške razvoju turizma, lokalno stanovništvo procjenjuje koristi (npr. ekonomski rast, poboljšanje infrastrukture) i troškove (npr. povećanje troškova života, gubitak kulturnog identiteta) turizma. Percepcija da su koristi veće od troškova povećava vjerojatnost pozitivnog stava prema turizmu. U suprotnom, povećava se vjerojatnost negativnog stava prema turizmu. Stoga praćenje percepcije cjelokupnih učinaka turizma na život u destinaciji predstavlja osnovicu za održivo planiranje i upravljanje turizmom.
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio (%) lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom cjelokupnih učinaka turizma na život u destinaciji procjenjuje se sljedećim pitanjem:</p> <p>PH1. Razmislite kako sve turizam utječe na svakodnevni život u Vašem mjestu – na lokalno gospodarstvo, okoliš, dostupnost javnih sadržaja, sigurnost u mjestu, društveni život, cijene i slično. Uzimajući u obzir i dobre i loše strane turizma, smatrate li da je život u Vašem mjestu:</p> <p>Označite samo jedan odgovor!</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Smanjuje kvalitetu života 2) Pomaže u održanju kvalitete života 3) Pomaže u unaprijeđenu kvalitete života 4) Nema nikakav učinak <p>Udio lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da turizam pomaže u održanju ili unapređenju kvalitete života u mjestu i ukupnog broja ispitanika. % stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života</p> <p>ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje</p>	

	2021.			2025.
	n/a			76,61%

Smještajni kapaciteti

Omjer broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor u odnosu na 100 stanovnika

Pokazatelj	Omjer broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor u odnosu na 100 stanovnika	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira omjer ukupnog broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam (kuće i stanove za odmor iz podataka Porezne uprave umanjene za kuće i stanove za odmor s rješenjem o pružanju komercijalnih usluga smještaja) u destinaciji/zoni, u odnosu na stotinu stalnih stanovnika.
	Opis	Ovim pokazateljem se procjenjuje intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone (mjerene mjesecom s najvećim ostvarenim brojem noćenja u godini) stvara po lokalno stanovništvo, ali i na prostor te infrastrukturu.
	Izvor podataka	1. eVisitor 2. Državni zavod za statistiku, baza „Gradovi u statistici“- Procjena stanovništva, stanje na dan 31. prosinca (https://podaci.dzs.hr/media/bz5hplcj/gradovi-u-statistici.xlsx)
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>broj kreveta u komercijalnom smještaju i kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam na 100 stalnih stanovnika</p> $= \frac{Kkk+Kko}{s} \times 100$ <p>gdje je</p> <p>Kkk- broj turističkih kreveta u komercijalnom smještajnim kapacitetima u destinaciji u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja</p> <p>Kko- procijenjeni broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam u destinaciji</p> <p>S- broj stalnih stanovnika u dedstinacij</p>	

<p>pri čemu se Kko procjenjuje kao umnožak broja kuća i stanova za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam, On, i prosječnog broja kreveta u objektima koji su u sustavu e Visitor registrirani kao Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) ili Stan za odmor (vikendica), ØKKO</p> $\varnothing KKO = \frac{\text{broj kreveta u objektima koji su u sustavu e Visitor registrirani kao izvorna stara obiteljska kuća, Kuća za odmor (vikendica) ili Stan za odmor (vikendica)}}{\text{broj objekata koji su u sustavu e Visitor registrirani kao izvorna stara obiteljska kuća, Kuća za odmor (vikendica) ili Stan za odmor (vikendica)}}$ $Kko = On \times \varnothing Kko$				
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
1268,07	1291,17	1317,63	1305,51	1361,22

Omjer broja kreveta u nekomercijalnom smještaju u odnosu na 100 stanovnika

Pokazatelj	Omjer broja kreveta u nekomercijalnom smještaju u odnosu na 100 stanovnika			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira omjer broja kreveta u nekomercijalnom smještaju (kućama i stanovima za odmor) u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika.		
	Opis	Ovim pokazateljem se procjenjuje intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i na prostor te infrastrukturu.		
	Izvor podataka	1. eVisitor 2. Državni zavod za statistiku, baza „Gradovi u statistici“- Procjena stanovništva, stanje na dan 31. prosinca (https://podaci.dzs.hr/media/bz5hplcj/gradovi-u-statistici.xlsx)		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Broj kreveta u nekomercijalnom smještaju na= $K \frac{Kno}{S} \times 100$ 100 stalnih stanovnika</p> <p>gdje su Kno- broj kreveta u nekomercijalnom smještaju S- broj stalnih stanovnika u destinaciji</p>			
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.

269,82	281,38	285,19	294,04	301,57
--------	--------	--------	--------	--------

Omjer broja smještajnih objekata u domaćinstvu te kućama i stanovima za odmor u odnosu na broj stanova za stalno stanovanje

Pokazatelj	Omjer broja smještajnih objekata u domaćinstvu te kućama i stanovima za odmor u odnosu na broj stanova za stalno stanovanje			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira odnos broja smještajnih objekata za iznajmljivanje u domaćinstvu te kuća/stanova za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam prema broju stanova za stalno stanovanje u destinaciji		
	Opis	Veliki broj nekretnina koji služe kao smještajni objekti u domaćinstvu, te kuće i stanovi za odmor mogu promijeniti prirodu destinacije, naročito kada broj kuća i stanova za odmor preraste broj objekata za stalno stanovanje. Zbog toga ovaj pokazatelj može pomoći prepoznavanju tog fenomena prije nego što postane problem.		
	Izvor podataka	1. eVisitor 2. eVisitor/ podaci JLS o broju stambenih objekata koji se koriste za odmor, podaci nadležnog poreznog tijela koje je člankom 2. stavkom 1. Zakona o lokalnim porezima definirano kao porezno tijelo JLP(R)S u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza ili ispostava Porezne uprave. 3. Podaci JLS.		
Metodologija izračuna pokazatelja	Broj smještajnih objekata u domaćinstvu te kuća i stanova za odmor na broj stanova za stalno stanovanje $= \frac{Osd + On \square}{Oss}$ gdje su: Osd - broj komercijalnih smještajnih objekata registriranih u eVisitoru kao podvrste Objekti u domaćinstvu, Apartman, Kuća za odmor, Sobe za iznajmljivanje i Studio apartman. On- broj kuća i stanova za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam Oss- broj objekata koji se koriste za stalno stanovanje			
2021.				2025.
1,79				2,29

Broj kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor na 100 m2 građevinskog područja naselja

Pokazatelj	Broj kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor na 100 m2 građevinskog područja naselja			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj registriranih stalnih kreveta u komercijalnom smještaju i kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam po izgrađenih 100 m2 građevinskog područja naselja.		
	Opis	S obzirom da se komercijalna i nekomercijalna turistička aktivnost može odvijati u zonama stanovanja i zonama mješovite namjene, sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora za turističku namjenu može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana (neizgrađena) područja.		
	Izvor podataka	1. eVisitor 2. JLS/nadležno porezno tijelo/druge ekspertne procjene 3. JLS + PPUG/O (prostorni planovi uređenja gradova/ općina)		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>broj turističkih kreveta u komercijalnom smještaju i kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam na 100 m2 građevinskog područja naselja</p> $= \frac{Kkk+Kko}{Ps} \times 100$ <p><i>KKK</i>– broj turističkih kreveta u komercijalnim smještajnim kapacitetima u destinaciji u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja, <i>KKO</i>– procijenjeni broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam u destinaciji, <i>PS</i>– površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja i mješovite namjene (m2). Brojevi <i>KKK</i> i <i>KKO</i> preuzimaju se iz pokazatelja 2.1.</p>			
2021.				2025.
0,47				0,51

Struktura smještajnih kapaciteta izražena u postotnim udjelima

Pokazatelj	Struktura smještajnih kapaciteta izražena u postotnim udjelima	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja postotne udjele stalnih kreveta po vrstama komercijalnih smještajnih objekata iz eVisitora (hoteli, kampovi, objekti u domaćinstvu i ostalo) te kuće i stanovi za odmor koji se te kuće i stanovi za odmor koji se ne koriste za kratkoročni najam u ukupnoj brojci raspoloživih stalnih kreveta u destinaciji.
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji prikazati stanje strukture ukupnog smještajnog kapaciteta u destinaciji što ustvari ukazuje na stupanj razvijenosti smještajne ponude, ali i tendencije u razvoju turizma na području destinacije.
	Izvor podataka	1.-4. eVisitor 5. Pokazatelj 2.1
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Pokazatelj se izračunava za zonu za svaku godinu.</p> <p>HOT – broj kreveta u hotelima KMP – broj kreveta u kampovima DOM – broj kreveta u objektima u domaćinstvu PKS – broj kreveta u preostalom komercijalnom smještaju Kko- procijenjeni broj kreveta u kućama i stanovima za odmor koji se koriste za kratkoročni najam (preuzima se iz pokazatelja 2.1)</p> <p>Udio smještajnog kapaciteta u HOT</p> $\frac{HOT}{HOT + KMP + DOM + PKS + Kko} \times 100$ <p>Udio smještajnog kapaciteta u KMP</p> $\frac{KMP}{HOT + KMP + DOM + PKS + Kko} \times 100$ <p>Udio smještajnog kapaciteta u DOM</p> $\frac{DOM}{HOT + KMP + DOM + PKS + Kko} \times 100$ <p>Udio smještajnog kapaciteta u PKS</p> $\frac{PKS}{HOT + KMP + DOM + PKS + Kko} \times 100$	

	Udio smještajnog kapaciteta u Kko			
	$\frac{Kko}{HOT + KMP + DOM + PKS + Kko} \times 100$			
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
HOT 0,95%	0,93%	0,91%	0,92%	0,88
KMP 0%	0%	0%	0%	0%
DOM 54,72%	54,99%	55,26%	54,55%	55,07%
PKS 8,91%	8,64%	8,67%	9,31%	8,97%
Kko 35,42%	35,43%	35,16%	35,22%	35,08%

Turistička potražnja

Intenzitet stacionarnog, komercijalnog i nekomercijalnog, turizma kao omjer prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone

Pokazatelj	Intenzitet stacionarnog, komercijalnog i nekomercijalnog, turizma kao omjer prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira prosječan dnevni broj turista u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u odnosu na ukupan broj stalnih stanovnika i to u vršnim danima turističke sezone.
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti intenzitet tzv. stacionarnog turizma koji ne uključuje jednodnevne posjetitelje i nautiku. Ustvari se pokazateljem nastoji procijeniti razina objektivnog opterećenja koju stacionarni turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu.
	Izvor podataka	1. Prosječni dnevni broj turista 2. Stalni stanovnik destinacije
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava za JLS i zonu za svaku godinu, a ukoliko destinaciju čini više JLS onda i za svaku JLS. Formula za izračun prosječnog broja turista u 5 dana turističke sezone (PBT): $PBT_i = 15 \sum NT_{ii} + 4i$, pri čemu i poprimavrijednostiod 1.siječnjado 27.prosinca Formula za izračun pokazatelja:	

2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
n/a	n/a	n/a	0,42	n/a

Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama

Pokazatelj	Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i nekomercijalnom smještaju te jednodnevnih posjetitelja koji su nezadovoljni gužvama na ulicama, trgovima i atrakcijama (javnim prostorima) u mjestu u kojem borave.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkoviti su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva posjetitelja i zadovoljstva određenim elementima turističke ponude destinacije, važno je pratiti i eventualne negativne utjecaje na doživljaj boravka gostiju u našim destinacijama. Ovim se pokazateljem prati udio posjetitelja koje je zasmatala gužva na javnim prostorima u destinaciji i tako negativno utjecala na njihov boravak.
	Izvor podataka	Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio posjetitelja nezadovoljnih radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: <i>PH1. U kojoj Vam mjeri gužva na ulicama/trgovima/atrakcijama predstavlja problem tijekom Vašeg boravka u destinaciji? Odgovorite na ljestvici od 1 - 'uopće nije problem' do 7- 'jako ozbiljan problem'.</i> Sažeti prikaz varijable: Varijabla (pitanje) Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice	

Sažeti prikaz varijable:				
Varijabla (pitanje)	Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice			
	1	7		
Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji (PH1)	Uopće nije problem	Jako ozbiljan problem		
$\% \text{ posjetitelja nezadovoljnih radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji (R1)} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanju PH1}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH1}} \times 100$				
2021.				2025.
n/a				14.71

Resursno atrakcijska osnova Koncentracija materijalnih atrakcija na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama

Pokazatelj	Koncentracija materijalnih atrakcija na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je koncentracija materijalnih atrakcija na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama.
	Opis	Materijalne atrakcije važan su aspekt ukupne turističke ponude destinacije te veća koncentracija atrakcija doprinosi povećanoj prepoznatljivosti destinacije/definiranih zona. No, istodobno, koncentracija atrakcija može biti i generator brojnih negativnih eksternalija iskazanih kroz pritisak turista na neko područje, narušavanje kvalitete života lokalnih stanovnika, ali i narušavanje zaštite atrakcija.
	Izvor podataka	1. Popis materijalnih atrakcija destinacije iz Plana upravljanja destinacijom
Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer broja materijalnih atrakcija na području zone i površine zone u hektarima, na sljedeći način, gdje su: KMA: koncentracija materijalnih atrakcija DMA: materijalne atrakcije u zoni iz Plana upravljanja destinacijom PZ: površina zone izražena u hektarima $KMA = DMA / PZ$	

2021.				2025.
n/a				0,71

Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama

Pokazatelj	Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama iskazana dnevnim brojem usluženi osoba po sjedalu u vrijeme vršnih dana turističke sezone
	Opis	Ugostiteljski sadržaji iz djelatnosti restorana te pripreme i usluživanja prehrane, pića i napitaka važan su aspekt ukupne turističke ponude destinacije te njihova veća koncentracija doprinosi povećanoj prepoznatljivosti destinacije/definiranih zona. No, istodobno koncentracija ovih sadržaja (ovisno o obilježjima ponude, radnog vremena i segmenata potražnje) može biti i generator brojnih negativnih eksternalija iskazanih kroz pritisak turista na neko područje, buku i sanitarne uvjete, narušavanje kvalitete života lokalnih stanovnika, ali i narušavanje zaštite spomenika kulture odnosno ukupne resursne osnove.
	Izvor podataka	1. TuRegistar (https://eturizam.gov.hr/turegistar/)/ nadležna županijska tijela za izdavanje rješenja 2. Porezna uprava 3. Tomas Hrvatska: prosječan broj osoba na putovanju iz podataka o pratnji na putovanju u županiji/regiji u kojoj se zona/destinacija nalazi
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Pokazatelj Iskorištenost sjedala na otvorenom i zatvorenom prostoru u restoranima, ostalim objektima za pripremu i usluživanje hrane te objektima za pripremu i usluživanje pića mjerena brojem usluženi osoba po sjedalu u danima vršne sezone izračunava se prema formuli:</p> <p>FORMULA</p> $IS = \frac{\frac{BFR}{5} \times PBO}{BS_R + BS_B}$ <p>gdje su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - BFR: Broj fiskaliziranih računa izdanih tijekom petodnevnog razdoblja na otvorenom i zatvorenom prostoru u restoranima, ostalim objektima za pripremu 	

	<p>i usluživanje hrane te objektima za pripremu i usluživanje pića na području zone/destinacije; podatak se dijeli s brojem pet da se dobije prosječan broj fiskaliziranih računa tijekom dana vršne sezone</p> <p>- BSR: Broj sjedala na otvorenom i zatvorenom prostoru u restoranima, ostalim objektima za pripremu i usluživanje hrane</p> <p>- BSB: Broj sjedala na otvorenom i zatvorenom prostoru u objektima za pripremu i usluživanje pića</p> <p>- PBO: Prosječan broj osoba na putovanju iz podataka o pratnji na putovanju u županiji/regiji u kojoj se zona/destinacija nalazi iz posljednjeg raspoloživog istraživanja Tomas Hrvatska</p>			
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

Kakvoća voda za kupanje na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujna u odnosu na ostatak godine (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan)

Pokazatelj	Kakvoća voda za kupanje na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujna u odnosu na ostatak godine (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan)	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je ocjena kakvoće kopnene, odnosno morske vode za kupanje, koja daje informaciju o stanju voda/mora za kupanje i rekreaciju unutar vremenskog razdoblja trajanja sezone kupanja na lokacijama uzorkovanja. Ocjene su javno dostupne u cilju zaštite zdravlja kupaca, održivog gospodarenja plažama te informiranja javnosti.
	Opis	<p>Ovisno o lokaciji destinacije, pokazatelj prati:</p> <p>a) kakvoću vode za kupanje na kopnu (površinske vode za kupanje), koja se prati tijekom sezone kupanja na vodama kopna (od lipnja do rujna), prema standardima za ocjenu kakvoće sukladno uredbi kojom se uređuje kakvoća vode za kupanje (Pokazatelj se iskazuje kao godišnja ocjena kakvoće vode za kupanje i prikazuje simbolom odgovarajuće boje: ocjena izvrsno-plavo; dobro-zeleno; zadovoljavajuće-žuto; nezadovoljavajuće-crveno.</p> <p>i/ili</p> <p>b) kakvoću mora za kupanje na plažama tijekom sezone kupanja (od lipnja do rujna), prema standardima Uredbe kojom se uređuje kakvoća mora za kupanje. Pokazatelj se iskazuje kao konačna ocjena kakvoće mora za kupanje i prikazuje simbolom odgovarajuće boje: ocjena izvrsno-plavo;</p>

		dobro-zeleno; zadovoljavajuće-žuto; nezadovoljavajuće-crveno.		
	Izvor podataka	<p>1. JLS (službene mrežne stranice) i županijski/gradski zavodi za javno zdravstvo (obavljaju nadzor nad vodom za kupanje i rekreaciju)</p> <p>2. JLS (službene mrežne stranice) i županijski/gradski zavodi za javno zdravstvo (obavljaju nadzor nad kakvoćom mora za kupanje)</p> <p>Podacima se može pristupiti putem mrežnih stranica: https://vrtlac.izor.hr/kakvoca/; https://vrtlac.izor.hr/geoportal/; https://vrtlac.izor.hr/ords/bazapokpub/bindex; a nalaze se i u : Nacionalnom godišnjem izvješću: Izvješće o kakvoći mora za kupanje u Republici Hrvatskoj (MZOZT) te u Nacionalnom godišnjem izvješću: Izvješće o kakvoći vode za kupanje na površinskim vodama u Republici Hrvatskoj (Hrvatske Vode).</p>		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Ocjena kopnene vode za kupanje na kopnu te ocjena morske vode za kupanje na plažama određuje se temeljem propisanih graničnih vrijednosti mikrobioloških pokazatelja i drugih značajki (meteorološka ispitivanja, temperatura, vidljiva i iznenadna onečišćenja). Ocjena za kakvoću kopnene vode za kupanje, odnosno mora za kupanje daje se u sezoni za kupanje (navodi se godina) za određenu destinaciju u odnosu na lokaciju/mjernu točku (postaju za mjerenje), a u izrazu: Izvrsno, Dobro, Zadovoljavajuće ili Nezadovoljavajuće.</p>			
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Izvrsno	Izvrsno	Izvrsno	Izvrsno	Izvrsno

Raspoloživa površina plaže po kupaču u danima vršne turističke sezone, (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan)

Pokazatelj	Raspoloživa površina plaže po kupaču u danima vršne turističke sezone (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan)
-------------------	--

Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena raspoloživog ukupnog kupališnog prostora u danima vršne turističke sezone po potencijalnom kupaću. Ukupni kupališni prostor je površina plaža te svih ostalih obalnih prostora koji se mogu (i već se koriste) za kupanje, a nisu razvojnim dokumentima definirani kao plaže. Pokazatelj se računa samo za destinacije za koje je relevantan.
	Opis	Kupališni prostori i plaže nezaobilazan su dio ponude brojnih destinacija, ali i narušavanja kvalitete destinacije iz perspektive posjetitelja. Stoga je nužno kontinuirano voditi računa o raspoloživosti plaža i ostalih pogodnih kupališnih prostora.
	Izvor podataka	<p>1. Plan upravljanja pomorskim dobrom /Nacionalni program upravljanja i uređenja morskih plaža i/ili procjena eksperta temeljem podataka iz ICZM Protokola – zajednički pokazatelj 16 „Duljina obalne crte podložne fizičkim poremećajima zbog utjecaja izgrađenih struktura“; Digitalni model reljefa, DOF (digitalna ortofotokarta) i HOK (Hrvatska osnovna karta) podloge i terenskog (vizualnog) pregleda</p> <p>2. Sukladno izračunu pokazatelja prema metodološkom okviru navedenom u točki 3.1. ovog dokumenta</p> <p>3. Procjena broja jednodnevnih posjetitelja temeljem praćenja prometnih tokova i posjetitelja u različitim oblicima nautičkog turizma (zaustavljanje i boravak u destinaciji do 24 sata bez ostvarenog noćenja). Alternativno je moguće primijeniti metode daljinskog istraživanja bespilotnim letjelicama; prebrojavanjem posjetitelja na pojedinim lokacijama (npr. na lokacijama za ukrcaj/iskrcaj turističkih autobusa, parkiralištima, lukama i sl.) te je moguće pratiti broj posjetitelja korištenjem podataka o mobilnom pozicioniranju (mobile positioning data).</p> <p>4. Državni zavod za statistiku: Procjena stanovništva, stanje na dan 31. prosinca (GRADOVI U STATISTICI, https://podaci.dzs.hr/hr/statistika-u-nizu/)</p>
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Pokazatelj <i>Raspoloživa površina kupališnog prostora po kupaću u danima vršne turističke sezone</i> izračunava se sukladno sljedećoj formuli:</p> <p><i>Raspoloživa površina kupališnog prostora po kupaću u danima vršne turističke sezone</i></p> <p>=</p> <p><i>Površina kupališnog prostora (zbroy površina plaža i procijenjenog ostalog kupališnog prostora) u m2 na području destinacije/JLS</i></p> <p><i>Ukupan (potencijalni) broj kupaća</i></p> <p><i>Ukupan (potencijalni) broj kupaća=broj turista + broj jednodnevnih posjetitelja + broj lokalnih stanovnika</i></p> <p>Broj turista i jednodnevnih posjetitelja računa se u dane vršne sezone.</p>	

2021.				2025.
10,01				7,98

Kakvoća zraka na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujn u odnosu na ostatak godine

Pokazatelj	Kakvoća zraka na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujn u odnosu na ostatak godine	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je ocjena kvalitete zraka koja daje informaciju o razini onečišćenosti zraka na području jedinica lokalne (regionalne) samouprave (zone/aglomeracije) u cilju zaštite zdravlja ljudi, održivosti destinacije te informiranja javnosti.
	Opis	Prema zakonu kojim se uređuje zaštita zraka, prva (I) kategorija kvalitete zraka je ocjena koja se dodjeljuje za čist ili neznatno onečišćen zrak, dok je druga (II) kategorija kvalitete zraka ocjena koja se dodjeljuje u slučaju onečišćenog zraka. Ocjene se dobivaju temeljem mjerenja onečišćujućih tvari u zraku na mjernim postajama jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave za praćenja kvalitete zraka, prema Programu mjerenja kvalitete zraka. Uredbom kojom se utvrđuje popis mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i klasifikacija mjernog mjesta. Popis postaja i ocjena prema pojedinim onečišćujućim tvarima dostupan je na: https://iszz.azo.hr/iskzl/emeta.htm). Za određivanje kategorije kvalitete zraka uzimaju se u obzir koncentracije svih onečišćujućih tvari u zraku te se na razini zone/aglomeracije preuzima informacija o stupnju kvalitete zraka iz objedinjenih izvješća o kvaliteti zraka Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije i Državnog hidrometeorološkog zavoda (MZOZT/DHMZ).
	Izvor podataka	MZOZT, Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske: https://www.haop.hr/hr/godisnja-izvjesca-o-pracenju-kvalitete-zraka-na-podrucju-republike-hrvatske/godisnja-izvjesca-o-i/ili-DHMZ
Metodologija izračuna pokazatelja	Podatak o kvaliteti zraka (I ili II kategorija) preuzima se iz objedinjenog izvješća RH (MZOZT ili DHMZ). Ocjene I i II kategorije kvalitete zraka prikazane su u navedenim izvješćima za zone i aglomeracije, prema Programu mjerenja kvalitete zraka. Napomena: U zonama i aglomeracijama u kojima su zabilježena prekoračenja graničnih i/ili ciljnih vrijednosti onečišćujućih tvari u zraku, nadležna upravna tijela JLS odnosno Grada Zagreba imaju obavezu donošenja Akcijskih planova za poboljšanje kvalitete zraka te osigurati provođenje mjera iz predmetnih	

	planova pa je dodatne podatke moguće pronaći i u tim dokumentima.			
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija	I kategorija

Utjecaj turizma na izgled destinacije

Pokazatelj	Utjecaj turizma na izgled destinacije			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji smatraju da turistički razvoj pozitivno utječe na izgled destinacije u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.		
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Promjene u izgledu destinacije uslijed turističkog razvoja ne utječu samo na percepciju turizma iz perspektive lokalnog stanovništva, već i na atraktivnost destinacije iz perspektive njenih posjetitelja.		
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio (%) lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na izgled destinacije procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>PH2. Kako turistički razvoj utječe na izgled mjesta – postaje li ono uslijed turističkog razvoja ružnije ili ljepše? Odgovorite koristeći ocjene od 1 = 'Puno ružnije' do 5 = 'Puno ljepše', pri čemu je 3 = 'Niti ružnije niti ljepše'.</i></p> <p>Udio lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na izgled destinacije računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da uslijed turističkog razvoja destinacija postaje ljepša i ukupnog broja ispitanika:</p> <p>FORMULA</p> $\% \text{ stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na izgled destinacije} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5 na pitanje PH2}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje PH2}} \times 100$			
2020.	.			2025.

n/a				60,77% s pozitivnom percepcijom
-----	--	--	--	---------------------------------

Utjecaj turizma na korištenje javnog prostora

Pokazatelj	Utjecaj turizma na korištenje javnog prostora			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji smatraju da turistički razvoj pozitivno utječe na korištenje javnog prostora u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.		
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Promjene u korištenju javnog prostora nastale uslijed turističkog razvoja mogu život lokalnog stanovništva učiniti više ili manje ugodnim, signalizirajući potrebu pravodobnih prilagodbi u upravljanju turističkim razvojem kako bi se osigurala njegova održivost i unaprijedilo blagostanje lokalnog stanovništva		
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva		
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na korištenje javnog prostora procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>PH3. Što mislite o načinu korištenja javnog prostora u Vašem mjestu, je li turizam javni prostor (rivu, gradske ulice i trgove, zelene površine) učinio manje ili više prikladnim za Vaše potrebe? Odgovorite koristeći ocjene od 1 = 'Puno manje' do 5 = 'Puno više', pri čemu je 3 = 'Niti manje niti više'.</i> Udio lokalnog stanovništva s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na korištenje javnog prostora računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da uslijed turističkog razvoja javni prostor postaje prikladniji za potrebe lokalnog stanovništva i ukupnog broja ispitanika:			
2021.				2025.
n/a				43,85%

Zadovoljstvo ljepotom i uređenošću mjesta (kulturni i prirodni aspekti) kao i glavnih atrakcija

Pokazatelj	Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja ljepotom i uređenošću mjesta (kulturni i prirodni aspekti) kao i glavnih atrakcija	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i nekomercijalnom smještaju te jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni ljepotom i uređenošću mjesta.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva posjetitelja, važno je pratiti i zadovoljstvo određenim elementima ponude. Ovdje se preporuča praćenje zadovoljstva posjetitelja ljepotom i uređenošću mjesta (kulturni i prirodni aspekti), kao i glavnih atrakcija.
	Izvor podataka	Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja ljepotom mjesta mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: <i>PH2. Koliko ste zadovoljni ljepotom mjesta?</i> <i>1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 – 'Niti zadovoljna niti nezadovoljan'.</i></p> <p>Udio zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja uređenošću mjesta mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: <i>PH3. Koliko ste zadovoljni uređenošću mjesta?</i> <i>1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 – 'Niti zadovoljna niti nezadovoljan'.</i></p> <p>Udio zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja uređenošću glavnih atrakcija u ovoj destinaciji mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: <i>PH4. Koliko ste zadovoljni uređenošću glavnih atrakcija u ovoj destinaciji?</i> <i>1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 – 'Niti zadovoljna niti nezadovoljan'.</i></p> <p><i>Sažeti prikaz varijabli</i> Varijabla (pitanje) Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice</p> <p>Zadovoljstvo ljepotom mjesta (PH2) U potpunosti nezadovoljan/na</p>	

	Niti zadovoljan niti nezadovoljan U potpunosti zadovoljan/na			
	Zadovoljstvo uređenošću mjesta (PH3) U potpunosti nezadovoljan/na Niti zadovoljan niti nezadovoljan U potpunosti zadovoljan/na			
2021.				2025.
n/a				Ljepotom mjesta: 82,35%
n/a				Uređenošću: 67,65%
n/a				Uređenost glavnih atrakcija: 67,65%

Okoliš

Razina buke u danima vršne turističke sezone u odnosu na ostatak godine u zonama mješovite namjene po danu i noći

Pokazatelj	Razina buke u danima vršne turističke sezone u odnosu na ostatak godine u zonama mješovite namjene po danu i noći	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati razinu buke u vanjskom prostoru u danima vršne sezone u odnosu na ostatak godine u zonama mješovite namjene koje su od interesa za turizam.
	Opis	Prema zakonu kojim se uređuje zaštita od buke Karte buke čine stručnu podlogu za izradu prostornih planova te su koristan instrument upravljanja bukom okoliša. Omogućavaju izradu akcijskih planova, učinkovitije prostorno planiranje, planiranje zaštite postojećih prostora od izvora buke te provedbu akustičkog planiranja, kao i ocjenjivanja izloženosti stanovništva prekomjernim razinama buke. Zaštitu od buke obvezni su provoditi i osigurati njezino provođenje tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne i fizičke osobe koje obavljaju registrirane djelatnosti. Primjerice, gospodarski subjekti u djelatnostima ugostiteljstva i trgovine prije ishođenja rješenja o ispunjavanju minimalno tehničkih uvjeta (MTU) moraju ishoditi rješenje Ministarstva zdravstva da su ispunjeni uvjeti zaštite od

		buke. Inspekcijski nadzor nad primjenom navedenog Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavljaju sanitarni inspektori Državnog inspektorata.		
	Izvor podataka	1.-2. Jedinice lokalne samouprave		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p><i>Sukladno Zakonu kojim se uređuje zaštita od buke i pripadajućem Pravilniku kojim se uređuje najviša dopuštena razina buke, razina buke mjeri se u zonama mješovite namjene od interesa za turizam izračunava prema odabranim indikatorima u 7 uzastopnih dane u vršnom mjesecu turističke sezone i uspoređuje s vrijednostima karte buke i vrijednosti navedenih u Tablici 1 Pravilnika.</i></p> <p>Mjerenjem se utvrđuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lday (indikator dnevne buke) jest indikator buke za vremensko razdoblje ‘dan’; - Lnight (indikator noćne buke) jest indikator buke koja uzrokuje poremećaj sna za vremensko razdoblje ‘noć’. <p>Dan traje 12 sati, od 7 do 19 sati, večer traje 4 sata, od 19 do 23 sata, a noć traje 8 sati, od 23 do 7 sati.</p> <p>U Tablici 1. Pravilnika iskazane su najviše dopuštene ocjenske razine buke u otvorenome prostoru. Za izradu ovog pokazatelja (u smislu usporedbe izmjerenih vrijednosti i vrijednosti navedenih u Tablici 1.) u obzir se uzimaju Lday i Lnight.</p>			
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

Iritacija razinom buke u vrijeme turističke sezone

Pokazatelj	Iritacija razinom buke u vrijeme turističke sezone			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika uznemirenih bukom tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji		
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Buka je faktor iritacije koji doprinosi povećanom stresu u svakodnevnom životu te tako može negativno utjecati na blagostanje lokalnog stanovništva. Znatna zastupljenost iritacije bukom signalizira potrebu pravodobnih prilagodbi u upravljanju turističkim razvojem kako bi se osigurala njegova održivost.		
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p><i>Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni bukom tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem:</i></p> <p><i>PH4. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li buka veliki problem, mali problem ili uopće nije problem?</i></p> <p><i>1. Veliki problem</i></p> <p><i>2. Mali problem</i></p> <p><i>3. Nije problem</i></p> <p><i>9. Ne znam/ne mogu ocijeniti</i></p> <p>Udio lokalnog stanovništva uznemiren bukom tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je buka veliki problem i ukupnog broja ispitanika:</p> <p>FORMULA</p>			
2021.				2025.
n/a				16,54

Utjecaj buke na kvalitetu boravka

Pokazatelj	Utjecaj buke na kvalitetu boravka			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i nekomercijalnom smještaju te jednodnevnih posjetitelja koji su nezadovoljni utjecajem buke na kvalitetu boravka u mjestu.		
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva posjetitelja i zadovoljstva određenim elementima turističke ponude destinacije, važno je pratiti i eventualne negativne utjecaje na doživljaj boravka gostiju u našim destinacijama. Ovim se pokazateljem prati udio posjetitelja koje je zasmatala buka u mjestu boravka i tako negativno utjecala na njihov boravak.		
	Izvor podataka	Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p><i>Udio posjetitelja nezadovoljnih radi utjecaja buke na kvalitetu smještaja mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja:</i></p> <p><i>PH5. U kojoj Vam mjeri buka na javnim prostorima (ulicama, trgovima, atrakcijama) predstavlja problem tijekom Vašeg boravka u destinaciji? Odgovorite na ljestvici od 1 - 'uopće nije problem' do 7 – 'jako ozbiljan problem'.</i></p> <p><i>Udio posjetitelja koji su nezadovoljni radi buke u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika s ocjenom 6 ili 7 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na to pitanje:</i></p> <p><i>Pokazatelj se računa zasebno za tri glavna segmenta turističke potražnje: turiste u komercijalnim smještajnim objektima, turiste u nekomercijalnom smještaju i jednodnevne posjetitelje.</i></p>			
2021.				2025.

n/a				20,59
-----	--	--	--	-------

Prostor

Udio stambenih jedinica turističke namjene (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) u ukupnom broju stambenih jedinica

Pokazatelj	Udio (%) stambenih jedinica turističke namjene (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) u ukupnom broju stambenih jedinica			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio kuća i stanova za odmor u ukupnom broju stambenih objekata u destinaciji.		
	Opis	Veliki broj nekretnina koji služe kao kuće i stanovi za odmor može promijeniti prirodu destinacije, naročito kada broj kuća i stanova za odmor preraste broj objekata za stalno stanovanje. Zbog toga ovaj indikator može pomoći prepoznavanju tog fenomena prije nego što postane problem.		
	Izvor podataka	1. eVisitor 2. eVisitor 3. Podaci JLS. Alternativno se mogu koristiti i podatci DZS-a.		
Metodologija izračuna pokazatelja	$\text{brojkućaistanovazaodmorna} \times 100 \text{ objekata ukojimasestavno živi} = \frac{ONO + OODOSS}{\text{ukupno stanovanje}} \times 100$ gdje su: <i>ONO</i> – broj objekata koji su u sustavu eVisitor registrirani unutar podvrsta Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica), Kuća za odmor (vikendica) te Stan za odmor (vikendica) kuća, <i>OOD</i> – broj objekata koji su u sustavu eVisitor registrirani unutar podvrste Objekti u domaćinstvu, <i>OSS</i> – broj objekata koji se koriste za stalno stanovanje			
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
179,37	186,03	190,47	189,54	195,08

Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene

Pokazatelj	Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području građevinskih područja naselja.
	Opis	Pokazatelj ukazuje na najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području građevinskih područja naselja, uključujući gradnju na neizgrađenim dijelovima te rekonstrukciju i prenamjenu.
	Izvor podataka	<p>1. Važeći prostorni planovi sukladno zakonu kojim se uređuje prostorno planiranje (DPPR, PPPPO, PPUG/O).</p> <p>Napomena: Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, ukoliko podaci iz prostornog plana značajno odstupaju od stvarnog stanja izgrađenosti, provodi se analiza stvarne izgrađenosti građevinskih područja naselja na temelju DOF snimka.</p> <p>2. Važeći prostorni planovi niže razine/užeg područja (GUP, UPU (DPU) ili alternativno vizualnim pregledom DOF snimka</p> <p>Napomena: Ekspertnom analizom urbanista na temelju važećih prostornih planova niže razine/užeg područja (GUP, UPU (DPU). Alternativno, ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, analizira se na temelju vizualnog pregleda DOF snimka.</p> <p>3. Podatci DOF snimka, digitalne katastarske podloge i uvjeta prostornih planova (DPPR, PPPPO, PPUG/O, GUP, UPU).</p> <p>Napomena: Ekspertnom analizom urbanista na temelju DOF snimka, digitalne katastarske podloge i uvjeta prostornih planova (DPPR, PPPPO, PPUG/O, GUP, UPU).</p> <p>4. Važeći prostorni planovi (DPPR, PPPPO, PPUG/O, GUP, UPU).</p> <p>Napomena: Ekspertnom analizom urbanista na temelju uvjeta važećih prostornih planova (DPPR, PPPPO, PPUG/O, GUP, UPU). Ovisno o ekspertnoj procjeni, daje se naznaka ukoliko je vjerojatno da je postojeća izgradnja već veća od najveće moguće prema prostornom planu (npr. veća gustoća izgrađenosti u starogradskoj jezgri od danas moguće prema uvjetima prostornog plana i/ili ukoliko postojeće građevine većinom imaju najveći dozvoljeni ili veći broj etaža od najvećeg dozvoljenog i sl.)</p> <p>5. Ekspertna analiza urbanista prema metodologiji izračuna za pokazatelj 6.3.</p>
Metodologija	<i>Najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području izgrađenih</i>	

izračuna pokazatelja	<p><i>dijelova građevinskih područja naselja</i></p> <p>=</p> <p><i>Ukupni broj prosječnih građevnih čestica u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja</i></p> <p><i>Najveći dozvoljeni broj stambenih jedinica na prosječnoj građevnoj čestici</i></p> <p><i>Ukupni broj prosječnih građevnih čestica u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja</i></p> <p>=</p> <p><i>Površina izgrađenog dijela građevinskih područja naselja stambene i mješovite namjene</i></p> <p><i>Prosječna površina građevne čestice u izgrađenom dijelu</i></p> <p><i>Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene</i></p> <p>=</p> <p><i>Najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području izgrađenih dijelova građevinskih područja naselja</i></p> <p><i>Mogućnosti nove</i></p> <p><i>Stambene</i></p> <p><i>izgradnje na</i></p> <p><i>neizgrađenim</i></p> <p><i>površinama</i></p> <p><i>mješovite</i></p> <p><i>namjene</i></p> <p><i>građevinskog</i></p> <p><i>područja naselja</i></p>			
	2021.	2022.	2023.	2024-
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja

Pokazatelj	Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području neizgrađenih dijelova građevinskih područja naselja
	Opis	Pokazatelj ukazuje na najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području planiranih neizgrađenih građevinskih područja naselja, a temeljem uvjeta koji su propisani u prostornim planovima

	Izvor podataka	1. eVisitor 2. Državni zavod za statistiku, baza „Gradovi u statistici“- Procjena stanovništva, stanje na dan 31. prosinca (https://podaci.dzs.hr/media/bz5hplcj/gradovi-u-statistici.xlsx)		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>1. Važeći prostorni planovi (DPPR, PPPPO, PPUG/O).</p> <p>Napomena: Ekspertnom analizom urbanista na temelju važećih prostornih planova (DPPR, PPPPO, PPUG/O). Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, ukoliko podaci iz prostornog plana značajno odstupaju od stvarnog stanja izgrađenosti, vrši se analiza stvarne izgrađenosti građevinskih područja naselja na temelju DOF snimka.</p> <p>2. Važeći prostorni planovi niže razine/užeg područja (GUP, UPU (DPU))</p> <p>Napomena: Ekspertnom analizom urbanista na temelju važećih prostornih planova niže razine/užeg područja (GUP, UPU (DPU)). Alternativno, ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista (npr. ukoliko nisu izrađeni prostorni planovi niže razine/užeg područja) može se pristupiti procjeni, u odnosu na postojeću izgradnju i karakteristike naselja (od ukupne stvarne površine neizgrađenog dijela građevinskih područja naselja oduzima se postotak za koji se procjenjuje da će biti namijenjen za druge sadržaje u naselju – promet, rekreacija, zelenilo, gospodarski sadržaji i sl.)</p> <p>3. Ekspertna analiza urbanista na temelju uvjeta važećih prostornih planova.</p> <p>Napomena: Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, u odnosu na prostorne karakteristike promatranog područja i prostorno-planske uvjete, može se utvrditi za pojedino naselje ili dio naselja, te ovisno o tipovima građevina koje se mogu graditi (npr. obiteljska kuća, više-obiteljska kuća, višestambena građevina i sl.). Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, a u odnosu na postojeću izgradnju u okolnom području, odabire se vrsta građevine za koju je najvjerojatnija gradnja te njena propisana minimalna površina građevne čestice.</p> <p>4. Ekspertna analiza urbanista na temelju uvjeta važećih prostornih planova.</p> <p>Napomena: Utvrđuje se koliki je najveći dozvoljeni (i mogući) broj stambenih jedinica koje se mogu sukladno uvjetima prostornih planova realizirati na odabranoj minimalnoj građevnoj čestici.</p>			
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

Utjecaj pretvaranja stanova u turističke apartmane na kvalitetu života u destinaciji

Pokazatelj	Utjecaj pretvaranja stanova u turističke apartmane na kvalitetu života u destinaciji			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika s negativnom percepcijom apartmanizacije u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji		
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Pretvaranje stanova u turističke apartmane doprinosi ekonomskim koristima za lokalnu zajednicu, ali može potaknuti niz negativnih učinaka poput ekonomske nejednakosti, nepristupačnosti stanovanja za lokalno stanovništvo (uslijed previsokih cijena i/ili nedovoljne dostupnosti), gentrifikacije i gubitka kulturnog identiteta.		
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p><i>Udio (%) lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom apartmanizacije procjenjuje se sljedećim pitanjem:</i></p> <p><i>PH5. Što mislite o pretvaranju stanova i kuća u turističke apartmane i kuće za odmor; postaje li život u mjestu zbog toga lošiji ili bolji? Odgovorite koristeći ocjene od 1 = 'Puno lošiji' do 5 = 'Puno bolji', pri čemu je 3 = 'Niti lošiji niti bolji'.</i></p> <p>Udio lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom apartmanizacije računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da zbog apartmanizacije život u mjestu postaje lošiji i ukupnom broja ispitanika:</p>			
2021.				2025.
n/a				45,38

Komunalna infrastruktura

Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) - voda

Pokazatelj	Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) - voda	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je procjena udjela turističkih objekata u vršnom opterećenju vodovodne mreže.
	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubici vode u vodoopskrbnom sustavu. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama
	Izvor podataka	1.-2. Javni isporučitelji vodne usluge – Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode 3. - 4. eVisitor 5. DZS, Naselja obuhvaćena mrežom javne vodoopskrbe i Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)
Metodologija izračuna pokazatelja	<p><i>Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po noćenju turista (m3) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m3).</i></p> <p>F1 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja F2 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) S – broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup instalaciji vodovoda</p> <p><i>Alternativna metoda: Anketa gospodarskih subjekata u turizmu u smještajnim</i></p>	

<i>objektima = norma potrošnje vode turista po noćenju / potrošnja vode.</i>				
2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
n/a				325% Turisti troše otprilike 3,2 puta više vode po noćenju nego što iznosi prosječna potrošnja vode po noćenju jednog stalnog stanovnika.

Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) - električna energija

Pokazatelj	Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) – električna energija	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.
	Opis	Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.
	Izvor podataka	1.-2. HEP-ODS 3.-4. – eVisitor 5. DZS, Naselja obuhvaćena mrežom javne vodoopskrbe i Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)
Metodologija izračuna pokazatelja	<p><i>Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh).</i></p> <p>F1 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja</p> <p>F2 – ukupna finalna potrošnja el. energije kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja</p>	

<p>T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim ostvarenim brojem noćenja T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup priključku električne energije N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) $Po = F2 \times N1 - F1 \times N2$ $T2 \times N1 - T1 \times N2$ Potrošnja električne energije po noćenju stanovnika = $1S(T2 \times F1 - T1 \times F2) / (T2 \times N1 - T1 \times N2)$ Omjer potrošnje električne energije po noćenju turista i stanovnika = $\frac{\text{potrošnja el. energije po noćenju turista}}{\text{potrošnja el. energije po noćenju stanovnika}} \times 100$ trošnja električne energije po noćenju turista</p>				
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
U mjesecu s najmanje turističkih noćenja potrošnja električne energije je veća nego u mjesecu s najviše turističkih noćenja.	U mjesecu s najmanje turističkih noćenja potrošnja električne energije je veća nego u mjesecu s najviše turističkih noćenja.	U mjesecu s najmanje turističkih noćenja potrošnja električne energije je veća nego u mjesecu s najviše turističkih noćenja.	U mjesecu s najmanje turističkih noćenja potrošnja električne energije je veća nego u mjesecu s najviše turističkih noćenja.	U mjesecu s najmanje turističkih noćenja potrošnja električne energije je veća nego u mjesecu s najviše turističkih noćenja.

Broj djelatnika na održavanju javnih površina u odnosu na m2 javnih površina koje se održavaju

Pokazatelj	Broj djelatnika na održavanju javnih površina u odnosu na m2 javnih površina koje se održavaju	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati broj zaposlenih radnika na održavanju javnih površina u odnosu na ukupnu površinu (m ²) javnih površina.
	Opis	Ovaj pokazatelj prati broj zaposlenih radnika na održavanju javnih površina u odnosu na ukupnu površinu (m ²), što je jedna od pretpostavki za održavanje čistoće, sigurnosti i estetske privlačnosti destinacije. Površina javne namjene je svaka površina čije je korištenje namijenjeno svima i pod jednakim uvjetima (javne ceste, nerazvrstane ceste, ulice, biciklističke staze, pješačke staze i prolazi, trgovci, tržnice, igrališta, parkirališta, groblja, parkovne i zelene površine u naselju,

		rekreacijske površine i sl.) – ekspertnom procjenom se utvrđuje koje površine će biti uključene u izračun temeljem njihove uključenosti u turističke tokove		
	Izvor podataka	1. Lokalne uprave i javne službe - ekspertna procjena 2. Lokalne komunalne tvrtke, odjeli za infrastrukturu		
Metodologija izračuna pokazatelja	<i>Brojradnikanaodržavanju javnih površina = površina javnih površina broj zaposlenih djelatnika</i>			
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
14000	14000	14000	14000	14000

Kapaciteti (ljudski i tehnološki) za odvoz otpada

Pokazatelj	Kapaciteti (ljudski i tehnološki) za odvoz otpada			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati količinu otpada koju je moguće prikupiti u destinaciji/zoni s raspoloživim ljudskim i tehnološkim kapacitetima.		
	Opis	Mjerenje kapaciteta radne snage i tehničkih resursa za održiv i efikasan odvoz otpada ključno je za očuvanje čistoće, sigurnosti i zdravlja destinacije.		
	Izvor podataka	Pravna osoba zadužena za prikupljanje i prijevoz komunalnog otpada u destinaciji/zoni.		
Metodologija izračuna pokazatelja	Podatak se preuzima od pravne osobe zadužene za prikupljanje i prijevoz komunalnog otpada u destinaciji/zoni			
2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
3t	3t	3t	3t	3t

Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone

Pokazatelj	Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su uznemireni neprimjerenim odlaganjem otpada tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.		
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turisti stvaraju znatne količine otpada zbog čega može doći do vizualne degradacije prostora, problema u adekvatnom zbrinjavanju otpada i rizika po ljudsko zdravlje.		
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem:</p> <p><i>PH6 Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li neprimjereno odlaganje otpada veliki problem, mali problem ili uopće nije problem?</i></p> <p>1. Veliki problem 2. Mali problem 3. Nije problem 9. Ne znam/ne mogu ocijeniti</p> <p>Udio lokalnog stanovništva uznemiren neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je neprimjereno odloženi otpad veliki problem i ukupnog broja ispitanika.</p>			
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
n/a	n/a	n/a	n/a	49,62%

Prometna infrastruktura

Procjena (ekspertna) kapaciteta prometne infrastrukture u odnosu na volumen prometa na odabranim pravcima/točkama u danima vršne turističke sezone

Pokazatelj	Procjena (ekspertna) kapaciteta prometne infrastrukture u odnosu na volumen prometa na odabranim pravcima/točkama u danima vršne turističke sezone	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj se odnosi na opterećenje glavne cestovne mreže u destinaciji/zoni i opterećenje pristupnih cesta prema destinaciji (državne, županijske, lokalne i nerazvrstane) važnih za turističke tokove.
	Opis	Pokazatelj se odnosi na prometno opterećenje (prometnu ponudu i potražnju) na glavnoj cestovnoj mreži u destinaciji/zoni i prometno opterećenje pristupnih cesta prema destinaciji/zoni (obilaznice, ulazne gradske arterijske prometnice). Praćenjem ovog pokazatelja mogu se sagledati razine usluge u postojećem stanju te dati smjernice za povećanje propusne moći prometne infrastrukture u budućem razdoblju odnosno, sagledati potrebe za buduću prometnu potražnju te izgradnju nove prometne infrastrukture.
	Izvor podataka	<ol style="list-style-type: none"> 1. PLDP (prosječni ljetni dnevni promet) 2. PGDP (prosječni godišnji dnevni promet) 3. Indikativna procjena kapaciteta prometnice
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Pokazatelj se izračunava prema donjoj <i>Tablici istraživanja propusne moći glavnih turističkih prometnica u destinaciji/zoni</i> prema odabranoj lokaciji (d), vrsti ceste (a), okvirne propusne moći (c), brojanog ljetnog dnevnog prometa (e) i izbrojanih vozila u vršnom satu (f). Prvo se odaberu lokacije koje će se promatrati svake godine (izvan naselja i u naselju) a koje su relevantne za turističke tokove. Naći lokacije koje su pokrivene brojanjem prometa iz biltena Hrvatski cesta d.o.o.</p> <p>Tablica se ispunjava jednom godišnje (d), (e) i (f) za JLS-a, a ukoliko destinaciju čini više zona za svaku pojedinu zonu Brojanje vozila u odabranom vršnom satu (jutarnji ili popodnevni) obavlja se svake godine u istom periodu u vrhu sezone. Potrebno je usporediti brojani (PLDP *) i izbrojani promet ** po godinama i ustanoviti kretanje vozila i njihovo približavanje vrhu okvirne propusne moći - indeks rasta potražnja:</p> <p>$(PLDP_{GOD} - PLDP_{GOD-1}) / PLDP_{GOD-1} \cdot 100$</p>	

2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

Procjena kapaciteta i iskorištenosti parkirališta u razdoblju vršne turističke sezone

Pokazatelj	Procjena kapaciteta i iskorištenosti parkirališta u razdoblju vršne turističke sezone	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja odnos kapacitetne ponude parkirališne infrastrukture prema prometnoj potražnji za parkiranjem.
	Opis	Pokazatelj se odnosi na prometnu ponudu i potražnju na odabranim parkiralištima važnim za turističke tokove u danima vršne turističke sezone. Praćenjem ovog pokazatelja u vršnim prometnim opterećenjima mogu se sagledati razine usluge u postojećem stanju parkirališne ponude (zatvorena parkirališta, javne garaže i ponuda uličnog parkiranja) kako bi se mogle predložiti smjernice za povećanje parkirališne ponude u budućem razdoblju odnosno sagledati potrebe za buduću prometnu potražnju te izgradnju novih parkirališnih prostora i javnih garaža.
	Izvor podataka	1. – 2. Dostupni podaci od destinacije kroz komunalne i prometne službe, koncesionare, primarna istraživanja
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Metodologija se sastoji od brojanja parkiranih vozila na odabranim parkiralištima po satima tijekom dana u odabranom intervalu od 08.00 do 22.00 (sveukupno 14 sati). Brojanje se može provoditi i u drugom intervalu od interesa za destinaciju/zonu, a u tom slučaju treba malo prilagoditi formule (vidi napomenu).</p> <p>☐ Odaberu se parkirališta koja će se pratiti (P1 do PN).</p> <p>☐ Odrede se vremenske točke TJ u kojima će se prebrojati broj zauzetih parkirališnih mjesta. Vremenske točke trebaju biti udaljene po 60 minuta (npr. T1 je 8:30, T2 je 9:30, itd.). Za zadani interval praćenja postoji 14 vremenskih točaka.</p> <p>☐ Odredi se dan u kojem će se provesti brojanje. Tipično, riječ je o jednom danu u vršnom mjesecu.</p> <p>Uvode se oznake:</p> <p>☐ PMR(J) – broj raspoloživih parkirališnih mjesta na parkiralištu PJ.</p> <p>☐ PMZ(J, TK) – broj zauzetih parkirališnih mjesta na parkiralištu PJ u vremenskoj točki TK.</p> <p>Prosječna ispunjenost pojedinačnog parkirališta PJ u promatranom</p>	

<p>vremenskom intervalu je</p> <p>Prosječna ispunjenosti svih odabranih parkirališta u promatranom danu računa se kao vagana aritmetička sredina prosječnih ispunjenosti odabranih parkirališta.</p> <p>Uvode se oznake: UPM – ukupni broj raspoloživih parkirališnih mjesta, $UPM = PMR(1) + \dots + PMR(N)$ W(J) – udio raspoloživih parkirališnih mjesta na parkiralištu PJ u ukupnom broju raspoloživih parkirališnih mjesta, $W(J) = PMR(J) / UPM$. PZZONA - prosječna ispunjenosti svih odabranih parkirališta, $PZZONA = \sum W(J) \cdot PZ(J) / N = 1$</p> <p>Podatak se izračunava na odabranim parkirališnim površinama u JLS za svaku pojedinu godinu, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova, onda i za svaki pojedini JLS.</p> <p>Napomena: odabrani interval u kojem se promatra prosječna ispunjenost pojedinačnog parkirališta ne treba biti od 8:00 do 22:00. Ako je riječ o drugom intervalu treba prilagoditi formulu za izračun prosječne ispunjenosti pojedinačnog parkirališta na način da se broj 14 zamijeni s M=broj punih sati u odabranom intervalu.</p>				
2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

Iritacija gužvom u prometu tijekom turističke sezone

Pokazatelj	Iritacija gužvom u prometu tijekom turističke sezone	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika uznemirenih gužvom u prometu tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji.
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turizam stvara izniman pritisak na prometnu infrastrukturu i doprinosi nastajanju gužve koja može negativno utjecati na kvalitetu života u destinaciji.

	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni gužvom u prometu tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem:</p> <p><i>PH7. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li gužva u prometu veliki problem, mali problem ili uopće nije problem?</i></p> <p>1. <i>Veliki problem</i> 2. <i>Mali problem</i> 3. <i>Nije problem</i> 9. <i>Ne znam/ne mogu ocijeniti</i></p> <p>Udio lokalnog stanovništva uznemiren gužvom u prometu tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je gužva u prometu veliki problem i ukupnog broja ispitanika:</p>			
2021.				2025.
n/a				28,24%

Zadovoljstvo prometom u mjestu

Pokazatelj	Zadovoljstvo prometom u mjestu		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i nekomercijalnom smještaju te jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni prometom u mjestu.	
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva posjetitelja, važno je pratiti i zadovoljstvo određenim elementima ponude. Ovdje se preporuča praćenje zadovoljstva posjetitelja prometom u mjestu, uključujući protočnost prometa, parkirališta i sl.	
	Izvor podataka	Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja	
Metodologija	Udio zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja prometom u mjestu mjeri		

izračuna pokazatelja	<p>se pomoću sljedeće varijable/pitanja: <i>PH6. Koliko ste zadovoljni prometom u mjestu (protočnost prometa, parkirališta)?</i> <i>1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 – 'Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na'.</i> <i>Sažeti prikaz varijabli</i></p> <p>Udio posjetitelja zadovoljnih prometom u mjestu računa se kao omjer broja ispitanika koji su na pitanje dali ocjenu 6 ili 7 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na pitanje:</p> <p>Pokazatelj se računa zasebno za tri glavna segmenta turističke potražnje: turiste u komercijalnim smještajnim objektima, turiste u nekomercijalnom smještaju i jednodnevne posjetitelje.</p>			
	2021.			2025.
				41,18%

Stanovništvo i kvaliteta života

Kretanje broja stanovnika u (posljednjem) desetogodišnjem razdoblju

Pokazatelj	Kretanje broja stanovnika u (posljednjem) desetogodišnjem razdoblju	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Promjena broja stanovnika u destinaciji unutar desetogodišnjeg razdoblja. Promjena broja stanovnika se prati kao razlika broja stanovnika na početku i kraju desetogodišnjeg razdoblja.
	Opis	Promjena broja stanovnika uvjetovana je prirodnim kretanjima (natalitet i mortalitet) te migracijama (migracijski saldo). Pokazatelj omogućava praćenje relativnog odnosa broja stanovnika i ostalih primarnih i sekundarnih podataka, primjerice o smještajnim kapacitetima i zaposlenosti.
	Izvor podataka	Državni zavod za statistiku – Popis stanovništva, kućanstva i stanova; prirodno kretanje stanovništva; migracije stanovništva; procjena stanovništva na razini jedinice lokalne samouprave https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/stanovnistvo/
Metodologija izračuna	Ako su početna i krajnja godina desetogodišnjeg razdoblja godine u kojima je napravljen popis stanovnika, onda se podatci o broju stanovnika uzimaju iz	

pokazatelja	<p>popisa stanovnika. U suprotnom, podatci se uzimaju iz procjene broja stanovnika na području destinacije. Ako se destinacija sastoji od više JLS, onda je broj stanovnika destinacije jednak zbroju broja stanovnika u pojedinim JLS.</p> <p>Neka su</p> <p><i>SP</i>– broj stanovnika destinacije na početku desetogodišnjeg razdoblja</p> <p><i>SK</i>– broj stanovnika destinacije na kraju desetogodišnjeg razdoblja</p> <p><i>KSA</i>– apsolutna promjena broja stanovnika u destinaciji u promatranom razdoblju</p> <p><i>KSP</i>– relativna promjena broja stanovnika u destinaciji u promatranom razdoblju</p> <p><i>KSAP</i>– prosječna promjena broja stanovnika u destinaciji u promatranom razdoblju</p> <p><i>KSPP</i>– prosječna stopa promjena broja stanovnika u destinaciji u promatranom razdoblju</p>			
2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
0,37%	0,37%	1,19%	1,19%	1,19% što ukazuje na stabilan i umjeren porast stanovništva

Iritacija gužvom i specifično gužvama na ulicama/javnim površinama

Pokazatelj	Iritacija gužvom i specifično gužvama na ulicama/javnim površinama	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su uznemireni gužvom na ulicama/javnim površinama u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Gužva koju stvaraju turisti može doprinijeti razini stresa kod lokalnog stanovništva i otežati njihove svakodnevne aktivnosti.
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva
Metodologija izračuna	Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni gužvom na ulicama/javnim površinama tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem:	

pokazatelj	<p><i>PH8. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li gužva na ulicama/javnim površinama veliki problem, mali problem ili uopće nije problem?</i></p> <p>1. <i>Veliki problem</i> 2. <i>Mali problem</i> 3. <i>Nije problem</i> 9. <i>Ne znam/ne mogu ocijeniti</i></p> <p>Udio lokalnog stanovništva uznemiren gužvom na ulicama/javnim površinama tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je gužva na ulicama/javnim površinama veliki problem i ukupnog broja ispitanika:</p>			
	2021.	2022.	2023.	2024.
n/a	n/a	n/a	n/a	24,43%

Indeks priuštivosti stana (na razini destinacije)

Pokazatelj	Indeks priuštivosti stana (na razini destinacije)			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Indeks priuštivosti stana je omjer medijalne cijene stana/apartmana po m2 u JLS-u i prosječnog godišnjeg prijavljenog ostvarenog neto dohotka po zaposlenom.		
	Opis	Korištenje indeksa priuštivosti kao pokazatelja održivosti turizma omogućava lokalnim vlastima i turističkim upravama da procijene koliko turizam utječe na dostupnost stanovanja za lokalno stanovništvo i na socioekonomske uvjete u destinaciji. Njegova primjena pomaže u donošenju politika koje osiguravaju da turizam bude održiv, donoseći koristi ne samo turistima, već i lokalnim stanovnicima, bez narušavanja njihove kvalitete života.		
	Izvor podataka	Pregled tržišta nekretnina Republike Hrvatske 2023, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine i Ekonomski institut Zagreb, https://mpgi.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/stambeno/Pregled-trzista-nekretnina-2023.pdf		
Metodologija izračuna pokazatelja	Izračun se preuzima izravno iz publikacije za svaki JLS			
	2022.			
	26,08			

Zaposlenost, gospodarstvo i važnost turizma**Raspoloživost dodatne radne snage (stopa nezaposlenosti; broj izdanih radnih dozvola po mjesecima)**

Pokazatelj	Raspoloživost dodatne radne snage (stopa nezaposlenosti; broj izdanih radnih dozvola po mjesecima)			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Raspoloživa dodatna radna snage iskazuje se brojem nezaposlenih u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja turista		
	Opis	Upravljanje radnim resursima na razini destinacije važan je element ukupne turističke politike. Pokazatelj osigurava informacije o potencijalno raspoloživoj dodatnoj radnoj snazi koja uključuje nezaposlene osobe.		
	Izvor podataka	Podaci Hrvatskog zavoda za zapošljavanje		
Metodologija izračuna pokazatelja	Podatak se preuzima od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje			
2020.				2024.
n/a				Siječanj 75 Veljača 76 Ožujak 68 Travanj 55 Svibanj 48 Lipanj 41 Srpanj 39 Kolovoz 35 Rujan 36 Listopad 51 Studen 58 Prosinac 60

Dodatni pokazatelji

Institucionalni i strateški okvir

Stav o smjeru razvoja gospodarstva

Pokazatelj	Stav o smjeru razvoja gospodarstva			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji smatraju da je usmjerenost na turizam poželjan pravac daljnjeg gospodarskog razvoja destinacije u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji		
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turistički razvoj stvara ekonomske koristi, ali može imati negativne učinke na ostale gospodarske aktivnosti, što doprinosi pretjeranoj ovisnosti o turizmu.		
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio (%) lokalnog stanovništva koji smatraju da je usmjerenost na turizam poželjan pravac daljnjeg gospodarskog razvoja destinacije procjenjuje se sljedećim pitanjem: P1. U kojem smjeru bi se trebalo razvijati gospodarstvo Vašeg mjesta? Treba li primarno ulagati u turizam ili smanjiti ulaganja u turizam i više poticati druge gospodarske aktivnosti? 1. Primarno ulagati u turizam 2. Smanjiti ulaganja u turizam i više poticati druge gospodarske aktivnosti Udio lokalnog stanovništva koji smatraju da je usmjerenost na turizam poželjan pravac daljnjeg gospodarskog razvoja destinacije računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da primarno treba ulagati u turizam i ukupnog broja ispitanika:</p> $\% \text{ stanovnika koji preferiraju gospodarski razvoj usmjeren na turizam} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanju P1}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P1}} \times 100\%$			
2021.				2025.
n/a				30,53

Stav o smjeru razvoja turizma

Pokazatelj	Stav o smjeru razvoja turizma	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu poželjnog smjera daljnjeg razvoja turizma u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Planiranje turističkog razvoja u skladu s preferencijama lokalne zajednice doprinosi blagostanju lokalnog stanovništva i održivosti turizma u destinaciji.
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Rangiranje smjerova daljnjeg razvoja turizma prema njihovoj poželjnosti procjenjuje se sljedećim pitanjem:</p> <p>P2. Slijedi pitanje o smjerovima daljnjeg razvoja turizma u Vašem mjestu. Ima li svaki od sljedećih smjerova turističkog razvoja visoki, srednji ili niski prioritet, ili u to uopće ne treba ulagati:</p> <p>Povećanje broja vezova za jahte i jedrilice*</p> <p>Novi rekreacijski sadržaji poput biciklističkih staza*</p> <p>Organizacija novih zabavnih festivala*</p> <p>...</p> <p>1 = 'Visoki prioritet'</p> <p>2 = 'Niski prioritet'</p> <p>3 = 'Ne treba ulagati'</p> <p>* Prikazani su primjeri mogućih daljnjih smjerova razvoja u destinaciji, no listu je potrebno prilagoditi obilježjima i potrebama određene destinacije.</p> <p>Rangiranje smjerova daljnjeg razvoja turizma zasniva se na udjelu ispitanika koji smatraju da je određeni smjer daljnjeg razvoja turizma visoki prioritet u ukupnom broju ispitanika:</p>	

	% stanovnika koji smatraju da je određeni smjer daljnjeg razvoja turizma= visoki prioritet	$\frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanju P2}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P2}} \times 100\%$	
2021.			2025.
n/a			32,82

Turistička potražnja

Zadovoljstvo kvalitetom smještaja

Pokazatelj	Zadovoljstvo turista kvalitetom smještaja	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima koji su zadovoljni kvalitetom smještaja.
	Opis	Zadovoljni turisti učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na turiste koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva turista mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva turista, važno je pratiti i zadovoljstvo određenim elementima ponude. Ovim pokazateljem prati se zadovoljstvo turista kvalitetom smještaja, kao jednim od važnih elemenata ukupnog turističkog proizvoda destinacije.
	Izvor podataka	Anketa turista u komercijalnim smještajnim objektima
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Indeks zadovoljstva turista kvalitetom smještaja mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: P1. Koliko ste zadovoljni kvalitetom smještaja? 1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 = 'Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na'</p> <p>Udio turista zadovoljnih kvalitetom smještaja računa se kao omjer broja ispitanika koji su na pitanje dali ocjenu 6 ili 7 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na pitanje:</p> $\% \text{ turista zadovoljnih kvalitetom smještaja} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na}} \times 100\%$	

	Pokazatelj se na navedeni način računa zasebno za tri glavne vrste smještaja: hotele, kampove i obiteljski smještaj. Skupni pokazatelj računa se kao ponderirani prosjek pri čemu se za pondere koristi broj dolazaka u hotele, kampove i obiteljski smještaj (izvor: eVisitor).		
2021.			2025.
n/a			76,47

Nedostajući i neprimjereni sadržaji

Pokazatelj	Nedostajući i neprimjereni sadržaji	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima, nekomercijalnom smještaju i jednodnevnih posjetitelja koji smatraju da destinaciji nedostaju određeni sadržaji. Broj i popis sadržaja za koje turisti koji borave u komercijalnim smještajnim objektima, nekomercijalnom smještaju i jednodnevni posjetitelji smatraju da nedostaju u destinaciji. Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima, nekomercijalnom smještaju i jednodnevnih posjetitelja koji smatraju da su određeni sadržaji neprimjereni ponudi destinacije. Broj i popis sadržaja za koje turisti koji borave u komercijalnim smještajnim objektima, nekomercijalnom smještaju i jednodnevni posjetitelji smatraju da su neprimjereni ponudi destinacije.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva turista i posjetitelja i zadovoljstva određenim elementima turističke ponude destinacije, važno je pratiti i eventualne negativne utjecaje na doživljaj boravka gostiju u našim destinacijama. Takvi negativni utjecaji na cjelokupno zadovoljstvo destinacijom mogu proizaći i iz određenih sadržaja za koje gosti smatraju da su neprimjereni ponudi destinacije, odnosno iz nedostatka određenih sadržaja koje gosti traže.
	Izvor podataka	Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja
Metodologija	Udio posjetitelja koji smatraju da destinaciji nedostaju određeni sadržaji,	

<p>izračuna pokazatelja</p>	<p>odnosno da su u destinaciji neki sadržaji neprimjereni ponudi destinacije mjeri se pomoću sljedećih varijabli/pitanja: Udio turista zadovoljnih kvalitetom smještaja računa se kao omjer broja ispitanika koji su na pitanje dali ocjenu 6 ili 7 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na pitanje:</p> <p>Udio posjetitelja koji smatraju da destinaciji nedostaju određeni sadržaji računa se kao omjer broja ispitanika koji su odgovorili 2 (Da) na pitanju P2 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na to pitanje:</p> $\% \text{ posjetitelja koji smatra da destinaciji nedostaju određeni sadržaji} = \frac{\text{broj ispitanika koji su odgovorili 2 (Da) na pitanju P2}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P2}} \times 100\%$		
<p>2021.</p>			<p>2025.</p>
			<p>50% nedostajuće 20,59% neprimjereni sadržaj</p>

Resursno atrakcijska osnova

Turizam kao razlog istiskivanja sadržaja važnih stanovnicima

Pokazatelj	Turizam kao razlog istiskivanja sadržaja važnih stanovnicima	
<p>Obilježja pokazatelja</p>	<p>Definicija</p>	<p>Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika, koji smatraju da su uslijed turističkog razvoja javni sadržaji za lokalno stanovništvo postali manje dostupni, u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji</p>
	<p>Opis</p>	<p>U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Uslijed turističkog razvoja povećava se dostupnost turističkih sadržaja, koji često istiskuju javne sadržaje potrebne lokalnom stanovništvu.</p>
	<p>Izvor podataka</p>	<p>Anketa lokalnog stanovništva</p>
<p>Metodologija izračuna pokazatelja</p>	<p>Udio (%) lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom utjecaja turizma na dostupnost javnih sadržaja procjenjuje se sljedećim pitanjem:</p>	

<p>P3. Intenzivnim turističkim razvojem povećava se dostupnost turističkih sadržaja poput kafića, restorana i suvenirnica. Jesu li, zbog turističkih sadržaja, javni sadržaji za lokalno stanovništvo – poput vrtića, škola, zdravstvenih ustanova, tržnica i knjižnica – postali manje ili više dostupni? Odgovorite koristeći ocjene od 1 do 5, pri čemu ocjena 1 znači da su javni sadržaji postali puno manje dostupni, a ocjena 5 da su postali puno više dostupni. 1 = 'Puno manje' do 5 = 'Puno više' Udio lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom utjecaja turizma na dostupnost javnih sadržaja računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da su uslijed turističkog razvoja javni sadržaji za lokalno stanovništvo postali manje dostupni i ukupnog broja ispitanika:</p> $\% \text{ stanovnika s negativnom percepcijom utjecaja turizma na dostupnost javnih sadržaja} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 1 ili 2 na pitanju P3}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P3}} \times 100\%$				
2021.				2025.
n/a				12,98

Zadovoljstvo atmosferom, ugođajem

Zadovoljstvo gastronomskom ponudom u mjestu

Zadovoljstvo događanjima i manifestacijama

Pokazatelj	Resursna atrakcijska osnova: Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja atmosferom, ugođajem Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja gastronomskom ponudom u mjestu Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja događanjima i manifestacijama	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim i nekomercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni navedenim elementima ponude u destinaciji (atmosferom/ugodajem u destinaciji, gastronomskom ponudom u mjestu te događanjima i manifestacijama).

	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva svih posjetitelja, važno je pratiti i zadovoljstvo određenim elementima ponude. Ovdje se preporuča praćenje zadovoljstva posjetitelja trima elementima ponude: 1. atmosferom/ugodajem u destinaciji, 2. gastronomskom ponudom u mjestu te 3. događanjima i manifestacijama.
	Izvor podataka	Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja
<p>Metodologija izračuna pokazatelja</p>		<p>Indeks zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja atmosferom, ugodajem mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: P4. Koliko ste zadovoljni atmosferom, ugodajem u ovoj destinaciji? 1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 = 'Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na'</p> <p>Indeks zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja gastronomskom ponudom u mjestu mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: P5. Koliko ste zadovoljni gastronomskom ponudom u mjestu? 1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 = 'Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na'</p> <p>Indeks zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja događanjima i manifestacijama u ovoj destinaciji mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: P6. Koliko ste zadovoljni događanjima i manifestacijama u ovoj destinaciji? 1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 = 'Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na'</p> <p>Udjeli zadovoljnih posjetitelja pojedinim elementom turističke ponude se računaju kao omjer broja ispitanika koji su dali ocjenu 6 ili 7 na pojedinom pitanju i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na to pitanje:</p>

	$\% \text{ posjetitelja zadovoljnih atmosferom, ugodajem} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanje P4}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P4}} \times 100\%$
	$\% \text{ posjetitelja zadovoljnih gastronomskom ponudom u mjestu} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanje P5}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P5}} \times 100\%$
	$\% \text{ posjetitelja zadovoljnih događanjima i manifestacijama u destinaciji} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na pitanje P6}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P6}} \times 100\%$
2021.	
n/a	
	2025.
	Atmosfera 79,41 Gastronomija 58,82 Događanja i manifestacije 67,65

Prostor

Percepcija stanovnika o postojećem stanju izgrađenosti prostora

Pokazatelj	Percepcija stanovnika o postojećem stanju izgrađenosti prostora	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji smatraju da je turizam uzrokovao negativne promjene u prostoru u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Intenzivan turistički razvoj uzrokuje značajne prostorne

		promjene koje mogu biti pozitivne (npr. uređenije mjesto) i negativne (npr. preizgrađenost prostora).		
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio (%) lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom utjecaja turizma na prostorne promjene procjenjuje se sljedećim pitanjem: P4. Koristeći ocjene od 1 = 'Nimalo' do 5 = 'Jako puno', u kojoj mjeri smatrate da je turizam utjecao na promjene u prostoru (izgrađenost prostora, korištenje prostora za druge namjene)? 1 = 'Nimalo' do 5 = 'Jako puno'</p> <p>P4.a. Smatrate li te promjene nečim pozitivnim ili negativnim? (samo ako je P4 > 1) 1. Pozitivnim 2. Negativnim 3. Niti pozitivnim niti negativnim</p> <p>Udio lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom utjecaja turizma na prostorne promjene računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je turizam uzrokovao negativne promjene u prostoru i ukupnog broja ispitanika:</p> $\% \text{ stanovnika s negativnom percepcijom utjecaja turizma na promjene u prostoru} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 2 na pitanje P4a}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P4a}} \times 100\%$			
2021.				2025.
n/a				43,51

Komunalna infrastruktura**Iritacija neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone**

Pokazatelj	Iritacija neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su uznemireni neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turisti stvaraju znatne količine otpada zbog čega može doći do problema u adekvatnom zbrinjavanju otpada, degradacije iskustva posjetitelja i rizika po ljudsko zdravlje.
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem:</p> <p>P5. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavljaju li neugodni mirisi (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) veliki problem, mali problem ili uopće nisu problem?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veliki problem 2. Mali problem 3. Nije problem 9. Ne znam/ne mogu ocijeniti <p>Udio lokalnog stanovništva uznemiren neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da su neugodni mirisi (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) veliki problem i ukupnog broja ispitanika:</p>	

	$\% \text{ stanovnika uznemirenih neugodnim mirisima} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanju P5}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P5}} \times 100\%$		
2021.			2025.
n/a			35,88

Komunalna infrastruktura

Iritacija pronalaženjem parkirnog mjesta tijekom turističke sezone

Pokazatelj	Iritacija pronalaženjem parkirnog mjesta tijekom turističke sezone	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su uznemireni nemogućnošću pronalaska slobodnog parkirnog mjesta tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turizam stvara izniman pritisak na prometnu infrastrukturu, doprinosi nastajanju gužve i smanjuje dostupnost slobodnih parkirališnih mjesta što može negativno utjecati na kvalitetu života u destinaciji.
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni nemogućnošću pronalaska slobodnog parkirnog mjesta tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem: P6. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li pronalazak slobodnog parkirnog mjesta veliki problem, mali problem ili uopće nije problem? 1. Veliki problem 2. Mali problem 3. Nije problem 9. Ne znam/ne mogu ocijeniti Udio lokalnog stanovništva uznemiren manjkom slobodnih parkirnih mjesta tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je pronalazak slobodnog parkirnog mjesta veliki problem i ukupnog broja ispitanika:	

	$\% \text{ stanovnika uznemirenih nemogućnošću pronalaska slobodnog parkirnog mjesta} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanju P6}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P6}} \times 100\%$		
2021.			2025.
n/a			39,69

Stanovništvo i kvaliteta života

Percepcija utjecaja turizma na rast troškova života

Pokazatelj	Percepcija utjecaja turizma na rast troškova života	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji smatraju da turizam znatno povećava pojedine stavke troškova života u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turistički razvoj često uzrokuje rast cijena nekretnina i povećanje drugih troškova života što može narušiti životni standard lokalnog stanovništva, posebice onih koji ne ostvaruju izravne prihode od turizma.
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni nemogućnošću pronalaska slobodnog parkirnog mjesta tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem: P6. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li pronalazak slobodnog parkirnog mjesta veliki problem, mali problem ili uopće nije problem? 1. Veliki problem 2. Mali problem 3. Nije problem 9. Ne znam/ne mogu ocijeniti Udio lokalnog stanovništva uznemiren manjkom slobodnih parkirnih mjesta tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je pronalazak slobodnog parkirnog mjesta veliki problem i ukupnog broja ispitanika:	

	$\% \text{ stanovnika uznemirenih nemogućnošću pronalaska slobodnog parkirnog mjesta} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanju P6}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P6}} \times 100\%$		
2021.			2025.
			Nekretnine 92,37 Najam stanova 80,15 Režije 64,89 Hrana i piće u trgovinama 90,84 Cijene u restoranima/kafićima 90,84

Zadovoljstvo dostupnošću odabranih javnih sadržaja

Pokazatelj	Zadovoljstvo dostupnošću odabranih javnih sadržaja	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni dostupnošću odabranih javnih sadržaja u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Uslijed turističkog razvoja povećava se dostupnost turističkih sadržaja, koji često istiskuju javne sadržaje potrebne lokalnom stanovništvu.
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva
Metodologija	Udio (%) lokalnog stanovništva koji su zadovoljni dostupnošću odabranih	

<p>izračuna pokazatelja</p>	<p>javnih sadržaja procjenjuje se sljedećim pitanjem: P8. Jeste li zadovoljni dostupnošću sljedećih javnih sadržaja u Vašem mjestu? Odgovorite koristeći ocjene od 1 do 5, pri čemu 1 znači 'U potpunosti nezadovoljan', a 5 znači 'U potpunosti zadovoljan'. 1. Dječjih igrališta 2. Uređenih zelenih površina 3. Rekreativskih sadržaja (poput pješačkih i biciklističkih staza, trim staza, teretana) 4. Zabavnih sadržaja za slobodno vrijeme (kina, kazališta, koncerata) 5. Društvenih sadržaja za slobodno vrijeme (poput knjižnica, škola stranih jezika, tečajeva za odrasle) 6. Javnog prijevoza 9 = Ne znam/Ne mogu ocijeniti</p> <p>Udio lokalnog stanovništva koji su zadovoljni dostupnošću odabranih javnih sadržaja računa se kao omjer broja ispitanika koji su zadovoljni dostupnošću određenog javnog sadržaja i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na pojedinu stavku/element:</p> $\% \text{ stanovnika zadovoljnih dostupnošću dječjih igrališta} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5 za element 1}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P8.1}} \times 100\%$			
<p>2021.</p>				<p>2025.</p>
<p>n/a</p>				<p>Dječja igrališta 48,45 Uređenje zelenih površina 58,02 Rekreativski sadržaji 41,98 Zabavni sadržaji 31,30 Društveni sadržaji 20,61 Javni prijevoz 16,79</p>

Preseljenje stanovnika unutar destinacije uslijed iritacija uzrokovanih turizmom

Pokazatelj	Preseljenje stanovnika unutar destinacije uslijed iritacija uzrokovanih turizmom	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su se preselili unutar destinacije uslijed iritacija uzrokovanih turizmom (buka, gužva i slično zbog turista, prodaja nekretnina ili najam nekretnina turistima, povećani troškovi života zbog turizma) u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turizam stvara pritisak na stanovništvo koje živi na području glavnih atrakcija u destinaciji pri čemu može doći do negativnih posljedica poput gentrifikacije.
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio (%) lokalnog stanovništva koji su se preselili uslijed iritacija uzrokovanih turizmom procjenjuje se sljedećim pitanjem:</p> <p>P9. Jeste li Vi, ili netko od Vaše uže obitelji/prijatelja preselili u druge dijelove iste destinacije tijekom zadnjih deset godina?</p> <p>1. Da 2. Ne</p> <p>P9a. Koji su glavni razlozi? (pitati samo ako je P9=1) (Mogućnost više odgovora.)</p> <p>1. Neprikladno susjedstvo (buka, gužva i sl. zbog turista)</p> <p>2. Mogućnost zarade od prodaje nekretnina ili najma turistima</p> <p>3. Povećani troškovi života</p> <p>4. Bolji uvjeti za život (povoljnije nekretnine, dostupniji javni sadržaji poput vrtića, knjižnica i sl., itd.)</p> <p>5. Nešto drugo _____</p>	

	Udio lokalnog stanovništva koji su se preselili uslijed iritacija uzrokovanih turizmom računa se za prve tri stavke kao omjer broja ispitanika koji su se preselili zbog navedenog razloga i ukupnog broja ispitanika koji su se preselili u druge dijelove iste destinacije			
2021.				2025.
n/a				<p>Preseljenje stanovnika usred iritacije gužvom i bukom 11,11</p> <p>Preseljenje stanovnika uspljed prodaje/najma nekretnine 2,78</p> <p>Preseljenje stanovnika usljed povećanja troškova života 5,56</p>

Nezadovoljstvo s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni uzrokovanog turizmom

Pokazatelj	Nezadovoljstvo s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni uzrokovane turizmom	
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su nezadovoljni s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turistički razvoj može uzrokovati znatno povećanje cijena nekretnina i najma stanova uz smanjenje njihove dostupnosti, te time negativno utjecati na blagostanje lokalnog stanovništva.

	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva		
Metodologija izračuna pokazatelja	<p>Udio (%) lokalnog stanovništva koji su nezadovoljni s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni procjenjuje se sljedećim pitanjem: P10. Koristeći ocjene od 1='Vrlo nezadovoljan' do 5='Vrlo zadovoljan', recite koliko ste zadovoljni mogućnostima pronalaska odgovarajućeg stambenog prostora u Vašem mjestu po prihvatljivoj cijeni? Na skali od 1 = 'Vrlo nezadovoljan' do 5 = 'Vrlo zadovoljan' 9. Ne znam/ne mogu ocijeniti Udio lokalnog stanovništva koji su nezadovoljni s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni računa se kao omjer broja ispitanika s ocjenom 1 ili 2 i ukupnog broja ispitanika:</p> $\% \text{ stanovnika nezadovoljnih s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 1 ili 2 na pitanju P10}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P10}} \times 100\%$			
2021.				2025.
n/a				48,09

Zaposlenost, gospodarstvo i važnost turizma

Ovisnost stanovnika grada/mjesta o prihodima od turizma kao udio stanovnika za koje je turizam glavni i dodatni izvor prihoda u ukupnom broju stanovnika

Pokazatelj	Ovisnost stanovnika grada/mjesta o prihodima od turizma kao udio stanovnika za koje je turizam glavni i dodatni izvor prihoda u ukupnom broju stanovnika		
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika starijih od 18 godina kojima je turizam glavni ili dodatni izvor prihoda u destinaciji	
	Opis	Ovisnost stanovnika grada/mjesta o prihodima od turizma važan je iskaz mogućih opasnosti za kvalitetu života lokalnih stanovnika koje proizlaze iz ovisnosti raspoloživog dohotka o gospodarskoj aktivnosti.	
	Izvor podataka	Anketa lokalnog stanovništva	
Metodologija izračuna	Pokazatelj se izračunava za JLS-a, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova za svaki pojedini JLS. Udio stanovnika starijih od 18 godina kojima je turizam		

pokazatelj	<p>glavni ili dodatni izvor prihoda procjenjuje se pitanjem : P11: Vama i/ili članovima Vaše uže obitelji turizam je a. Glavni izvor prihoda b. Dodatni izvor prihoda c. Nemamo nikakvih prihoda od turizma Udio lokalnog stanovništva kojima je turizam glavni izvor prihoda računa se kao omjer broja ispitanika kojima je turizam glavni izvor prihoda i ukupnog broja ispitanika,</p> $\text{Udio stanovnika kojima je turizam glavni izvor prihoda} = \frac{\text{Broj ispitanika kojima je turizam glavni izvor prihoda}}{\text{Ukupan broj ispitanika}} \times 100\%$			
2021.				2025.
n/a				9,92

Analiza pokazatelja prihvatnog kapaciteta za destinaciju Tribunj pokazuje da su ključni aspekti turističkog razvoja na uglavnom zadovoljavajućoj razini. Institucionalni i strateški okvir za upravljanje turizmom postoji i djelomično je definiran, no postoji prostor za dodatno jačanje i usklađivanje upravljačkih procesa. Intenzitet turizma, mjereno omjerom prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima sezone, relativno je nizak zbog manjeg volumena turista u usporedbi s urbanim destinacijama, što rezultira manjim pritiskom na lokalnu zajednicu i infrastrukturu.

Okolišni, prostorni i komunalni pokazatelji uglavnom su u prihvatljivim okvirima, no pojavljuju se izazovi vezani uz sezonu jer većina turista dolazi u kratkim vršnim razdobljima što povremeno može stvarati lokalne pritiske. Nepovoljna struktura smještajnih kapaciteta vidljiva je kroz dominaciju privatnog smještaja i nedostatak hotelske ponude, što utječe na razinu zadovoljstva turista, kao i na razvijenost kompleksnijih turističkih sadržaja i manifestacija. Kako bi donekle ublažili ovaj nesrazmjer između smještajnih kapaciteta u privatnom smještaju, koji u Tribunju očigledno dominiraju i hotelskog smještaja koji u Tribunju ne postoji, potrebno je donijeti odluku na razini Općine, kojom bi se definirao postupak otvaranja novih smještajnih objekata. Konkretno, potrebno je poticati otvaranje objekata s većom kategorizacijom (minimalan broj zvjezdica tri), kako bi zadovoljstvo turista bilo na znatno većoj razini.

Zadovoljstvo turista s ponudom smještaja, događanja i prometnom infrastrukturom može se dodatno poboljšati kroz strateška ulaganja i razvoj komunalne infrastrukture, posebno prometne povezanosti. Jednodnevni posjetitelji pokazuju nižu razinu zadovoljstva i manju spremnost na

preporuku, što naglašava potrebu za kvalitetnijim sadržajima i uslugama prilagođenim njihovim potrebama.

Lokalno stanovništvo izražava zabrinutost zbog utjecaja apartmanizacije na kvalitetu života, a visoka priuštivost stanovanja dodatno otežava dostupnost stambenog prostora za domaće stanovnike. Većina utvrđenih rizika odnosi se na percepcije i stavove lokalnih stanovnika, što zahtijeva kontinuirano praćenje te aktivno uključivanje zajednice u donošenje odluka, kako bi se osigurao održivi razvoj destinacije.

U cjelini, turistički razvoj Tribunja karakteriziraju niži turistički pritisci u odnosu na veće gradove, uz evidentnu potrebu za daljnjim unaprjeđenjima ponude i infrastrukture, s posebnim fokusom na ravnotežu između razvoja turizma i zaštite kvalitete života lokalnog stanovništva.

Komunalna infrastruktura i prostorni kapaciteti destinacije Tribunj osiguravaju stabilan, ali ograničen rast turističkog prometa. Tijekom vršnih mjeseci dolazi do povećanja dolazaka turista, no ukupni kapaciteti su prilagođeni trenutačnoj strukturi koja se bazira uglavnom na privatnom smještaju, čiji je udio oko 94%. Budući da nema hotelske ponude, nema mogućnosti za povećanje standardizirane i kvalitetne hotelske usluge koja bi mogla ublažiti sezonalnost i ponuditi dodatne sadržaje te zapošljavanje.

Unatoč tome, postoje mogućnosti za unaprjeđenje turističke ponude kroz razvoj drugih oblika smještaja i dodatnih sadržaja, kao i unaprjeđenje prometne i komunalne infrastrukture koje mogu produžiti sezonu i povećati zadovoljstvo turista. Održivi razvoj turizma u Tribunju trebao bi biti usmjeren na jačanje kvalitete postojećih kapaciteta, bolje uključivanje lokalne zajednice i zaštitu okoliša kako bi se održala ravnoteža između turizma i kvalitete života stanovnika.

Dakle, bez hotelske ponude, razvoj i unaprjeđenje turističkog prometa u Tribunju zahtijeva drugačiji pristup fokusiran na diversifikaciju smještajnih kapaciteta, povećanje kvalitete usluge i održivi razvoj destinacije.

6. Pokazatelji održivosti na razini destinacije Općina Tribunj

Ovaj dokument prikazuje obvezne pokazatelje održivosti turizma sukladno *Smjernicama i uputama za izradu plana upravljanja destinacijom*.

Tablica 34. Popis i metodološka tablica obveznih pokazatelja održivosti za destinaciju Tribunj u 2024. godini

R.br.	Pokazatelj	Područje održivosti	Kod pokazatelja/ Tematsko područje	Vrijednost za destinaciju Tribunj za 2024.
1	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone	društveni	ZL-1 – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom	167,21
2	Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom	društveni	ZL-2 – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom	76,61 %
3	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji	društveni	ZT-1 – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom	84,85 % uglavnom zadovoljnih 90,91 % spremni za preporuku
4	Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom	društveni/ upravljanje	PD-1 – Pristupačnost destinacije	64 %
5	Broj organiziranih turističkih ambulanti	društveni	SD-1 Sigurnost destinacije	Komunalna infrastruktura 7.1. Vršno opterećenje i

R.br.	Pokazatelj	Područje održivosti	Kod pokazatelja/ Tematsko područje	Vrijednost za destinaciju Tribunj za 2024.
				udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) - voda 0
6	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju)	okolišni	UVR-1 – Upravljanje vodnim resursima	325 %
7	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)	okolišni	GO-1 – Gospodarenje otpadom	3,04
8	Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)	okolišni – priroda	BR-1 – Zaštita bioraznolikosti	2,13 %

R.br.	Pokazatelj	Područje održivosti	Kod pokazatelja/ Tematsko područje	Vrijednost za destinaciju Tribunj za 2024.
9	Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije	okolišni – klima	UEN-1 – Održivo upravljanje energijom	15,23
10	Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika	okolišni – klima	UPK-1 – Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjena	-
11	Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem	ekonomski	TP-1 – Turistički promet	82.624
12	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji	ekonomski	TP-2 – Turistički promet	9,44

R.br.	Pokazatelj	Područje održivosti	Kod pokazatelja/ Tematsko područje	Vrijednost za destinaciju Tribunj za 2024.
13	Ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	ekonomski	PGS-1 – Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu	Broj zaposlenih po mjesecima 2024. Siječanj - 37 Veljača - 37 Ožujak – 43 Travanj – 57 Svibanj – 66 Lipanj – 92 Srpanj – 112 Kolovoz – 109 Rujan – 108 Listopad – 86 Studeni – 45 Prosinac - 37
14	Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	ekonomski	PGS-2 – Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu/ Turistički promet	910.031,00 €

R.br.	Pokazatelj	Područje održivosti	Kod pokazatelja/ Tematsko područje	Vrijednost za destinaciju Tribunj za 2024.
15	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija	prostorni/upravljanje	TI-1 – turistička infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštićena kulturno-povijesna cjelina naselja Tribunj na otočiću - Crkva Svetog Nikole – sakralna baština - Crkva Pohoda Blažene Djevice Marije – sakralna baština - Crkva Svete Marije – sakralna baština - Kameni most – profana baština - Kuća Ferara – profana baština - Kuća s gotičkim - prozorom – profana baština - Kameni most – profana baština <p>NATURA 2000</p>
16	Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom	prostorni/upravljanje	OUD-1 – Održivo upravljanje destinacijom	0
17	Broj ostvarenih noćenja u smještaju u destinaciji po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS	prostorni/upravljanje	OUP-2 – Održivo upravljanje prostorom	2.789,01

*Izvor: NN 112/2024 (27.9.2024.), Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma
Izračun: Samostalni rad*

6.1. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti

6.1.1. Zadovoljstvo lokalnog stanovništva

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone (ZL-1)

Definicija pokazatelja

Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika u vršnom mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom.

Opis pokazatelja

Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti tzv. intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu. Valja uočiti postojanje razlike između ovog pokazatelja, koji se može smatrati objektivnim, u odnosu na različite pokazatelje dojma koji lokalno stanovništvo ima o turizma, koji se s druge strane mogu smatrati subjektivnim pokazateljima.

Metodologija izračuna pokazatelja

Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika

$$= \frac{\text{ukupan broj noćenja turista u vršnom mjesecu}}{\text{broj dana u vršnom mjesecu} \cdot \text{broj stalnih stanovnika u destinaciji}/100}$$

Pod pojmom »vršni mjesec« misli se na mjesec u kojem je ostvaren najveći broj noćenja.

Učestalost mjerenja - Jednom godišnje

Godina	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Vrijednost	167,21				

Pokazatelj (kod pokazatelja): Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom (ZL-2)

Definicija pokazatelja

Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji

Opis pokazatelja

Zadovoljstvo stanovnika razvojem turizma bitan je cilj održivog upravljanja destinacijom, pri čemu je pozitivan stav stanovnika prema razvoju turizma jedan od ključnih elemenata njegove uspješnosti. Tamo gdje turizam nije podržan može se očekivati otpor stanovnika prema infrastrukturnim ulaganjima. Dodatno, gostoljubivi domaćini jedan su od ključnih faktora u formiranju cjelokupnog zadovoljstva turista posjetom.

Podpokazatelji

- udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ostvaruju koristi od turizma
- udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma

Metodologija izračuna pokazatelja

Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika zadovoljnih turizmom i ukupnog broja ispitanika.

Pokazatelj se računa na ukupnom skupu te zasebno na skupu ispitanika koji ostvaruju koristi od turizma i na skupu ispitanika koji ne ostvaruju koristi od turizma.

Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom i udio stanovnika koji ostvaruju koristi od turizma u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.

Učestalost mjerenja – Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine

<i>Godina</i>	<i>2024.</i>	<i>2025.</i>	<i>2026.</i>	<i>2027.</i>	<i>2028.</i>
<i>Vrijednost</i>	53,23 %				

6.1.2. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1)

Definicija pokazatelja

Procjena zadovoljstva turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja cjelokupnim boravkom u destinaciji na skali od 0 do 100.

Procjena neto spremnosti na preporuku na skali od 0 do 100, posebno za turiste koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevne posjetitelje.

Opis pokazatelja

Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije.

Ne postoji jedinstveni standard za procjenu zadovoljstva kupaca. Zadovoljstvo je složeni pokazatelj koji se može mjeriti na različite načine, poput percepcije kvalitete, percepcije vrijednosti, i raskoraka između očekivanog i stvarnog iskustva. Primjenom različitih standarda mjerenja zadovoljstva (koji ujedno predstavljaju različite standarde na koje se kupci referiraju prilikom kupnje) i njihovim integriranjem u jedinstveni pokazatelj u skladu s validiranom metodologijom Američkog indeksa zadovoljstva klijenta (eng. American Customer Satisfaction Index – ACSI) postignut je sveobuhvatniji pristup mjerenju kvalitete cjelokupnog iskustva posjetitelja.

Neto spremnost na preporuku smatra se jednim od glavnih standarda za vrednovanje iskustva korisnika proizvoda/usluga u različitim industrijama, a koristi se i za predviđanje lojalnosti kupaca. Zasniva se na pitanju o vjerojatnosti preporuke proizvoda/usluge rodbini, prijateljima i/ili kolegama. Preporuke rodbine i prijatelja (eng. word of mouth) ujedno su jedan od najvažnijih izvora informacija prilikom odabira destinacije putovanja, te u kombinaciji s pokazateljem o zadovoljstvu daje pravu sliku utiska same destinacije.

Podpokazatelji

- Udio (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni boravkom u destinaciji
- Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u sezoni
- Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u predsezoni ili posezoni
- Neto spremnost na preporuku destinacije u sezoni
- Neto spremnost na preporuku destinacije u predsezoni ili posezoni

Metodologija izračuna pokazatelja

Vrijednost pokazatelja ZT-1 – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom sastoji se od: (i) vrijednosti indeksa zadovoljstva posjetitelja destinacijom i (ii) neto spremnost na preporuku destinacije

Vrijednosti pokazatelja mjere se pomoću varijabli/pitanja koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja, donesenih od strane ministarstva nadležnog za poslove turizma.

Učestalost mjerenja – Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine

Godina	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Vrijednost	75 indeks zadovoljstva 42,42 neto spremnost na preporuku				

6.1.3. Pristupačnost destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom PD-1

Definicija pokazatelja

Pokazatelj prikazuje udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom u odnosu na ukupan broj atrakcija u destinaciji prepoznatim planom upravljanja

Opis pokazatelja

Atrakcije kao razlog dolaska u destinaciju mogu biti iznimno raznolike i različite dostupnosti, stoga je svrha ovog pokazatelja uvid u mogućnosti obilaska atrakcija i lokaliteta od interesa osobama s invaliditetom (osobama s tjelesnim, intelektualnim mentalnim i osjetilnim oštećenjem zdravlja), pri čemu se pristupačnost očituje u fizičkoj pristupačnosti i pristupačnosti informacija i komunikacija.

Podpokazatelji

- Udio atrakcija (lokaliteta) fizički pristupačnih osobama s invaliditetom
- Udio atrakcija (lokaliteta) informacijski i komunikacijski pristupačnih osobama s invaliditetom.

Metodologija izračuna pokazatelja

EA – broj svih evidentiranih atrakcija u destinaciji

EAP – broj atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom

$$\text{Udio pristupačnih atrakcija} = \frac{EAP}{EA} \times 100$$

Učestalost mjerenja – Svake dvije godine

Godina	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Vrijednost	64 %				

6.1.4. Sigurnost destinacije

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Broj organiziranih turističkih ambulanti (SD-1)

Definicija pokazatelja

Pokazatelj je broj organiziranih turističkih ambulanti u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima.

Opis pokazatelja

Sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje zdravstvena zaštita turističku ambulantu može organizirati jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, jedinica lokalne samouprave, turistička zajednica, druga pravna i fizička osoba koja obavlja ugostiteljsku djelatnost i/ili pruža usluge u turizmu, zdravstvena ustanova, trgovačko društvo koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili privatni zdravstveni radnik, koji su dužni utvrditi i razdoblje rada turističke ambulante tijekom godine.

Turistička ambulanta organizira se izvan mreže javne zdravstvene službe. Posebnim propisom o normativima i standardima za turističku ambulantu određeni su minimalni normativi i standardi u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme koje mora ispunjavati turistička ambulanta.

Zbog potrebe osiguranja provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, za svaku sljedeću turističku sezonu utvrđuje minimalni broj turističkih ambulanti za svoje područje na temelju broja dolazaka turista u prethodnoj godini.

Metodologija izračuna pokazatelja

Pokazatelj je informacija o broju ambulanti u destinaciji, te se broj direktno preuzima i služi kao pokazatelj.

Učestalost mjerenja – Jednom godišnje

Godina	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Vrijednost	0				

6.2. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti

6.2.1. Upravljanje vodnim resursima

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju) (UVR-1)

Definicija pokazatelja

Pokazatelj je omjer ukupne količine vode isporučene u smještajnim objektima destinacije u odnosu na ukupnu potrošnju vode u destinaciji, koji daje uvid u opterećenje turizma na vodni resurs destinacije.

Opis pokazatelja

Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubici vode u vodoopskrbnom sustavu.

Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama

Metodologija izračuna pokazatelja

Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po noćenju turista (m³) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m³).

F1 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja

F2 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja

T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja

T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja

N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)

N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)

S – broj stanovnika u destinaciji

$$\text{potrošnja vode po noćenju turista} = \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$$

$$\text{potrošnja vode po noćenju turista} = \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$$

$$\begin{aligned} \text{potrošnja vode po noćenju stanovnika} \\ = \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{omjer potrošnje vode po noćenju turista i stanovnika} \\ = \frac{\text{potrošnja vode po noćenju turista}}{\text{potrošnja vode po noćenju stanovništva}} \times 100 \end{aligned}$$

Alternativna metoda: Anketa gospodarskih subjekata u turizmu u smještajnim objektima = norma potrošnje vode turista po noćenju / potrošnja vode

Učestalost mjerenja – Svake dvije godine

Godina	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Vrijednost	318%				

6.2.2. Gospodarenje otpadom

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone) (GO-1)

Definicija pokazatelja

Pokazatelj prati omjer količina komunalnog otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u usporedbi s količinama otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone po stanovniku, u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja)

Opis pokazatelja

Pokazateljem se prati ostvarenje veze između proizvodnje otpada u turizmu i gospodarskog rasta te uspješnost sprečavanja nastanka otpada u destinaciji.

Ukazuje na okolišni aspekti rizika u turističkim destinacijama gdje nedovoljno adekvatna infrastruktura gospodarenja otpadom u kombinaciji sa povećanom turističkom aktivnosti može ugroziti konkurentnost turističke destinacije.

Pokazatelj je važan za atraktivnost destinacije i u slučaju neuređenog ili preopterećenog (prekapacitiranog) sustava gospodarenja otpadom što predstavlja ograničavajući čimbenik razvoja destinacije.

Noćenja turista jesu svaka registrirana noć osobe (turista) u objektu koji pruža uslugu smještaja (prijavljena noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u sustavu eVisitor).

Komunalni otpad je miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad. Javna usluga sakupljanja komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada.

Metodologija izračuna pokazatelja

Pokazatelj se izračunava kao omjer količine otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u odnosu na ukupne količine komunalnog otpada nastale u destinaciji u mjesecima s najnižom i najvišom turističkom aktivnosti.

F1 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone)

F2 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja

T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja

T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja

S – broj stanovnika u destinaciji

N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)

N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)

WTN – količina otpada po turističkom noćenju,

$$W_{TN} = \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$$

WRN – količina otpada po noćenju stanovnika,

$$W_{RN} = \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$$

WT – količina otpada nastalog zbog noćenja turizma u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja noćenja u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (T2) i količine otpada po turističkom noćenju (WTN),

$$W_T = T_2 \times W_{TN}.$$

WR – količina otpada od lokalnog stanovništva u destinaciji u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja stanovnika (S), broja dana u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (N2) i količine otpada po noćenju stanovnika (WRN),

$$W_R = S \times N_2 \times W_{RN}.$$

omjer količine komunalnog otpada koji su proizveli turist
u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju
i lokalno stanovništvo
(za promatrani period) = $\frac{W_T}{W_R}$

Učestalost mjerenja – Svake dvije godine

Godina	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Vrijednost	305,52 %				

5.2.3. Zaštita bioraznolikosti

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite) (BR-1)

Definicija pokazatelja

Pokazateljem se definira udio zaštićenih prirodnih područja (dalje u tekstu: ZPP) (kopnenih i morskih) i područja ekološke mreže Natura 2000, u ukupnoj površini destinacije (jedan ili više JLS-ova), te njihova struktura prema kategoriji zaštite.

Opis pokazatelja

Turizam zasnovan na prirodi brzo raste, a jedan od ključnih faktora za iskustvo posjetitelja je kvaliteta okoliša. Bioraznolika područja privlače turiste, posebno ona s infrastrukturom koja omogućava pristupačnost. Očuvanje kopnene i morske bioraznolikosti ključno je za očuvanje značajnih ekonomskih koristi koje države ostvaruju od turizma.

Udio zaštićenih područja ukazuje na aktivnosti vezane za očuvanje bioraznolikosti te na očuvanje, obnovu i održivu upotrebu ekosustava i njihovih usluga.

Podpokazatelji (opcionalno)

- udio zaštićenih prirodnih područja i područja ekološke mreže Natura 2000 u ukupnoj površini destinaciji
- kategorije zaštićenih prirodnih područja u destinaciji

Učestalost mjerenja – Svake četiri godine

Godina	2024.	2028.	2032.	2036.	2040.
Vrijednost	2,13 %				

6.2.4. Održivo upravljanje energijom

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije (UEN-1)

Definicija pokazatelja

Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.

Opis pokazatelja

Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.

Metodologija izračuna pokazatelja

Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh).

F1 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja

F2 – ukupna finalna potrošnja el. energije kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja

T1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim ostvarenim brojem noćenja

T2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja

S – broj stanovnika u destinaciji

N1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)

N2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)

potrošnja el. energije po noćenju turista

$$= \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$$

potrošnja el. energije po noćenju stanovnika

$$= \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$$

omjer potrošnje el. energije po noćenju turista i stanovnika

$$= \frac{\text{potrošnja el. energije po noćenju turista}}{\text{potrošnja el. energije po noćenju stanovnika}} \times 100$$

Učestalost mjerenja – Svake četiri godine

Godina	2024.	2028.	2032.	2036.	2040.
Vrijednost	-12,14%				

6.2.5. Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika (UPK-1)

Definicija pokazatelja

Pokazateljem se utvrđuje postoji li u destinaciji sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika.

Opis pokazatelja

Članak 7. Pariškog sporazuma postavlja globalni cilj »poboljšanja sposobnosti prilagodbe, jačanja otpornosti i smanjenja ranjivosti na klimatske promjene«. Provedba nacionalnih i lokalnih planova prilagodbe, izgradnja kapaciteta i tehnologije te povećani financijski tokovi navedeni su kao ključni alati za provedbu aktivnosti prilagodbe. Sektor turizma je jedan od pet najranjivijih sektora na klimatske promjene. Stoga je uspostava sustava za procjenu izloženosti, otpornosti i rizika te provedbu mjera za prilagodbu klimatskim promjenama na svim razinama ključna za održivost turizma kao ključne gospodarske grane u Republici Hrvatskoj. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20) i Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19) reguliraju pitanje prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj.

Metodologija izračuna pokazatelja

Pokazatelj je informacija o tome je li destinacija donijela dokumente (strategiju i/ili plan i/ili program) te koji je napredak/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih mjera za prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena i procjenu rizika – DA/NE/ udio mjera u provedbi i/ili implementiranih.

Učestalost mjerenja – Svake dvije godine

Godina	2024.	2026.	2028.	2030.	2032.
Vrijednost	–				

6.3. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti

6.3.1. Turistički promet

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (TP-1)

Definicija pokazatelja

Pokazateljem se definira ukupan broj dolazaka turista u destinaciji u mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom temeljem broja ostvarenih noćenja što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom kontekstu.

Opis pokazatelja

Priljev posjetitelja u turističku destinaciju predstavlja obvezni uzrok potrebe za upravljanjem održivošću destinacije. S obzirom na činjenicu da turizam predstavlja uglavnom sezonalnu aktivnost, ovim pokazateljem svakako valja uzeti u obzir razlike u priljevu posjetitelja unutar i van turističke sezone, pri čemu je priljev posjetitelja u periodu glavne, odnosno visoke turističke sezone najrelevantniji podatak za upravljanje održivošću destinacije.

Metodologija izračuna pokazatelja

Pokazatelj je informacija o ukupnom broju dolazaka turista u destinaciji u mjesecu s najvećim brojem ostvarenih dolazaka, te se broj direktno preuzima iz sustava eVisitor i služi kao pokazatelj.

Učestalost mjerenja – Jednom godišnje

Godina	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Vrijednost	82.624				

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (TP-2)

Definicija pokazatelja

Pokazateljem se definira prosječan broj noćenja koje jedan turist ostvari u destinaciji.

Opis pokazatelja

Duljina boravka, odnosno prosječan broj noćenja koje turisti ostvaruju u destinaciji se može smatrati relevantnom informacijom za upravljanje destinacijom, poglavito u kontekstu suvremenih trendova skraćanja duljine boravka, ali i s aspekta upravljanja ljudskim potencijalima potrebnim za održavanje ujednačene razine pružanja sveobuhvatne turističke usluge što se posebno odnosi na segment smještaja.

Podpokazatelj

Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja

- Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem ostvarenih turističkih noćenja
- Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u komercijalnom smještaju
- Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u nekomercijalnom smještaju

Metodologija izračuna pokazatelja

Prosječna duljina boravka turista u destinaciji

$$= \frac{\text{Ukupan broj registriranih noćenja u destinaciji}}{\text{Ukupan broj dolazaka turista u destinaciju}}$$

Učestalost mjerenja – Jednom godišnje

<i>Godina</i>	<i>2024.</i>	<i>2025.</i>	<i>2026.</i>	<i>2027.</i>	<i>2028.</i>
<i>Vrijednost</i>	9,44				

6.3.2. Poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-1)

Definicija pokazatelja

Pokazateljem se definira ukupan broj zaposlenih na mjesečnoj razini u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećoj nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (dalje u tekstu: NKD)

Opis pokazatelja

Budući da rad predstavlja obvezni proizvodni čimbenik uslužnih djelatnosti, izravno povezan s isporukom turističkog proizvoda odnosno usluge, povećanje ili smanjenje ukupnog broja zaposlenih osoba u središnjim turističkim djelatnostima (pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane) može posredno ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovanja gospodarskih subjekata općenito u svim turističkim djelatnostima.

Podpokazatelj

- Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema satima rada
- Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane po spolu, godišnji prosjek
- Prosjek broja zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%)

Metodologija izračuna pokazatelja

Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora

Učestalost mjerenja – Jednom mjesečno

Mjesec	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Siječanj	37				
Veljača	37				
Ožujak	43				
Travanj	57				
Svibanj	66				
Lipanj	92				
Srpanj	112				
Kolovoz	109				

Mjesec	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Rujan	108				
Listopad	86				
Studeni	45				
Prosinac	37				

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2)

Definicija pokazatelja

Pokazateljem se definira poslovni prihod gospodarskih subjekata ostvaren tijekom godine u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećem NKD.

Opis pokazatelja

Poslovni prihod izravno je povezan sa sposobnosti gospodarskih subjekata da isporuče turistički proizvod odnosno uslugu, pri čemu promjena u vremenu odnosno povećanje ili smanjenje poslovnog prihoda može ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovnog položaja gospodarskih subjekata uslijed internih ili eksternih razloga, ali i neizravno upućivati na položaj gospodarskih subjekata u svim turističkim djelatnostima na razini destinacije.

Podpokazatelj

- dodana vrijednost gospodarskih subjekata registriranih na području destinacije ostvarena tijekom godine
- bruto dobit/gubitak gospodarskih djelatnosti registriranih na području destinacije ostvaren tijekom godine

Metodologija izračuna pokazatelja

Podaci će na zahtjev biti dostupni u Ministarstvu

Učestalost mjerenja –Jednom godišnje

Godina	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Vrijednost	910.031,00 €				

6.4. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma

6.4.1. Turistička infrastruktura

Pokazatelj (kod pokazatelja):
Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija (TI-1)

Definicija pokazatelja

Pokazateljem se vrši identifikacija i kategorizacija turističkih resursa na području destinacije, uključujući prirodne (parkovi, rezervati, pejzaži) i kulturno-povijesne/antropogene atrakcije (povijesni lokaliteti, muzeji, spomenici, nematerijalna baština).

Opis pokazatelja

Identifikacija i kategorizacija turističkih resursa ključna je za razvoj održivog turizma jer omogućava efikasno upravljanje i očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Pruža temelj za kreiranje ciljanih marketinških strategija koje ističu jedinstvene atribute destinacije, privlačeći time odgovarajuće turiste. Osim toga, pomaže lokalnim zajednicama da razumiju i vrednuju svoju baštinu, potičući lokalno sudjelovanje i važnost očuvanja tih resursa za buduće generacije.

Podpokazatelj

popisi kulturnih dobara (opcionalno, uključujući procjenu i naznaku ranjivosti)

- identifikacija i popisivanje nematerijalne kulturne baštine
- popis lokaliteta i dobara prirodne baštine s naznakom vrste, stanja očuvanja i ranjivosti.

Učestalost mjerenja –Jednom godišnje

Početna vrijednost 2024:

- Zaštićena Kulturno-povijesna cjelina naselja Tribunj na otočiću
- Crkva Svetog Nikole – sakralna baština
- Crkva Pohoda Blažene Djevice Marije – sakralna baština
- Crkva Svete Marije – sakralna baština
- Kameni most – profana baština
- Kuća Ferara – profanabaština
- Kuća s gotičkim prozorom – profana baština
- Kameni most – profana baština

Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH:

- Krajnji sjeverni dio općine Tribunj je dio zaštitnog područja NATURA 2000

6.4.2. Održivo upravljanje destinacijom

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD -1)

Definicija pokazatelja

Pokazatelj je definiran kao praćenje statusa implementacije Plana upravljanja, pri čemu je polazište terminski plan aktivnosti i njihove implementacije.

Opis pokazatelja

Postojanje Plana upravljanja preduvjet je destinacijskog razvoja za sva odredišta u Hrvatskoj, stoga je uspješna implementacija aktivnosti iz Plana polazište za održivo upravljanje destinacijom, te praćenja stanja upravljačkih aktivnosti.

Podpokazatelj

Objavljeni dokument strategije i/ili akcijskog plana destinacije.

- Strategija/plan su jasno vidljivi i dostupni online.
- Udio implementiranih aktivnosti iz plana (Implementirana aktivnost je aktivnost koja je u potpunosti provedena, završena, te postoje informacije u učinku iste)

Metodologija izračuna pokazatelja

Omjer implementiranih aktivnosti / ukupni broj aktivnosti definiranih Planom X 100

Implementirane aktivnosti su one koje su u potpunosti završene, te za njih postoje mjerljivi rezultati provedbe.

Učestalost mjerenja –Jednom godišnje

<i>Godina</i>	<i>2024.</i>	<i>2025.</i>	<i>2026.</i>	<i>2027.</i>	<i>2028.</i>
<i>Vrijednost</i>	0,00				

6.4.3. Održivo upravljanje prostorom

Pokazatelj (kod pokazatelja):

Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS (OUP-1)

Definicija pokazatelja

Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih noćenja u smještaju destinacije unutar godine dana po izgrađenom hektaru zona stambene i ugostiteljsko-turističke namjene.

Opis pokazatelja

S obzirom da se turistička aktivnost može gotovo isključivo odvijati u zonama stanovanja (S) i zonama mješovite namjene (M1), te u zonama predviđenima za odvijanje ugostiteljsko-turističke namjene (T), sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana(neizgrađena) područja. U konačnici pritisak bi bilo poželjno evidentirati na godišnjoj razini, ali i na razini tromjesečja, da bi se utvrdilo pritisak u najopterećenijem dijelu godine.

Metodologija izračuna pokazatelja

TN – broj turističkih noćenja unutar destinacije ostvarenih u jednoj godini

PS – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja (ha)

PM – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama mješovite namjene ((pretežito stambene namjene) (ha)

PT – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama predviđenim za odvijanje ugostiteljsko-turističke aktivnosti

broj turističkih noćenja u komercijalnom

i nekomercijalnom smještaju

$$\text{po izgrađenoj građevinskoj površini} = \frac{T_N}{P_S + P_M + P_T}$$

Učestalost mjerenja –Svake dvije godine

Godina	2024.	2026..	2028.	2030.	2032.
Vrijednost					

7. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima

Nakon provedene sveobuhvatne analize stanja destinacije Tribunj, koja uključuje analizu resursne osnove, turističkih proizvoda, infrastrukture, tržišnih trendova i pokazatelja održivosti, ovo poglavlje definira strateški razvojni smjer za razdoblje od 2025. do 2028. godine.

Razvojni smjer temelji se na prepoznatim snagama i prilikama, uzimajući u obzir slabosti i prijetnje, s ciljem stvaranja održive, konkurentne i autentične turističke destinacije.

Ovaj smjer odražava lokalne okolnosti i strateške prioritete Tribunja. Sadržava konkretne mjere i aktivnosti vezane uz infrastrukturne, marketinške, organizacijske i druge potrebe destinacije, a sve u skladu s aktima strateškog planiranja na nacionalnoj i regionalnoj razini, prostornim planovima i drugim važećim propisima.

Cilj je postaviti realne i mjerljive ciljeve koji će osigurati dugoročnu dobrobit za lokalnu zajednicu, zaštitu jedinstvenog okoliša i kulturnog nasljeđa te pružiti nezaboravno iskustvo posjetiteljima.

7.1. SWOT analiza

SWOT analiza predstavlja temelj za određivanje strateškog smjera razvoja destinacije Tribunj. Kroz identifikaciju unutarnjih snaga i slabosti te vanjskih prilika i prijetnji, stvara se jasna slika trenutne pozicije i potencijalnih pravaca djelovanja.

Analiza je provedena na temelju podataka prikupljenih u prethodnim poglavljima, uključujući analizu resursa, tržišta i dionika.

Tablica 35. SWOT analiza destinacije Tribunj

SNAGE (Strengths)	SLABOSTI (Weaknesses)
PROSTOR I INFRASTRUKTURA	
Autentično dalmatinsko naselje s očuvanom arhitekturom starog jezgra	Ograničen javni parking posebno u ljetnim mjesecima
Izuzetna geografska pozicija - blizina NP Kornati, NP Krka i Vodica	Nedostatak javne plaže s organiziranim sadržajem
Prirodna zaštićena uvala pogodna za nautički turizam	Slaba razvijenost ciklo turističke infrastrukture
Razvijena marina s kvalitetnom infrastrukturom	Nedostatak reciklažnih otoka i sustava gospodarenja otpadom
Čisto more i očuvana obala	Kapacitet zdravstvene ambulante nije prilagođen turističkoj sezoni
Dobra prometna povezanost (blizina autoceste A1 i aerodroma u Zadru i Splitu)	
Šetnica uz more koja povezuje mjesto	
DRUŠTVENO OKRUŽENJE I GOSPODARSTVO	
Jaka lokalna zajednica s tradicijom ribarstva i poljoprivrede	Starenje stanovništva i iseljavanje mladih
Očuvana tradicija i običaji, manifestacije	Sezonalnost gospodarstva - kratka turistička sezona
Kvalitetna gastronomska ponuda temeljena na domaćim proizvodima	Nedostatak većih investitora i razvojnih projekata
Sigurna destinacija s niskom stopom kriminala	Siva ekonomija u iznajmljivanju smještaja
Aktivne udruge	Nedostatak suvenirskih proizvoda lokalnog značaja
Obiteljski smještaj s osobnim pristupom gostima	Ovisnost o turizmu kao jednom gospodarskom sektoru
TURISTIČKA RAZVIJENOST	
Nautički turizam kao glavni turistički proizvod	Izrazita sezonalnost (80% prometa u srpnju i kolovozu)
Dobar omjer cijene i kvalitete u usporedbi s većim destinacijama	Nedostatak hotelskog i kamp smještaja
Autentičnost doživljaja - izbjegavanje masovnog turizma	Oskudna ponuda sadržaja izvan sezone
Blizina Vodica omogućava dodatnu ponudu i raznolikost	Manjak organiziranih izleta i aktivnosti
Razvijena ponuda apartmana visokog standarda	Ograničena ponuda za kišnih dana
Gastronomski turizam temeljen na ribi i autohtonim proizvodima	Nedostatak wellness i spa sadržaja

SNAGE (Strengths)	SLABOSTI (Weaknesses)
UPRAVLJANJE TURIZMOM I LJUDSKI RESURSI	
Iskustvo lokalnog stanovništva u turizmu (višegodišnja tradicija)	Nedostatak cjelovite strategije razvoja turizma
Visoka stopa vlastitog smještaja - motivirano lokalno stanovništvo	Slaba suradnja između dionika u turizmu
Fleksibilnost malih obiteljskih objekata u prilagodbi tržištu	Nepostojanje DMO-a na lokalnoj razini
Postojanje TZ Vodice koja pokriva šire područje	Nedostatak stručnog kadra u turizmu i ugostiteljstvu
	Nedovoljna primjena ICT-a u promociji i rezervacijama
	Nepostojanje sustava kontrole kvalitete smještaja
	Slabo korištenje EU fondova
	Nedostatak sustava certifikacije lokalne ponude
PRILIKE (Opportunities)	PRIJETNJE (Threats)
PROSTOR I INFRASTRUKTURA	
Rast potražnje za autentičnim destinacijama i lokalnim iskustvima	Prekapacitiranost u sezoni - pritisak na infrastrukturu
Trend slow tourism-a i "hidden gems" destinacija	Ekološki pritisak na more i obalu zbog nautičkog turizma
Razvoj eko-turizma i održivog turizma	Klimatske promjene - ekstremne temperature i nedostatak vode
Digitalni nomadi kao novo tržište (mogućnost produljenja sezone)	Nekontrolirana gradnja koja narušava autentičnost
Blizina razvijenih emitivnih tržišta (srednja Europa)	Uništavanje zelenih površina zbog građevinskih zahvata
Rast interesa za gastronomskim turizmom	Problem odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
Povećana potražnja za sigurnim destinacijama (post-COVID)	

PRILIKE (Opportunities)	PRIJETNJE (Threats)
TURISTIČKI RAZVOJ	
Razvoj tematskih ruta (Maslinska cesta, put Donkeys, vinske ceste)	Jaka konkurencija razvijenih destinacija (Vodice, Šibenik, Primošten)
Produljenje sezone kroz sport i kulturne manifestacije	Negativne recenzije na online platformama zbog nekvalitetne ponude
Razvoj yacht charter-a kao premium proizvoda	Overtourism u vršnoj sezoni - pad kvalitete doživljaja
Kongresni turizam - mogućnost privlačenja malih konferencija	Ekonomске krize na emitivnim tržištima
Povezivanje s NP Kornati - razvoj jednodnevnih izleta	Geopolitičke nestabilnosti u Europi
Adventure turizam - kajaking, SUP, ronjenje	Terorizam i sigurnosni incidenti u Sredozemlju
Cikloturizam - povezivanje s Vodice Bicycle Story projektom	Neočekivane zdravstvene krize (pandemije)
Zdravstveni turizam - wellness programi i detox ponuda	Pad cijena zbog jake konkurencije u privatnom smještaju
Gastro eventi - festivali ribe, maslina, vina	
UPRAVLJANJE TURIZMOM	
EU fondovi za turističku infrastrukturu i promociju	Nedostatak političke volje za provedbu strateških projekata
Digitalizacija - razvoj online sustava i aplikacija	Birokratske prepreke za investicije i razvoj
Brendiranje destinacije - "Tribunj - autentično dalmatinsko selo"	Nedostatak koordinacije između različitih razina vlasti
Suradnja s okolnim destinacijama (Vodice, Šibenik) za zajedničku ponudu	Otpor lokalnog stanovništva prema promjenama
Educiranje lokalnih poduzetnika kroz IPA i OPKK programe	Nedostatak kvalificiranog osoblja - odljev mladih
Certifikacija ponude (Q-label, zeleni cvijet, etc.)	Neprimjenjivanje propisa o kvaliteti usluga
Razvoj smart destination koncepta	Kratkoročno planiranje bez dugoročne vizije
Public-private partnership u razvoju turističkih projekata	

Izvor: samostalna izrada

SWOT analiza jasno pokazuje da se Tribunj nalazi na prekretnici. Njegova najveća snaga – autentičnost –istovremeno je i najugroženija. Budućnost Tribunja ovisi o sposobnosti da se iskoriste prilike za razvoj cjelogodišnjeg turizma temeljenog na kulturi, gastronomiji i aktivnom odmoru, uz istovremeno ublažavanje slabosti poput infrastrukturnih ograničenja i sezonalnosti.

Ključne strateške smjernice trebale bi uključivati:

- **Strateško brendiranje:** Aktivno pozicioniranje Tribunja kao autentične ribarske i težačke destinacije, a ne masovnog ljetovališta.
- **Diverzifikacija ponude:** Poticanje razvoja malih obiteljskih hotela, agroturizama i glampinga te osmišljavanje sadržaja za predsezonu i posezonu (biciklističke i pješačke staze, kulturne rute, gastronomske radionice).
- **Održivo upravljanje:** Korištenje EU fondova za rješavanje infrastrukturnih problema (voda, otpad, parking) kroz pametna i zelena rješenja.
- **Zaštita prostora i identiteta:** Stroga kontrola urbanizacije kako bi se sačuvao vizualni identitet mjesta i spriječio prekomjerni turizam.
- **Sinergija i suradnja:** Povezivanje s dionicima u okruženju radi stvaranja integriranih turističkih proizvoda.

Samo uravnoteženim pristupom, koji stavlja očuvanje resursa i kvalitete života ispred kratkoročnog profita, Tribunj može osigurati dugoročno održiv i uspješan razvoj.

7.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma

Razvoj turizma u Tribunju mora se temeljiti na jasnim načelima i ciljevima koji osiguravaju dugoročnu održivost i prosperitet. Odgovor na pitanje "Što želimo od daljnjeg razvoja turizma?" usmjerava nas prema uravnoteženom pristupu koji valorizira ekonomske koristi, ali istovremeno štiti prostor, okoliš, kulturu i dobrobit lokalne zajednice. Potrebe za daljnjim razvojem turizma moraju biti koordinirane sa svim dionicima u destinaciji.

Načela razvoja turizma u Tribunju

Identifikacija općih načela temelji se na specifičnostima Tribunja, čije gospodarstvo se uvelike oslanja na turizam, s dominantnim udjelom djelatnosti pružanja smještaja i pripreme hrane (29%) te poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (22%) .

Tablica 36. Načela razvoja turizma u Tribunju

Načelo	Opis i primjena u Tribunju
<i>Održivost</i>	Razvoj turizma koji poštuje ekološke, društvene i ekonomske granice, čuva resurse za buduće generacije i minimizira negativne utjecaje. Za Tribunj to znači zaštitu morskog ekosustava, upravljanje otpadom i vodnim resursima, posebno s obzirom na visoku sezonalnost gdje se oko 90% turističkog prometa ostvaruje u četiri ljetna mjeseca .
<i>Autentičnost</i>	Očuvanje i promocija jedinstvenog identiteta Tribunja kao ribarskog i težačkog mjesta, njegove kulture, tradicije i gastronomije. Naglasak je na valorizaciji ambijentalnosti stare jezgre, ribarske baštine i manifestacija poput tradicionalnih "Magarećih utrka".
<i>Kvaliteta</i>	Podizanje kvalitete cjelokupnog lanca vrijednosti u turizmu. S obzirom da 94% noćenja otpada na obiteljski smještaj, ključno je poticati podizanje kvalitete privatnih smještajnih kapaciteta, ali i javne infrastrukture poput plaža, šetnica i digitalnih usluga.
<i>Inovativnost</i>	Primjena novih tehnologija i kreativnih rješenja za unapređenje ponude, promocije i upravljanja destinacijom. To uključuje razvoj mobilnih aplikacija za poticanje turizma i povezivanje poduzetnika.
<i>Uključenost</i>	Aktivno sudjelovanje lokalne zajednice i svih dionika (iznajmljivači, ugostitelji, OPG-ovi, udruge) u planiranju i provedbi turističkog razvoja, primjerice kroz javne rasprave i ankete poput onih koje provodi lokalna turistička zajednica .

Načelo	Opis i primjena u Tribunju
<i>Sigurnost</i>	Osiguravanje visokog stupnja sigurnosti za sve posjetitelje i stanovnike, kako u fizičkom (uređene plaže, sigurne prometnice) tako i u digitalnom okruženju (sigurne online transakcije) te osiguravanje zdravstvene zaštite za turiste.
<i>Pristupačnost</i>	<p>Pristupačnost podrazumijeva sustavno uklanjanje fizičkih, informacijskih i komunikacijskih prepreka kako bi se osiguralo ravnopravno sudjelovanje svih članova društva, s posebnim naglaskom na osobe s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću.</p> <p>Ovo načelo nadilazi zakonsku obvezu i postaje mjerilo kvalitete, inkluzivnosti i društvene odgovornosti destinacije, jer od pristupačnog okruženja korist imaju svi – od obitelji s djecom do starijih osoba. Primjena u Tribunju: Općina Tribunj pokazuje sve veću svijest i poduzima konkretne korake za poboljšanje pristupačnosti, što je vidljivo kroz strateško planiranje, infrastrukturne projekte i digitalnu prilagodbu.</p> <p>Strateški okvir: Općina je još 2018. godine donijela <u>Strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom (2018.-2020.)</u>, čime je postavljen temelj za sustavan pristup rješavanju problema nepristupačnosti. Ovaj dokument usklađen je s nacionalnim i europskim direktivama te definira ciljeve za stvaranje inkluzivnijeg okruženja.</p> <p>Prilagodba javne infrastrukture: Najznačajniji primjer je projekt „Pristupna staza za osobe s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću – Plaža Sovlje“. Zahvaljujući tome, plaža Sovlja danas ima osiguran pristup za osobe s invaliditetom, što je potvrđeno i na turističkim portalima. Digitalna pristupačnost: U skladu sa Zakonom o pristupačnosti, javna tijela u Tribunju objavila su Izjave o pristupačnosti za svoje mrežne stranice. Iako je usklađenost djelomična, transparentno se navode nedostaci i planovi za njihovo otklanjanje. Privatni smještaj: Raste i ponuda privatnog smještaja prilagođenog osobama s invaliditetom.</p>

Izvor: samostalna izrada

7.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta

Strateški ciljevi i prioriteti predstavljaju razradu vizije u konkretne, mjerljive i ostvarive korake. Oni povezuju opća načela s operativnim aktivnostima koje će se provoditi u planskom razdoblju.

Na temelju SWOT analize, definiranih načela i ciljeva, oblikuje se cjelokupni strateški pristup razvoju turizma u Tribunju za plansko razdoblje. Strateški pravac usmjeren je na transformaciju Tribunja iz pretežno ljetne, kupališne destinacije u cjelogodišnju destinaciju autentičnih doživljaja, održivosti i visoke kvalitete.

Vizija razvoja turizma destinacije Tribunj do 2028. godine:

"Tribunj je globalno prepoznatljiva, održiva i pametna destinacija autentičnog mediteranskog duha, utemeljena na bogatoj ribarskoj i težačkoj tradiciji, nautičkom turizmu i jedinstvenim kulturnim doživljajima, koja posjetiteljima nudi visoku kvalitetu iskustva, a lokalnoj zajednici prosperitet i očuvan okoliš."

Strateški pravac usmjeren je prema:

- Očuvanju kulturne i prirodne baštine,
- Razvoju turističkih proizvoda s naglaskom na nautički turizam, kulturno-turističke atrakcije i autentične gastronomske doživljaje,
- Povećanju konkurentnosti putem digitalizacije i pametnih rješenja,
- Uključivanju lokalne zajednice u razvojne procese,
- Promicanju održive prakse upravljanja resursima i zaštite okoliša.

Ključni prioriteti:

- Održivi razvoj i zaštita resursa – stalno praćenje i očuvanje prirodnih i kulturnih resursa, te smanjenje sezonalnosti kroz promotivne aktivnosti tijekom cijele godine.
- Digitalna transformacija i pametne tehnologije – implementacija digitalnih alata za upravljanje destinacijom, marketing, komunikaciju i iskustvo posjetitelja.
- Razvoj inovativnih proizvoda i sadržaja – usmjeravanje na tematske ture, kulturne manifestacije, sport i aktivni odmor.
- Uključenje lokalne zajednice – osnaživanje stanovništva u održivom razvoju te očuvanje tradicije i identiteta.
- Poboljšanje prometne i turističke infrastrukture – modernizacija pristupnih i prometnih pravaca, povećanje kvalitete smještajnih kapaciteta.
- Marketinška promocija na regionalnim i međunarodnim tržištima – isticanje autentičnosti i raznovrsnosti ponude.

Primjena u planiranju

Ove smjernice definiraju konkretne ciljeve, mjere i aktivnosti, usklađene s izazovima i prilikama analize stanja i SWOT analizom. Cilj je postići pozitivan imidž, povećati broj posjetitelja te dugoročno osigurati ekonomsku i društvenu održivost destinacije.

7.4. Identificiranje ciljeva

Na temelju strateških prioriteta, definiraju se specifični, mjerljivi, ostvarivi, relevantni i vremenski određeni (SMART) ciljevi. Ovi ciljevi pružaju jasan okvir za definiranje konkretnih mjera i aktivnosti. U tablici ispod prikazana je veza između općih ciljeva, glavnih (specifičnih) ciljeva i prijedloga mjera za njihovo ostvarenje, zajedno s ključnim pokazateljima uspješnosti (KPI).

Tablica 37. *Identificiranje ciljeva*

<i>Opći cilj</i>	Glavni (specifični) cilj	Prijedlog mjere	Ključni pokazatelj uspješnosti (KPI)
EKONOMSKI <i>Stvaranje održivog i prosperitetnog turističkog sektora.</i>	Povećanje turističkih prihoda i potrošnje	Diversifikacija ponude i kreiranje paket aranžmana za predsezonu i sezonu.	Povećanje prosječne dnevne potrošnje turista za 15%. Povećanje broja noćenja izvan glavne sezone (lipanj, rujan) za 20%.
	Razvoj malog poduzetništva i OPG-ova	Poticanje proizvodnje i plasmana lokalnih proizvoda kroz brendiranje i suradnju s ugostiteljima.	Povećanje broja OPG-ova i obrta uključenih u turističku ponudu za 25%. Broj ugostiteljskih objekata s oznakom "Lokalna kvaliteta".
	Stvaranje novih radnih mjesta	Edukacija i poticaji za samozapošljavanje u turizmu.	Povećanje broja zaposlenih u turizmu izvan glavne sezone za 10%. Broj novootvorenih obrta/tvrtki u turizmu.
KULTUROLOŠKI <i>Očuvanje i promocija jedinstvenog identiteta destinacije.</i>	Očuvanje i promocija kulturne baštine	Obnova i interpretacija Jurjevgradske utvrde i crkvice Sv. Nikole.	Broj obnovljenih lokaliteta. Povećanje broja posjetitelja kulturnim

<i>Opći cilj</i>	Glavni (specifični) cilj	Prijedlog mjere	Ključni pokazatelj uspješnosti (KPI)
			znamenitostima za 30%.
	Razvoj kulturnih manifestacija	Jačanje brenda "Trka tovarov" i uvođenje novih kulturnih događanja izvan sezone.	Broj novih manifestacija u predsezoni/posezoni. Medijska vidljivost manifestacija.
	Jačanje ribarskog identiteta	Uspostava interpretacijskog centra ribarske baštine.	Broj posjetitelja centru. Broj edukativnih programa.
EKOLOŠKI <i>Zaštita okoliša i promicanje održivosti.</i>	Održivo upravljanje otpadom i vodom	Implementacija sustava "pametnih" spremnika i kampanje za smanjenje potrošnje vode.	Smanjenje količine miješanog komunalnog otpada po noćenju za 10%.Smanjenje potrošnje vode po noćenju za 5%.
	Promicanje održive mobilnosti	Uređenje biciklističkih staza koje povezuju obalu i zaleđe, uvođenje sustava javnih bicikala.	Broj kilometara novih biciklističkih staza. Broj korisnika javnih bicikala.
	Zaštita morskog ekosustava	Uspostava "plastic-free" zone i edukacija nautičara o odgovornom ponašanju.	Broj subjekata s "plastic-free" certifikatom. Broj provedenih edukacija.
DRUŠTVENI <i>Poboljšanje kvalitete života lokalne zajednice.</i>	Poboljšanje komunalne infrastrukture	Rješavanje problema parkiranja izgradnjom novih parkirališnih kapaciteta na rubnim dijelovima mjesta.	Broj novih parkirališnih mjesta.Smanjenje prometnih gužvi u centru.
	Povećanje uključenosti zajednice	Uspostava platforme za participaciju građana u donošenju odluka vezanih za turizam.	Broj prijedloga građana usvojenih u godišnjim planovima.Razina zadovoljstva lokalnog stanovništva turizmom.
	Razvoj javnih sadržaja	Uređenje plaža, šetnica, dječjih igrališta i sportskih terena.	Broj uređenih javnih površina. Broj novih sadržaja za djecu i mlade.
INFRASTRUKTURNI <i>Modernizacija i razvoj</i>	Digitalizacija destinacije	Razvoj mobilne aplikacije destinacije i	Broj preuzimanja aplikacije.Broj

<i>Opći cilj</i>	Glavni (specifični) cilj	Prijedlog mjere	Ključni pokazatelj uspješnosti (KPI)
<i>infrastrukture.</i>		postavljanje pametnih informativnih ploča.	interakcija s pametnim pločama.
	Podizanje kvalitete smještaja	Poticaji za podizanje kategorije privatnog smještaja i privlačenje investicija u hotele više kategorije.	Povećanje udjela smještajnih jedinica s 4 i 5 zvjezdica za 15%. Broj novih hotelskih kreveta.

Izvor: Izvedeno iz SWOT analize i strateških prioriteta za Tribunj.

7.5. Mjere i aktivnosti

Kako bi se ostvarili definirani ciljevi, potrebno je provesti niz konkretnih mjera i aktivnosti. Ove mjere su usklađene sa strateškim ciljevima nacionalne Strategije razvoja održivog turizma do 2030. i specifičnim ciljevima ovog Plana. Za svaku mjeru definirani su nositelji, pokazatelji, rokovi i procijenjeni izvori financiranja.

S obzirom na karakteristike destinacije Tribunj, nije utvrđena potreba za provođenjem mjera iz članka 30. stavka 2. ZOT-a koje se odnose na upravljanje posjetiteljskim tokovima na lokacijama s velikim opterećenjem (npr. planovi dolaska kruzera, autobusa), jer Tribunj trenutno nema takvih izazova. Ove mjere su grupirane prema prioritarnim područjima i povezane s nositeljima provedbe, rokovima i potencijalnim izvorima financiranja.

Tablica 38. *Mjere i aktivnosti*

Strateški cilj (Nacionalna strategija)	Strateški cilj (Plan upravljanja)	Operativni cilj	Aktivnost	Pokazatelj	Prijedlog nositelja aktivnosti	Početa vrijednost	Ciljna vrijednost	Rok
SC 1: Cjelogodišnji i uravnotežen turizam	ECSCP 1: Povećanje turističkih prihoda	Diverzifikacija turističke ponude	Kreirati tematske ture (npr. "Putima maslinovog ulja", "Ribarska priča Tribunja", "Ciklotura do Jurjevgrada").	Broj novih turističkih proizvoda	TZ Tribunj, Turističke agencije, OPG-ovi	2	6	K
SC 1: Cjelogodišnji i uravnotežen turizam	ECSCP 1: Povećanje turističkih prihoda	Smanjenje sezonalnosti	Organizirati događaje izvan glavne sezone (npr. "Dani maslinovog ulja" u listopadu, "Advent u Tribunju", "Proljetni festival mora").	Broj događaja izvan glavne sezone	TZ Tribunj, Općina Tribunj, Udruge	2	5	K

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

Strateški cilj (Nacionalna strategija)	Strateški cilj (Plan upravljanja)	Operativni cilj	Aktivnost	Pokazatelj	Prijedlog nositelja aktivnosti	Početa vrijednost	Ciljna vrijednost	Rok
SC 1: Cjelogodišnji i uravnotežen turizam	ECSCP 1: Povećanje turističkih prihoda	Smanjenje sezonalnosti	Razviti ponudu za nautičare u predsezoni i posezoni (npr. regate, škole jedrenja).	Broj noćenja u nautici izvan glavne sezone	Marina Tribunj, Jedriličarski klubovi	-	Povećanje od 15%	2026. – 2027.
SC 3: Konkurentan i inovativan turizam	KSCP 1: Očuvanje i promocija kulturne baštine	Promocija povijesti i kulturne baštine	Izrada digitalnog vodiča i postavljanje interpretacijskih ploča na lokalitetima Jurjevgrad i crkva Sv. Nikole.	Broj postavljenih ploča, broj preuzimanja vodiča	TZ Tribunj, Općina Tribunj, Konzervatorski odjel	0	2	2027.
SC 3: Konkurentan i inovativan turizam	KSCP 1: Očuvanje i promocija kulturne baštine	Integracija kulturne baštine u turističku ponudu	Kreiranje kulturnog paket aranžmana "Doživi Tribunj" koji uključuje posjet kulturnim lokalitetima, radionice tradicijskih vještina i gastro ponudu.	Broj prodanih paket aranžmana	Turističke agencije, TZ Tribunj	0	1	K
SC 2: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu	ESCP 8: Poticanje ekološkog gospodarstva	Razvoj ekoturizma	Certificiranje i promocija "eco-friendly" smještaja i OPG-ova.	Broj certificiranih objekata	TZ Tribunj, Udruga iznajmljivača	1	10	K
SC 2: Turizam uz	ESCP 3: Upravljanje	Smanjenje nastanka	Provesti kampanju "Tribunj bez plastike" s	Broj uključenih	Općina Tribunj, Komunalno	0	20	2026. –

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

Strateški cilj (Nacionalna strategija)	Strateški cilj (Plan upravljanja)	Operativni cilj	Aktivnost	Pokazatelj	Prijedlog nositelja aktivnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Rok
očuvan okoliš, prostor i klimu	otpadom i recikliranjem	otpada	ciljem smanjenja korištenja jednokratne plastike u ugostiteljskim objektima i trgovinama.	subjekata	poduzeće, TZ Tribunj			2029.
SC 2: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu	ESCP 3: Upravljanje otpadom i recikliranjem	Učinkovit sustav odvojenog prikupljanja otpada	Postaviti pametne spremnike za odvojeno prikupljanje otpada na ključnim lokacijama (plaže, riva, centar).	Broj postavljenih pametnih spremnika	Općina Tribunj, Komunalno poduzeće	0	15	2026. – 2029.
SC 2: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu	ESCP 4: Poticanje održive mobilnosti	Razvoj infrastrukture za održivu mobilnost	Uređenje i označavanje 20 km biciklističkih staza koje povezuju Tribunj sa zaleđem i Vodicama.	Broj km novih staza	Općina Tribunj, TZ Tribunj, TZ Vodice	5 km	20 km	2026. – 2029.
SC 2: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu	ESCP 4: Poticanje održive mobilnosti	Promocija održive mobilnosti	Uspostava sustava javnih električnih bicikala na 3 lokacije u mjestu.	Broj lokacija i bicikala	Općina Tribunj, Privatni partner	0	3 lokacije	2027.
SC 2: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu	ESCP 7: Klimatski odgovorno planiranje	Osigurati otpornost destinacije na klimatske	Izrada Akcijskog plana prilagodbe klimatskim promjenama za sektor turizma.	Donesen plan	Općina Tribunj, Stručni konzultanti	Ne	Da	2027.

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

Strateški cilj (Nacionalna strategija)	Strateški cilj (Plan upravljanja)	Operativni cilj	Aktivnost	Pokazatelj	Prijedlog nositelja aktivnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Rok
klimu		promjene						
SC 2: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu	ESCP 7: Klimatski odgovorno planiranje	Promicati prirodna rješenja	Provesti akciju sadnje autohtonih stabala (maslina, smokva) na javnim površinama radi stvaranja hlada i smanjenja toplinskih otoka.	Broj zasađenih stabala	Općina Tribunj, Udruga, Volonteri	0	100	2026. – 2029.
SC 3: Konkurentan i inovativan turizam	ECSCP 2: Razvoj malog poduzetništva i OPG-ova	Stvoriti prepoznatljiv brend lokalnih proizvoda	Razviti vizualni identitet i oznaku kvalitete "Okusi Tribunja" za lokalne proizvode (maslinovo ulje, vino, riba).	Broj proizvoda s oznakom	TZ Tribunj, OPG-ovi	0	15	K
SC 3: Konkurentan i inovativan turizam	ECSCP 2: Razvoj malog poduzetništva i OPG-ova	Povećati kompetencije poduzetnika	Organizirati ciklus radionica o digitalnom marketingu, prodajnim vještinama i EU fondovima za lokalne poduzetnike i OPG-ove.	Broj održanih radionica i sudionika	TZ Tribunj, Veleučilište u Šibeniku	0	5	K
SC 3: Konkurentan i inovativan	ISCP 2: Razvoj smještajne	Digitalizacija i modernizacija	Edukacija privatnih iznajmljivača o korištenju online rezervacijskih sustava i	Broj educiranih iznajmljivača	TZ Tribunj, Udruga iznajmljivača	20%	70%	K

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

Strateški cilj (Nacionalna strategija)	Strateški cilj (Plan upravljanja)	Operativni cilj	Aktivnost	Pokazatelj	Prijedlog nositelja aktivnosti	Početa vrijednost	Ciljna vrijednost	Rok
turizam	infrastrukture		alata za upravljanje cijenama.					
SC 3: Konkurentan i inovativan turizam	ISCP 2: Razvoj smještajne infrastrukture	Unapređenje kvalitete postojećih objekata	Pokrenuti program sufinanciranja za podizanje kvalitete i kategorizacije smještajnih objekata (npr. za bazene, wellness sadržaje, energetske obnovu).	Broj objekata koji su podigli kategoriju	Općina Tribunj, Ministarstvo turizma i sporta	-	20	2026. – 2029.
SC 3: Konkurentan i inovativan turizam	ISCP 1: Unapređenje prometne infrastrukture	Digitalizacija i pametna infrastruktura	Razvoj mobilne aplikacije "Visit Tribunj" s interaktivnom kartom, kalendarom događanja i sustavom za online rezervacije.	Aplikacija razvijena i lansirana	TZ Tribunj, IT tvrtka	Ne	Da	2026.
SC 3: Konkurentan i inovativan turizam	ISCP 1: Unapređenje prometne infrastrukture	Razvoj novih turističkih sadržaja	Implementacija AR (proširene stvarnosti) na lokalitetu Jurjevgrad koja oživljava povijest utvrde.	Implementirano AR rješenje	TZ Tribunj, Specijalizirana agencija	Ne	Da	2027.
SC 4: Otporan turizam	ECSCP 3: Stvaranje radnih mjesta	Edukacija radne snage	Organiziranje tečajeva stranih jezika (engleski, njemački) i specifičnih vještina (sommelier,	Broj polaznika koji su završili tečaj	POU, TZ Tribunj, HZZ	0	50	K

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

Strateški cilj (Nacionalna strategija)	Strateški cilj (Plan upravljanja)	Operativni cilj	Aktivnost	Pokazatelj	Prijedlog nositelja aktivnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Rok
			barmen) za zaposlenike u turizmu.					
SC 4: Otporan turizam	ECSCP 3: Stvaranje radnih mjesta	Poticaji za poduzetnike u turizmu	Uspostava programa poticaja za mlade i žene poduzetnice u turizmu.	Broj dodijeljenih poticaja	Općina Tribunj	0	10	2026. – 2029.
SC 4: Otporan turizam	SSCP 4: Povećanje uključenosti i sudjelovanja zajednice	Potaknuti razvoj vještina lokalnog stanovništva	Organizirati radionice tradicijskih vještina (npr. pletenje mreža, soljenje ribe, suhozidna gradnja) otvorene za stanovnike i turiste.	Broj održanih radionica	Udruge, TZ Tribunj, Muzej	1	5	K
SC 4: Otporan turizam	ISCP 6: Poboljšanje sigurnosne infrastrukture	Sigurnost na prirodnim i turističkim lokacijama	Postavljanje sigurnosnih ograda i informativnih ploča na vidikovcu Sv. Nikole i stazama prema Jurjevgradu.	Broj postavljenih sigurnosnih elementa	Općina Tribunj, HGSS	-	Svi rizični lokaliteti	2028.
SC 4: Otporan turizam	ISCP 6: Poboljšanje sigurnosne infrastrukture	Uvođenje naprednih tehnologija za javnu sigurnost	Postavljanje automatskih defibrilatora (AED) na 3 ključne lokacije u mjestu (riva, plaža, marina).	Broj postavljenih AED uređaja	Općina Tribunj, Dom zdravlja	0	3	2027.

Legenda:

Strateški ciljevi Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine (NN 2/2/23)

SC 1: Cjelogodišnji i uravnotežen turizam

SC 2: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu

SC 3: Konkurentan i inovativan turizam

SC 4: Otporan turizam

Strateški ciljevi Plana upravljanja destinacijom Tribunj

ECSCP – ekonomski strateški/glavni cilj iz Plana upravljanja destinacijom

KSCP – kulturološki strateški/glavni cilj iz Plana upravljanja destinacijom

ESCP – ekološki strateški/glavni cilj iz Plana upravljanja destinacijom

SSCP – socijalni strateški/glavni cilj iz Plana upravljanja destinacijom

ISCP – infrastrukturni strateški/glavni cilj iz Plana upravljanja destinacijom

8. Smjernice i preporuke za dionike razvoja

Plan upravljanja destinacijom Tribunj mora uključivati prijedlog smjernica i preporuka za razvoj ili unaprjeđenje destinacije u skladu s ciljevima održivosti, pokazateljima razvoja i usklađenim razvojnim smjerom, uz sudjelovanje svih relevantnih dionika turizma i lokalne uprave.

Preporuke trebaju biti utemeljene na aktualnim podacima i, gdje je moguće, na izračunu prihvatnih kapaciteta, uz obavezno poštivanje postojećih zakonskih regulativa i nacionalnih politika, posebice usmjerenih prema zelenoj i digitalnoj tranziciji turizma.

8.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave

Kao partner u turističkom razvoju, Općina Tribunj može u okviru svojih nadležnosti i u suradnji s Turističkom zajednicom provoditi sljedeće aktivnosti:

- Sudjelovati u pripremi prostorno-planskih i projektnih dokumenata nižeg reda temeljenih na razvoju prioriteta turističkih zona i lokaliteta.
- Podržavati aktivnosti koje jačaju svijest lokalnog stanovništva o vrijednosti turizma i njegovoj ulozi za zajednicu.
- Kontinuirano raditi na poboljšanju komunalne infrastrukture, naročito sustava odvodnje, čistoće javnih površina, zbrinjavanja otpada i uređenja naselja.
- Uključivati se u organizaciju kulturnih manifestacija, sportskih i umjetničkih programa koji obogaćuju turističku ponudu i jačaju lokalni identitet.
- Saradnja na razvoju tematskih ruta i staza koje povezuju prirodnu, kulturnu i povijesnu baštinu, te digitalno promoviranje destinacije kroz informacijske platforme.
- Podržavati lokalne proizvođače i domaću eno-gastronomiju kroz manifestacije i različite turističke inicijative.
- Jačati edukaciju i stručnu usavršavanju u turizmu, u suradnji s partnerima i institucijama.
- Razvijati digitalnu dostupnost turističkih usluga i informacija, kao i održavati aplikativna rješenja za upravljanje destinacijom.

Kroz usklađeno djelovanje s Turističkom zajednicom i drugim dionicima, Općina Tribunj može doprinijeti razvoju održivog, kvalitetnog i uključivog turizma koji donosi dugoročne koristi zajednici, bez narušavanja okoliša i lokalnih vrijednosti.

Uvažavajući navedeno, potrebno je da turističke zajednice redovno komuniciraju s nadležnim upravnim općinskim i/ili županijskim tijelima s kojim će se koordinirano planirati i uskladiti aktivnosti provođenja smjernica i preporuka.

8.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu

Turistička zajednica Općine Tribunj ima ključnu ulogu u daljnjem razvoju turizma destinacije Tribunj. Važno je razvijati nove turističke proizvode, kao što su:

- tematske ture – kreiranje tematskih tura koje će se fokusirati na povijest, umjetnost, gastronomiju ili prirodu,
- doživljaji – organiziranje doživljaja, kao što su kuhanje s lokalnim stanovništvom, berba maslina, umjetničke radionice ili radionice izrade suvenira,
- aktivni odmor – promoviranje aktivnog odmora poput biciklizma, trčanja, pješaćenja

U vidu poticanja održivosti i zaštite okoliša, Turistička zajednica mora poticati razvoj ekološki prihvatljivih oblika turizma, kao što je smještaj u eko-objektima. U suradnji s Općinom Tribunj treba raditi na očuvanju povijesne jezgre i tradicionalnih običaja te poticati lokalno stanovništvo i posjetitelje na recikliranje i smanjenje upotrebe plastike. Isto tako, treba nastaviti aktivno koristiti društvene mreže za promociju destinacije.

Radi općeg zadovoljstva turizmom, nužno je uključivanje lokalnog stanovništva u turističke aktivnosti, kako bi se osjećali kao dio priče te promoviranje lokalnih proizvoda i organiziranje manifestacija koje predstavljaju eno-gastronomske specijalitete. S ciljem produženja turističke sezone, organizirati kulturna, sportska i gastronomska događanja u kasnu jesen i rano proljeće, a destinaciju Tribunj promovirati kao destinaciju za odmor tijekom jeseni i proljeća. Jednako važno je uvođenje sustava praćenja i evaluacije, tj. redovito praćenje broja posjetitelja, njihovog zadovoljstva i ekonomskog utjecaja turizma, kako bi se Plan upravljanja destinacijom prilagodio na temelju dobivenih podataka. Tribunj ima veliki potencijal za daljnji razvoj turizma.

Kroz fokusiranje na svoje jedinstvene karakteristike, razvoj novih proizvoda, održivost i digitalnu transformaciju, Turistička zajednica može učiniti destinaciju Tribunj još atraktivnijim za posjetitelje.

Uloga turističke zajednice institucionalno je povezana organiziranom i sustavnom promocijom destinacijskih turističkih proizvoda. Osim toga, uloga turističkih zajednica je i unapređenje općih uvjeta boravka turista, podizanje kvalitete turističkih usluga, razvijanje svijesti o gospodarskim i ostalim učincima turizma i sl. Ove institucije, donošenjem Zakona o turizmu, dobivaju „ingerenciju“ nad razvojem i upravljanjem kako pojedinačnim turističkim resursima, tako i nad upravljanjem pojedinim turističkim mjestima i/ili mikrolokalitetima, međutim i dalje im nedostaje financijskih sredstava.

Stoga se turistička zajednica svodi na inicijatore aktivnosti, a uspješnost njihovih inicijativa ovisi o spremnosti ostalih aktera – predstavnika javne vlasti i privatnih turističkih poduzeća – da surađuju na razvoju pojedinačnih projekata, kako stručno, tako i financijski, bitno su različite.

Lokalne turističke zajednice imaju znatno veću ulogu i puno veću odgovornost po novom Zakonu:

- kreiranje i promicanje prepoznatljivog turističkog imidža
- sudjelovanje u kreiranju i izradi popratnih promotivnih materijala (osobito u funkciji promocije novih turističkih proizvoda),
- pojačanu suradnju s turističkim zajednicama drugih jedinica lokalne samouprave u cilju bolje prezentacije integralnog sustava turističkih doživljaja, kao i u cilju efikasnijeg trošenja raspoloživih financijskih sredstava
- pojačanu promociju raspoloživog sustava turističkih iskustava i za tržište spremnih proizvoda i pojedinih njegovih karakterističnih proizvoda odabranim tržišnim nišama na geografski najinteresantnijim tržištima,
- izrada Plana upravljanja destinacijom i praćenje provođenja istog.

Uloga Turističke zajednice Tribunj

Turistička zajednica Tribunj ima ključnu ulogu u koordinaciji svih dionika u turizmu, promociji destinacije i implementaciji održivih turističkih praksi. S obzirom na specifičnosti Tribunja kao male primorske destinacije s bogatom poviješću i tradicijom, turistička zajednica treba aktivno raditi na:

- promociji autentičnog doživljaja destinacije kroz digitalnu prisutnost i suradnju s turoperatorima;
- edukaciji privatnih iznajmljivača i povećanju kvalitete usluge smještaja;
- organizaciji i promidžbi manifestacija koje jačaju prepoznatljivost destinacije;
- razvoju turističke ponude izvan glavne sezone radi postizanja cjelogodišnjeg turizma.

8.3. Smjernice i preporuke zadruga dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji

Isto tako potrebno je kod izrade razvoja smjernica i preporuka uključiti na odgovarajući način (okrugli stol, radionice, ankete...) i sve druge važne dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji. Važno je da svi ključni dionici u ovoj fazi imaju priliku surađivati i zajednički donijeti prioritete smjernice za održiv razvoj turizma.

Koordinirani pristup svih dionika ključan je za održiv razvoj turizma u Tribunju, očuvanje autentičnosti destinacije i postizanje konkurentnosti na turističkom tržištu, uz istovremeno zadovoljstvo lokalne zajednice i posjetitelja

9. Projekti

Plan upravljanja destinacijom kao svoj sastavni dio sadrži popis projekta koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije te popis projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije.

9.1. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti

Naziv projekta	Uređenje plaže Bristak
Kratki opis predmeta projekta	Plaža Bristak najveća je plaža na području Općine Tribunj kada je riječ o kapacitetu i potencijalu. Nalazi se na jugoistočnom dijelu općine Tribunj. Projektom će se zaokružiti cjelina plaže Bristak i sastojat će se od zelenih površina (sportsko-rekreacijsko i ugostiteljsko područje), obalne šetnice te šljunčanih plaža sa betonskim perima. Prema idejnom projektu radi se o sljedećim površinama: <ul style="list-style-type: none"> - zelene površine: 3.993 m². - šljunčana plaža: 7.493 m². - Površina obalne šetnice zajedno s betonskim perima iznosi 2.048 m². - Ukupna površina kopnenog dijela plaže iznosi 14.234 m².
Kratki opis svrhe projekta	Svrha ovog projekta je proširiti i urediti prihvatne kapacitete na plažama na prostoru Općine Tribunj.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Projekt stvara preduvjete za zapošljavanje u turizmu te podiže kvalitetu života lokalnog stanovništva kroz bolju infrastrukturu i dostupnost turističkih sadržaja,
Nositelj provedbe projekta	Općina Tribunj
Lokacija provedbe projekta	Općina Tribunj
Planirani početak provedbe projekta	15.9.2027.
Planirani završetak provedbe projekta	1.6.2030.
Ključne točke ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	4.000.000,00 EUR

Naziv projekta	Uređenje plaže Bristak
Iznos vlastitog financiranja	1.500.000,00 EUR
Ostali mogući izvori financiranja	Sredstva državnog proračuna i EU sredstva
Imovinsko – pravni odnosi	Riješeni
Osnova za raspolaganje nekretninama	N/A
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	N/A
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	Izrada projektne dokumentacije u tijeku

Naziv projekta	Uređenje dječjeg igrališta i zelene površine u Centru
Kratki opis predmeta projekta	<p>Uređenje javnog prostora s naglaskom na elemente dječjeg igrališta, pješačke zone i zelene površine. Uređenje će se izvesti tako da minimalno zadire u postojeći teren, koristeći prirodnu topografiju koja je pretežito ravna, s blagim padom prema sjeveru. Zbog trenutne neartikuliranosti prostora, cilj je uspostaviti jasnu organizaciju pješačkih staza i pozicioniranje dječjeg igrališta, što će omogućiti uređenije kretanje pješaka i aktivaciju novog, funkcionalno planiranog prostora.</p> <p>U zoni između dječjeg igrališta i istočne prometnice planirano je popločavanje partera kako bi se proširio i oblikovao novi javni prostor. Popločani dio će biti u ravnini s dječjim igralištem, a unutar njega će se ostaviti otvori za sadnju drveća, čime će se stvoriti zeleni elementi i omogućiti prirodni hlad u budućnosti. Ostatak predmetnog obuhvata predviđen je kao zelena, procjedna površina. Dječje igralište planirano je s gumenom podlogom i prilagođenom topografijom, sa specifično oblikovanim humcima za igru i spravama, uz postavljanje sprava za dječju igru.</p>
Kratki opis svrhe projekta	Proširenje površina dječjih igrališta na prostoru Općine Tribunj
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinosi održivosti kroz očuvanje prirodnog okruženja, poticanje aktivnog i sigurnog boravka u javnom prostoru te unaprjeđenje kvalitete života lokalne zajednice.
Nositelj provedbe projekta	Općina Tribunj
Lokacija provedbe projekta	Općina Tribunj
Planirani početak	15.9.2026.

Naziv projekta	Uređenje dječjeg igrališta i zelene površine u Centru
provedbe projekta	
Planirani završetak provedbe projekta	30.4.2027.
Ključne točke ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	350.000,00 EUR
Iznos vlastitog financiranja	100.000,00 EUR
Ostali mogući izvori financiranja	Sredstva državnog proračuna i EU sredstva
Imovinsko – pravni odnosi	Riješeni
Osnova za raspolaganje nekretninama	N/A
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	N/A
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	Glavni projekt izrađen

Naziv projekta	Dječje igralište – Sovlja
Kratki opis predmeta projekta	Igralište će se realizirati na prostoru od 350 m2 na način da će se postaviti igrala unutar prostora koji će biti ograđen, radi blizine prometnice i sigurnosti djece.
Kratki opis svrhe projekta	Svrha je uspostava dječjeg igrališta u predjelu Sovlja.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinosi sigurnom i održivom razvoju javnog prostora kroz stvaranje zaštićenog i prilagođenog okruženja za igru djece u lokalnoj zajednici.
Nositelj provedbe projekta	Općina Tribunj
Lokacija provedbe projekta	Općina Tribunj
Planirani početak provedbe projekta	1.2026.
Planirani završetak provedbe projekta	5.2026.
Ključne točke ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	50.000,00

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

Naziv projekta	Dječje igralište – Sovlja
Iznos vlastitog financiranja	50.000,00
Ostali mogući izvori financiranja	N/A
Imovinsko – pravni odnosi	U procesu
Osnova za raspolaganje nekretninama	Povijesna činjenica da se radi o javnom dobru
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	N/A
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	Troškovnik u izradi

Naziv projekta	Dom Kulture Općine Tribunj
Kratki opis predmeta projekta	U prizemlju javne zgrade koja se nalazi uz plažu Zamalin, planiramo urediti višenamjenski prostor od 400 m ² , namijenjen širokom spektru društvenih, kulturnih i edukativnih aktivnosti. Ova multifunkcionalna dvorana omogućit će organizaciju manjih manifestacija, predavanja, predstava, kino projekcija, edukacija i raznih programa za sve dobne skupine. Riječ je o prostoru koji će se moći prilagođavati potrebama zajednice – od svakodnevnih aktivnosti do posebnih događanja.
Kratki opis svrhe projekta	Općina Tribunj nema ovakav jedan multifunkcionalan prostor, a s obzirom na potrebe, svrha ga je oformiti.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Stvara održivi višenamjenski prostor koji potiče društvene, kulturne i edukativne aktivnosti, jačajući zajednicu i kvalitetu javnog života.
Nositelj provedbe projekta	Općina Tribunj
Lokacija provedbe projekta	Općina Tribunj
Planirani početak provedbe projekta	Ovisi o linijama bespovratnih sredstava
Planirani završetak provedbe projekta	Godinu dana od početka provedbe projekta
Ključne točke ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	900.000,00 EUR
Iznos vlastitog financiranja	200.000,00 EUR

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

Naziv projekta	Dom Kulture Općine Tribunj
Ostali mogući izvori financiranja	Sredstva državnog proračuna i EU sredstva
Imovinsko – pravni odnosi	Riješeni
Osnova za raspolaganje nekretninama	N/A
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	N/A
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	Glavni projekt s izvedbenim detaljima izrađen

Naziv projekta	Sanacija i rekonstrukcija platoa i crkve sv. Nikole
Kratki opis predmeta projekta	Svaki posjetitelj, turist koji dođe u Tribunj, odlazi na brdo sv. Nikole. Pa i svaki stanovnik naše općine Tribunj. Ono što će se projektom odraditi jest kompletno uređenje i privođenje svrsi platoa, te sanacija i uređenje crkve. Crkva sv. Nikole, a koja je ujedno i zaštićeno kulturno dobro pri Ministarstvu kulture (Z-5368).
Kratki opis svrhe projekta	Svrha ovo projekta učiniti reprezentativnim jednu od najistaknutijih i najposjećenijih lokacija na području Općine Tribunj
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinosi očuvanju kulturne baštine i unaprjeđenju turističke ponude kroz uređenje važnog vjerskog i povijesnog prostora u Općini Tribunj.
Nositelj provedbe projekta	Općina Tribunj
Lokacija provedbe projekta	Općina Tribunj
Planirani početak provedbe projekta	1.1.2027.
Planirani završetak provedbe projekta	15.3.2028.
Ključne točke ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	500.000,00 EUR
Iznos vlastitog financiranja	200.000,00 EUR
Ostali mogući izvori financiranja	Sredstva državnog proračuna i EU sredstva
Imovinsko – pravni odnosi	Riješeni
Osnova za raspolaganje	N/A

Naziv projekta	Sanacija i rekonstrukcija platoa i crkve sv. Nikole
nekretninama	
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	N/A
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	Projektna dokumentacija u izradi
Naziv projekta	Uređenje Gusterne Zamalin
Kratki opis predmeta projekta	<p>Gusterna u Tribunju svojom formom i funkcijom predstavlja vrijedan spomenik prošlih vremena, svjedočanstvo o načinu života i snalažljivosti naših predaka. Uređenjem gusterne dobit ćemo otvoreni multifunkcionalni prostor, pogodan za glazbene, filmske, kulturne i znanstvene manifestacije – mjesto susreta, sadržaja i okupljanja, otvoreno svim generacijama.</p> <p>Projekt uključuje i elemente održivosti: planirano je postavljanje solarnih panela, a sustav za skupljanje kišnice bit će prilagođen za zalijevanje zelenih površina, dok će se dio vode moći koristiti i kao tehnička ili, nakon pročišćavanja, pitka voda. Kada bude dovršen, prostor će postati samoodrživ i u funkciji zajednice.</p>
Kratki opis svrhe projekta	Projekt uređenja Gusterne Zamalin zamišljen je tako da zadrži izvorni izgled i vizuru, poštujući kulturno-povijesni identitet mjesta.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Čuvanje kulturne baštine, korištenje obnovljivih izvora energije kroz postavljanje solarnih panela, te implementaciju sustava za prikupljanje i ponovnu upotrebu kišnice za zalijevanje i tehničku potrošnju, čime se smanjuje potrošnja konvencionalnih resursa i potiče samoodrživost prostora u funkciji zajednice.
Nositelj provedbe projekta	Općina Tribunj
Lokacija provedbe projekta	Općina Tribunj
Planirani početak provedbe projekta	Ovisi o linijama bespovratnih sredstava
Planirani završetak provedbe projekta	Godinu dana od početka provedbe projekta
Ključne točke ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	400.000,00 EUR
Iznos vlastitog financiranja	100.000,00 EUR
Ostali mogući izvori financiranja	Sredstva državnog proračuna i EU sredstva

Naziv projekta	Uređenje Gusterne Zamalin
Imovinsko – pravni odnosi	Riješeni
Osnova za raspolaganje nekretninama	N/A
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	N/A
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	Glavni projekt s izvedbenim detaljima izrađen

Naziv projekta	Otok Logorun – interpretacijski centar dalmatinskog magarca
Kratki opis predmeta projekta	<p>Otok Logorun jedan je od ukupno 4 otoka u arhipelagu općine Tribunj. Nalazi se na manje od pola milje udaljenosti od kopnenog dijela općine.</p> <p>Cilj projekta je aktivirati područje otoka Logoruna kroz koncept koji poštuje i ističe kulturni i tradicijski identitet lokalnog prostora. Takav održiv i pažljivo promišljen pristup otvara prostor za razvoj nove, autentične turističke ponude, temeljene na očuvanju prirodnih i povijesnih vrijednosti.</p> <p>U središtu projekta nalazi se uspostava Interpretacijskog parka dalmatinskog magarca, simboličnog i emocionalno snažnog elementa dalmatinske tradicije. Projekt uključuje rekonstrukciju i funkcionalnu prenamjenu postojećih vojnih objekata na otoku, koji će postati središte edukacije, doživljaja i očuvanja kulturne baštine.</p>
Kratki opis svrhe projekta	Stratešku važnost otoka i sve objekte koji su tamo sagrađeni za vojnu namjenu privesti društvenoj i javnoj svrsi na način da se realizira projekt koji kao takav ne postoji u ovom dijelu Jadrana.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinosi održivom razvoju destinacije kroz očuvanje i valorizaciju prirodnih i kulturnih resursa, uz stvaranje edukativnog i autentičnog turističkog sadržaja koji jača lokalni identitet i potiče odgovorno korištenje prostora.
Nositelj provedbe projekta	Općina Tribunj
Lokacija provedbe projekta	Općina Tribunj
Planirani početak provedbe projekta	Ovisi o linijama bespovratnih sredstava
Planirani završetak provedbe projekta	Dvije godine od početka provedbe projekta
Ključne točke ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	3.500.000,00 EUR

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

Naziv projekta	Otok Logorun – interpretacijski centar dalmatinskog magarca
Iznos vlastitog financiranja	700.000,00 EUR
Ostali mogući izvori financiranja	Sredstva državnog proračuna i EU sredstva
Imovinsko – pravni odnosi	Riješeni
Osnova za raspolaganje nekretninama	N/A
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	N/A
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	Glavni projekt u izradi

Naziv projekta	Dom za starije i nemoćne Tribunj
Kratki opis predmeta projekta	<p>Kontinuiranom brigom za sve skupine društva logično smo došli do zaključka da je našem mjestu potreban vlastiti dom za starije i nemoćne. Radi se o projektu koji proizlazi iz stvarnih potreba zajednice, ali i šireg demografskog trenda koji ukazuje na sve veći nedostatak kvalitetnog smještaja za osobe treće životne dobi.</p> <p>U prvoj fazi planiramo provesti detaljnu analizu prostora i potreba, kojom ćemo definirati optimalnu lokaciju te broj i vrstu smještajnih kapaciteta. Naš cilj je stvoriti funkcionalan, topao i dostupan prostor koji će pružiti sigurnost, skrb i dostojanstvo onima koji su generacijama gradili našu zajednicu.</p> <p>Kako bismo bili u mogućnosti zatvoriti financijsku konstrukciju održivog korištenja Doma za starije i nemoćne, predvidjet će se dio smještajnih kapaciteta za osobe izvan naše Općine, bilo da se radi o drugim JLS-ovima ili drugim zemljama.</p>
Kratki opis svrhe projekta	Obzirom da na našem prostoru nedostaje kapaciteta ovakve vrste, realizacijom ovog projekta bismo to primijenili.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinosi održivosti kroz razvoj kvalitetnog i dostupnog smještaja za starije osobe, unapređujući socijalnu uključenost, pružajući sigurnost i dostojanstvo lokalnoj zajednici, te planiranjem financijske održivosti putem uključivanja šire regije i vanjskih korisnika.
Nositelj provedbe projekta	Općina Tribunj
Lokacija provedbe projekta	Općina Tribunj
Planirani početak provedbe projekta	Ovisi o linijama bespovratnih sredstava
Planirani završetak provedbe projekta	Dvije i pol godine od početka provedbe projekta

Naziv projekta	Dom za starije i nemoćne Tribunj
Ključne točke ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	5.000.000,00 EUR
Iznos vlastitog financiranja	1.000.000,00 EUR
Ostali mogući izvori financiranja	Sredstva državnog proračuna i EU sredstva
Imovinsko – pravni odnosi	Ovisno o odabranoj lokaciji
Osnova za raspolaganje nekretninama	N/A
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	N/A
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	U fazi kreiranja projektnog zadatka

Naziv projekta	Sportski centar Tribunj
Kratki opis predmeta projekta	<p>Novi sportski centar koji planiramo bit će upravo takvo mjesto – siguran i dostupan prostor za rekreaciju, druženje i sportski razvoj. Prvi konkretni koraci već su poduzeti – Općina Tribunj otkupila je nešto više od 5.000 m² zemljišta, a nakon što na snagu stupi novi Prostorni plan, planira se otkupiti i preostalih oko 21.000 m² potrebnih za realizaciju projekta u punom opsegu.</p> <p>Po dovršetku imovinsko-pravnih priprema, slijedi izrada sve potrebne tehničke i projektne dokumentacije. Budući sportski centar planiran je kao višenamjenski prostor, koji će uključivati igralište za veliki nogomet, igrališta za mali nogomet i košarku, svlačionice i popratnu infrastrukturu, te potencijalno manju sportsku dvoranu, ovisno o projektnoj razradi i dostupnim sredstvima. Jedna od velikih prednosti ove lokacije jest blizina naselju – djeca i mladi će moći samostalno i sigurno dolaziti do budućeg sportskog centra, što dodatno potiče svakodnevnu fizičku aktivnost i uključenost u sportski život mjesta.</p>
Kratki opis svrhe projekta	Razvoj kvalitetne sportske infrastrukture jedan je od ključnih temelja za zdravu i aktivnu zajednicu, osobito kada je riječ o djeci i mladima.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinosi održivosti kroz razvoj sigurnog i pristupačnog prostora za rekreaciju i sportski razvoj lokalne zajednice, potičući aktivan stil života, socijalnu uključenost mladih te osiguravajući dugoročnu dostupnost kvalitetne sportske infrastrukture u neposrednoj blizini naselja.
Nositelj provedbe	Općina Tribunj

Naziv projekta	Sportski centar Tribunj
projekta	
Lokacija provedbe projekta	Općina Tribunj
Planirani početak provedbe projekta	Ovisi o linijama bespovratnih sredstava
Planirani završetak provedbe projekta	Dvije i pol godine od početka provedbe projekta
Ključne točke ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	6.000.000,00 EUR
Iznos vlastitog financiranja	1.000.000,00 EUR
Ostali mogući izvori financiranja	Sredstva državnog proračuna i EU sredstva
Imovinsko – pravni odnosi	Nisu još riješeni.
Osnova za raspolaganje nekretninama	Prostorni plan, društveni projekt.
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	Nije još primjenjivo.
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	U fazi kreiranja projektnog zadatka

Plan upravljanje destinacijom Tribunj

Naziv projekta	Trg Pijaca
Kratki opis predmeta projekta	Tribunj je jedno od rijetkih mjesta koje još uvijek nema uređeni glavni trg, odnosno prostor koji bi okupljao ljude, događanja i svakodnevni život. Upravo na ovoj lokaciji koji je okružen s važnim drugim objektima u prostoru (župna crkva, mosta, poluotok i more) nalazi se savršen prostor za glavni trg Općine Tribunj.
Kratki opis svrhe projekta	Realizacija glavnog trga na prostoru Općine Tribunj
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinosi ostvarivanju pokazatelja održivosti kroz stvaranje središnjeg mjesta za društvenu koheziju i kulturnu razmjenu, integriranje višestruke namjene prostora koja potiče aktivan i zdrav stil života, očuvanje i valorizaciju lokalne kulturne i prirodne baštine
Nositelj provedbe projekta	Općina Tribunj
Lokacija provedbe projekta	Općina Tribunj
Planirani početak provedbe projekta	Ovisi o linijama bespovratnih sredstava
Planirani završetak provedbe projekta	Godinu dana nakon početka provedbe
Ključne točke ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	1.500.000,00 EUR
Iznos vlastitog financiranja	300.000,00 EUR
Ostali mogući izvori financiranja	Sredstva državnog proračuna i EU sredstva
Imovinsko – pravni odnosi	Riješeni
Osnova za raspolaganje nekretninama	N/A
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	N/A
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	U fazi kreiranja projektnog zadatka

Naziv projekta	Putevima ribara i težaka
Kratki opis predmeta projekta	Tematska staza spajanja dviju susjednih općina. Tribunja i Tisnog. Dužina staze bi bila oko 8 kilometara, i sigurno bi se trebala raditi u fazama. Na ovaj način bi se dobila šetnica uz more od Murtera, pa sve do Srime. Povezao bi zapravo cijeli zapadni dio Šibensko – kninske županije.
Kratki opis svrhe projekta	Realizacija spajanja, odnosno povezivanja dviju susjednih općina, šetnicom uz more.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinosi održivosti povezivanjem susjednih općina Tribunj i Tisno šetnicom uz more, što potiče održivi turizam, očuvanje prirodnih vrijednosti, aktivan i zdrav stil života te regionalnu suradnju i razvoj
Nositelj provedbe projekta	Općina Tribunj i Općina Tisno
Lokacija provedbe projekta	Općina Tribunj i Općina Tisno
Planirani početak provedbe projekta	Ovisi o linijama bespovratnih sredstava
Planirani završetak provedbe projekta	Dvije godine od početka provedbe
Ključne točke ostvarenja projekta	
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	2.500.000,00 EUR
Iznos vlastitog financiranja	300.000,00 EUR
Ostali mogući izvori financiranja	Sredstva državnog proračuna i EU sredstva
Imovinsko – pravni odnosi	Pomorsko dobro. Riješeni.
Osnova za raspolaganje nekretninama	N/A
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	N/A
Status izvedbe potrebne projektne dokumentacije	U fazi kreiranja projektnog zadatka

10. Mjerenje napretka i izvješćivanje o provedbi plana upravljanja destinacijom Tribunj

Izvješćivanje ima za cilj pravovremeno i transparentno praćenje realizacije mjera i aktivnosti definiranih u Planu upravljanja destinacijom Tribunj. Omogućuje pravovremeno praćenje napretka, identifikaciju izazova i donošenje odluka o potrebnim prilagodbama kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi održivog razvoja destinacije.

Glavni nositelj izvješćivanja o provedbi plana upravljanja destinacijom Tribunj je Turistička zajednica Tribunj u suradnji s Općinom Tribunj i ostalim relevantnim dionicima uključenim u provedbu pojedinih mjera i aktivnosti.

Izvješća se izrađuju godišnje, s mogućnošću dodatnih kvartalnih izvještaja prema potrebi ili zahtjevima nadležnih tijela.

Izvješće treba obuhvatiti:

- Status provedbe svake mjere i aktivnosti (provedeno, djelomično provedeno, nije provedeno)
- Ostvarene rezultate i pokazatelje uspješnosti
- Razloge za eventualna odstupanja od plana
- Financijsko izvješće o utrošenim sredstvima po aktivnostima
- Prijedloge za daljnje korake, prilagodbe ili dopune Plana

Izvještavanje se temelji na standardiziranoj tablici mjera i aktivnosti u kojoj se prate ključni parametri: nositelj, partneri, rokovi, financiranje, pokazatelji i status provedbe.

Tablica 39. *Predložak tablice (obrazac izvješćivanja)*

Red. broj	Mjera / Aktivnost	Nositelj provedbe	Partneri	Rok realizacije	Potrebna sredstva (EUR)	Status provedbe*	Opis rezultata i postignuća	Razlozi za odstupanje	Prijedlog daljnjih koraka
1	Primjer mjere ili aktivnosti	Naziv organizacije	Naziv partnera	Datum	Iznos	Provedeno / Djelomično / Nije provedeno	Kratki opis konkretnih rezultata i učinaka	Obrazloženje za eventualna odstupanja od plana	Preporuke za nastavak, izmjene ili dodatne aktivnosti
2
3

Status provedbe može se označiti kao:

- Provedeno – aktivnost u potpunosti realizirana prema planu
- Djelomično provedeno – aktivnost realizirana djelomično, s određenim odstupanjima
- Nije provedeno – aktivnost nije realizirana u predviđenom roku ili opsegu

Kako koristiti tablicu:

- **Redni broj**
Služi za lakšu referencu i praćenje stavki
- **Mjera / Aktivnost**
Jasno opisuje što se provodi
- **Nositelj provedbe**
Organizacija ili osoba odgovorna za realizaciju
- **Partneri**
Svi uključeni dionici koji sudjeluju u provedbi
- **Rok realizacije**
Definira vremenski okvir za završetak aktivnosti
- **Potrebna sredstva**
Prikazuju planirani ili utrošeni financijski iznos
- **Status provedbe**
Daje pregled koliko je aktivnost realizirana
- **Opis rezultata i postignuća**
Daje sažetak učinaka i konkretnih ishoda
- **Razlozi za odstupanje**
Objašnjavaju zašto aktivnost nije provedena po planu
- **Prijedlog daljnjih koraka**
Usmjerava buduće aktivnosti i prilagodbe

Obrazac izvješća (tablica) treba biti popraćeno kratkim sažetkom glavnih postignuća i izazova. Po potrebi, uz izvješće se mogu priložiti dodatni dokumenti, fotografije ili statistički podaci.

Procedura izvješćivanja

Turističko vijeće Turističke zajednice Tribunj izvješće o provedbi plana upravljanja destinacijom za prethodnu godinu dostavlja Općinskom vijeću Općine Tribunj do 31. ožujka tekuće godine i objavljuje na službenim mrežnim stranicama Turističke zajednice Tribunj radi transparentnosti i informiranja javnosti.

Na temelju dostavljenih izvješća, Općinsko vijeće Općine Tribunj donosi odluke o potrebnim izmjenama, dopunama ili novim smjernicama za razvoj destinacije.

11. Zaključak

Plan upravljanja destinacijom Tribunj predstavlja važan strateški dokument koji usmjerava razvoj destinacije prema viziji autentičnog dalmatinskog mjesta s bogatom poviješću i tradicijom, prepoznatljivog po jedinstvenom srednjovjekovnom naselju na otočiću, ribarskoj i maslinarskoj baštini te izvanrednim prirodnim ljepotama. Blizina Nacionalnog parka Kornati, Nacionalnog parka Krka i Parka prirode Vransko jezero, uz razvijenu nautičku infrastrukturu i očuvanu autentičnost uskih kala i kamenih kuća, čine destinaciju Tribunj privlačnim odredištem za ljubitelje nautičkog turizma, kulturne baštine, aktivnog odmora i gastronomskih doživljaja temeljenih na ribljim specijalitetima i autohtonim proizvodima.

Sustavno praćenje i izvješćivanje o provedbi Plana omogućuju pravovremenu evaluaciju rezultata, prepoznavanje izazova i prilagodbu mjera u skladu s promjenama tržišnih uvjeta i potrebama destinacije. Na taj način doprinosi se dugoročnoj održivosti, konkurentnosti i kvaliteti turističke ponude, što pozitivno utječe na dobrobit lokalne zajednice i zadovoljstvo posjetitelja.

Vizija destinacije Tribunj

Ovim Planom destinacija Tribunj potvrđuje svoju predanost održivom razvoju turizma, stvaranju autentičnih i inovativnih turističkih iskustava te očuvanju svojih jedinstvenih vrijednosti – od povijesne jezgre srednjovjekovnog naselja, preko stoljetne tradicije ribarstva i maslinarstva, do izvanrednog prirodnog okruženja i blizine zaštićenih prirodnih područja. Destinacija Tribunj teži razvoju kvalitetnog obiteljskog turizma, nautičkog turizma i aktivnog odmora, uz očuvanje autentičnog dalmatinskog karaktera i tradicije.

Cilj je pozicionirati Tribunj kao prepoznatljivo i poželjno odredište na nacionalnoj i međunarodnoj turističkoj karti – mjesto gdje se prožimaju povijest i suvremenost, tradicija i inovacija, očuvana priroda i kvalitetan turistički sadržaj, stvarajući nezaboravan doživljaj za sve posjetitelje koji traže autentičnost, mir i ljepotu dalmatinske obale.

POPIS TABLICA

Tablica 1. Stanovništvo Općine Tribunj po dobnim skupinama prema popisu iz 2021. godine ...14	14
Tablica 2. Profil odredišta / baza osnovnih podataka o destinaciji – Tribunj18	18
Tablica 3. Vrsta smještajnih objekata21	21
Tablica 4. Usporedba dolazaka i noćenja 2023. i 2024.....21	21
Tablica 5. Broj noćenja u destinaciji Tribunj za razdoblje od 2019. do 2024. godine.22	22
Tablica 6. Broj dolazaka turista u destinaciju Tribunj za razdoblje od 2019. do 2024. godine. ...23	23
Tablica 7. Analiza ugostiteljske ponude Tribunj prema razdoblju poslovanja, profilu gostiju i prilagođenosti objekta25	25
Tablica 8. Popis svih turističkih atrakcija na području Općine Tribunj.....26	26
Tablica 9. Vrste turističkih usluga u destinaciji Tribunj29	29
Tablica 10. Ocjena razvojnog i marketinškog potencijala turističkih proizvoda destinacije Tribunj44	44
Tablica 11. Prirodni i kulturni resursi koji trenutno NISU u funkciji a predstavljaju turistički potencijal destinacije Tribunj46	46
Tablica 12. Pregled primarne i sekundarne javne turističke infrastrukture destinacije Tribunj47	47
Tablica 13. Popis državnih, županijskih i lokalnih cesta na području Općine Tribunj.....52	52
Tablica 14. Analiza trenutnog stanja digitalizacije u Općini Tribunj54	54
Tablica 15. Digitalna povezanost.....55	55
Tablica 16. Pregled komunikacijskih kanala koje koristi destinacija Tribunj.....64	64
Tablica 17. Analiza digitalnog prisustva destinacije Tribunj65	65
Tablica 18. Analiza offline aktivnosti destinacije Tribunj66	66
Tablica 19. Analiza direktne konkurencije.....68	68
Tablica 20. Analiza indirektna konkurencije.....69	69
Tablica 21. Smještajni kapaciteti (2024).....70	70
Tablica 22. Smještajni kapaciteti (2024).....70	70
Tablica 23. Turistički promet (2024) / Osnovni pokazatelji prometa.....70	70
Tablica 24. Prosječne cijene po osobi/noć (EUR)71	71
Tablica 25. Marina vezovi i nautički turizam (2024).....71	71
Tablica 26. Pokazatelji kvalitete i zadovoljstva gostiju (2024).....71	71
Tablica 27. Najčešće pohvale i prigovori.....72	72
Tablica 28. Potencijalne ciljne skupine.....80	80
Tablica 29. Matrica proizvoda i razvojnih potencijala, samostalna izrada83	83
Tablica 30. Pregled, ocjena kvalitete (1–5) i sezonalnost ključnih proizvoda84	84
Tablica 31. Vremenski okvir i odgovornost86	86
Tablica 32. “Tribunj 365” concept”86	86

Tablica 33. Ključni KPI-ovi, samostalna izrada	87
Tablica 34. Popis i metodološka tablica obveznih pokazatelja održivosti za destinaciju Tribunj u 2024. godini	147
Tablica 35. SWOT analiza destinacije Tribunj.....	174
Tablica 36. Načela razvoja turizma u Tribunju	178
Tablica 37. Identificiranje ciljeva	181
Tablica 38. Mjere i aktivnosti.....	184
Tablica 39. Predložak tablice (obrazac izvješćivanja).....	208

POPIS GRAFOVA

Graf 1. Kretanje broja stanovnika Općine Tribunj (=1991.-2021.)	14
Graf 2. Grafički prikaz noćenja u Tribunju 2019.-2024.	22
Graf 3. Grafički prikaz broja dolazaka u Tribunju 2019.-2024.....	23

POPIS SLIKA

Slika 1. Faze izrade plana	7
Slika 2. Faktori koji doprinose identitetu Tribunja	9
Slika 3. Demografski profil Općine Tribunj.....	15